

Duurzaamheidsrapport 2024

Global Reporting Initiative Standards

In acht te nemen regelgeving

Als vennootschap naar Belgisch recht, producent en leverancier van gas en elektriciteit, dient Luminus alle wet- en regelgeving in acht te nemen die is opgelegd door de federale, regionale en lokale overheden en de vier regulatoren van de gas- en elektriciteitsmarkt: CREG, Brugel, CWaPE en VREG¹.

Luminus N.V. moet tevens zijn jaarrekeningen alsmede een beheersrapport neerleggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig het Wetboek van vennootschappen. Volgens de voorschriften van dit Wetboek heeft Luminus gekozen voor de vrijstelling van subconsolidatie. De dochterondernemingen van Luminus worden in het MVO-rapport en in dit document dus niet geconsolideerd:

<https://www.luminus.be/nl/corporate/duurzaamheid/duurzaamheidsrapport/>.

Ons doel is om informatie te publiceren die (1) relevant is ("material") (2) objectief, evenwichtig en toegankelijk (3) volledig maar beknopt (4) strategisch (5) stakeholdergericht (6) coherent en duidelijk, naar de GRI (Global Reporting Initiative) standaarden uitgegeven door de Global Sustainability Standards Board (GSSB).

Net als het verslag over 2023 bevat het Luminus 2024 verslag bepaalde gegevens die worden vereist door de CSRD. De lijst met deze thema's/indicatoren is te vinden op [pagina 108](#).

¹ Per 1 januari 2025 is dit de Vlaamse Nutsregulator

Meetinstrumenten gebruikt in het rapport

Bepaalde gegevens uit dit document werden nog eens extern geverifieerd:

- De jaarrekeningen van Luminus zijn gecertificeerd door KPMG Bedrijfsauditors en zijn neergelegd bij de Nationale Bank van België.
- Een aantal milieu-, sociale en governancegegevens van Luminus zijn begin 2025 door KPMG geaudit in opdracht van de EDF Groep, als onderdeel van de naleving van de CSRD-richtlijn. De lijst met gecontroleerde gegevens is te vinden vanaf pagina 103. De Ringvaart-site in het bijzonder werd gecontroleerd op een bepaald aantal gegevenspunten (ongeveer zestig met betrekking tot het milieu, en ongeveer tien met betrekking tot sociale kwesties).
- De inventaris van broeikasgasemissies werd uitgevoerd door D-Carbonize, in overeenstemming met het GHG Protocol International.
- Een aantal documenten voor rapportering aan de Belgische autoriteiten worden gebruikt om de niet-financiële resultaten van het bedrijf voor te stellen, in het bijzonder op milieu- en sociaal gebied.

Coverfoto

Het project voor de bouw van twee nieuwe windturbines op het grondgebied van de gemeente Oud-Turnhout is gefinancierd voor:

- 19,9% door de intercommunale IKA, die 48 gemeenten uit de provincies Antwerpen en Limburg vertegenwoordigt
- 81% door Luminus, met eigen middelen.

De co-financiering met IKA wordt gerealiseerd via een "SPV" (special purpose vehicle) genaamd Lumika, opgericht begin 2024. Het transport van de wieken naar de bouwlocatie langs de E34 vond plaats eind november 2024.

Foto's

- Cover: Kristof Van Der Perre.
- Boodschap van het Senior Management: Michel Deveen; Annelien Geenen; Luminus; Melting Prod.
- Dialoog met de stakeholders: Justine Crespin; Jeremy Bossut Studio Dakota; Nouvelle Dimension.
- Milieu: Thomas Panarotto; Faune & Biotopes; Andreas Gijbels; SWD Photography.
- Klanten - Energy Solutions: Philippe Doutrewé, Safran; Luminus Solutions; Van Goo Photography; Luminus; Insaver; Luminus; Melting Prod SPRL.
- Klanten - Bevoorradingszekerheid: Pierre Theunissen; Simon Schmitt.
- Human capital: Luminus.

Copyright

- Hoofredacteur: Pascale-Marie Barriquand, Head of Sustainability.
- Mederedacteurs: Inès Aoun, Romuald de Brabandère, Adeline Dujardin, Mathis Duyvejonck, Melvyn Kuetgens, Lorenz Leyssens, Martine Moreau, Marie Trappers, Brecht Snoeks.
- V.U.: Pascale-Marie Barriquand, Luminus, Koning Albert II laan 7, 1210 Brussel, juli 2025.

MVO-rapport 2024

GRI (Global Reporting Initiative) Standards

Dit verslag heeft betrekking op het jaar 2024, houdt rekening met 15 thema's die door de belanghebbenden als prioritair worden beschouwd, gegroepeerd in vijf hoofdstukken. Elk hoofdstuk is gekoppeld aan één of meer Duurzame Ontwikkeling-doelstellingen.

BERICHTEN VAN HET SENIOR MANAGEMENT	4 - 7
BESTUURSORGANEN	8
VERBINTENISSEN EN KERNCIJFERS	9 - 10
CONTEXT EN EFFECTEN	12 - 20
DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS	21 - 26
VERANTWOORDE BEDRIJFSVOERING	27 - 34
MILIEU	35 - 57
Klimaatverandering	40
Verontreiniging	49
Veiligheid van de installaties	50
Water	51
Biodiversiteit	53
Circulaire economie	57

KLANTEN	58 - 78
Consumentenbescherming	60
Energieoplossingen	65
Bevoorradingszekerheid	75
HUMAN CAPITAL	79 - 91
Gezondheid, veiligheid en welzijn	81
Competenties en loopbanen	85
Sociale dialoog	87
Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie	88
ECONOMISCHE PRESTATIES	92 - 95
Historiek van de dialoog met de stakeholders (bijlage)	96 - 102
GRI-index	103 - 107
ESRS-gegevens	108

In memoriam – Paul De fauw

Paul De fauw

Paul De fauw was sinds 2007, 17 jaar lang voorzitter van de raad van bestuur van Luminus. Zijn overlijden op 20 september 2024, op 75-jarige leeftijd, heeft iedereen die hem kende, zowel bij Luminus als daarbuiten, diep bedroefd.

Paul De fauw ondersteunde en moedigde alle beslissingen aan die hebben bijgedragen aan de ontwikkeling en transformatie van Luminus. Hij ondersteunde onder andere de ontwikkeling van windenergie en de diversificatie naar energiediensten, waardoor Luminus uitgroeide tot een belangrijke speler op de Belgische markt.

Zijn strategische visie, zijn rigoureuze professionaliteit en zijn langetermijndenken hebben niet alleen Luminus, maar ook de hele sector beïnvloed.

Voor hij toetrad tot de raad van bestuur van Luminus, leidde Paul van 2006 tot 2014 Infrax¹ en de Vlaamse Energieholding vanaf 1992. Daarnaast bekleedde hij sleutelposities binnen andere publieke energiebedrijven,

waar hij zich vastberaden inzette voor hernieuwbare energie en verantwoord energiebeheer.

Naast zijn onbetwistbare professionele kwaliteiten was Paul De Fauw een hartelijke en toegewijde man met een diepe menselijkheid. Deze zeldzame en waardevolle eigenschappen maakten van hem een enorm gewaardeerd leider.

Als voorzitter van de raad van bestuur van Luminus waakte hij zorgvuldig over de goede werking van de raad en over de kwaliteit van de samenwerking tussen de bestuurders en de CEO, zodat beslissingen door iedereen werden gedragen. Hij hechtte er ook veel belang aan om aanwezig te zijn op de "All Employee Meetings", zodat hij zijn directe steun aan de teams van Luminus kon uiten.

Op zes locaties van het bedrijf werden condoleanceregisters geopend, zodat iedereen hem een eerbetoon kon brengen. Deze blijken van medeleven zijn aan de familie overgedragen.

¹ Elektriciteits- en gasdistributeur die nu onderdeel is van Fluvius

Batterijpark Navagne: bouwvergunning verkregen

Eén van de laatste projecten die Paul De fauw in 2024 heeft ondersteund, was de bouw van het batterijpark van Navagne, gelegen in de Waalse gemeente Visé.

Het plan is om dit batterijpark van 150 MW tegen eind 2026 aan te sluiten op het Elia-netwerk, zodat het overschotten van hernieuwbare energie kan opslaan en deze kan terugleveren tijdens piekverbruik, waardoor het bijdraagt aan de balans van het elektriciteitsnet.

De benodigde vergunningen werden in 2024 verkregen. Het model dat werd geselecteerd na een aanbestedingsprocedure heeft een elektrische terugleveringscapaciteit van 600 MWh, met een ontladingsduur van vier uur.

De investeringsbeslissing werd genomen tijdens de raad van bestuur in oktober 2024. Luminus heeft ervoor gekozen om externe partners aan te trekken voor de financiering van het project.

Het batterijpark van Navagne ligt aan de oevers van de Maas, in de buurt van de waterkrachtcentrale van Lixhe.

Luminus behaalt sterke resultaten en lanceert Electrify 2030 om de energietransitie te versnellen

In 2024 hebben alle teams van Luminus uitstekend gepresteerd, zowel op industrieel als commercieel vlak. Dit heeft geleid tot stevige financiële resultaten. Dankzij een verstevigd eigen vermogen kan Luminus nu zijn investeringen in het kader van het nieuwe strategische plan Electrify 2030 versneld uitrollen.

Onze klanten profiteren van een lagere energiefactuur

Ook in 2024 hebben onze klanten kunnen profiteren van de dalende gas- en elektriciteitsprijzen. De gemiddelde factuur per toegangspunt daalde met 27% ten opzichte van 2023.

De groothandelsprijzen blijven echter erg volatiel door geopolitieke spanningen en de toename van intermitterende hernieuwbare energieproductie. Daarnaast zijn de kosten voor het in evenwicht houden van het elektriciteitsnet, die door producenten en leveranciers aan de netbeheerder worden betaald, fors gestegen. Deze stijging benadrukt de groeiende behoefte aan flexibiliteit, die noodzakelijk is om vraag en aanbod van elektriciteit effectief op elkaar af te stemmen.

Daarom zet Luminus sterker in op flexibele elektriciteitsproductie en stimuleert het klanten om energie te verbruiken op de meest geschikte momenten.

Meer elektriciteit produceren met gediversifieerde en flexibele assets

Luminus heeft zijn positie als marktleider in onshore windenergie in België verder versterkt, met een geïnstalleerd vermogen van 764 MW – goed voor 12 extra windturbines, wat het totaal op 291 brengt. Vier van deze nieuwe turbines zijn geplaatst in

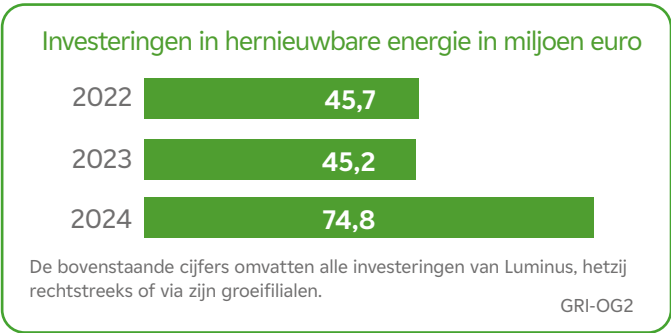
Grégoire Dallemagne bezoekt de bouwsite van het windmolenproject van Novartis in Puurs.

industriegebied, waar de stroom ter plekke wordt verbruikt. Toch is de windenergieproductie gedaald in 2024, voornamelijk omdat we de turbines nu stilzetten bij een overschot aan productie, om bij te dragen aan de stabiliteit van het netwerk.

De productie van waterkracht is daarentegen fors gestegen (+36%) dankzij de overvloedige regenval en de uitstekende beschikbaarheid van onze centrales op de Maas en de Samber, die 97,9% bedroeg.

Onze thermische centrales werden meer dan ooit ingeschakeld om het variabele karakter van de hernieuwbare energiebronnen op te vangen en het evenwicht op het net te helpen bewaren. Het aantal starts steeg met 70% (tot 3 101 opstarts), terwijl

het totale productievolume daalde met 35%. Dankzij een opstartbeschikbaarheid van 98,5% blijven deze centrales van essentieel belang voor de netstabiliteit.

BERICHTEN VAN HET SENIOR MANAGEMENT

Luminus zet in op elektrificatie voor een CO₂-neutrale toekomst

De strategie Electrify 2030, die op 14 november 2024 aan alle medewerkers werd voorgesteld, voorziet in een verdrievoudiging van de investeringen in elektrificatie.

De strategie rust op vier pijlers:

1. Meer elektriciteit produceren met gediversifieerde en flexibele assets.
2. Het leveren van energie op een slimme en digitale manier.
3. Het aanbieden van oplossingen om toepassingen te elektrificeren en de CO₂-uitstoot te verlagen.
4. Het omzetten van flexibiliteitsuitdagingen in kansen.

Met Electrify 2030 streeft Luminus naar een grootschalige elektrificatie van toepassingen die vandaag nog afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zoals verwarming en mobiliteit. Het programma voorziet een sterke stijging van de vraag naar elektriciteit, die tegen 2050 mogelijk zal verdrievoudigen.

De ombouw van de bestaande centrale van Seraing tot een open cyclus zal die reactietijd nóg verder verbeteren (zie pagina 77). De nieuwe centrale in aanbouw in Seraing, met een vermogen van 870 MW, zal met een rendement van 63% een van de meest performante centrales van Europa worden (zie pagina 78).

Om extra flexibiliteitscapaciteit te bieden en overschotten aan hernieuwbare energie op te slaan, werd de site van Navagne in Wallonië als locatie voor een batterijpark van 150 MW gekozen. Er werd ook een vergunningsaanvraag ingediend voor een project van 100 MW op onze Ringvaart-site, in Gent.

Samen met partners EDF power solutions en Jan De Nul bereidt Luminus zich voor op zijn deelname aan de aanbesteding voor een offshore windpark van 700 MW in de Prinses Elisabeth-zone.

Opnieuw een 5-sterrendienstverlening

Na enkele jaren die getekend waren door de energiecrisis en IT-problemen bij de uitrol van het systeem voor gegevensuitwisseling tussen leveranciers en netbeheerders, zijn onze teams erin geslaagd om

opnieuw een uitstekend niveau van klantentevredenheid te behalen. De bereikbaarheid van onze callcenters ligt opnieuw zeer hoog (meer dan 95%) en de meeste van onze NPS¹-indicatoren zijn gestegen, ook die met betrekking tot facturatie.

Dat is het resultaat van een enorme inspanning van onze front- en backofficeteams om vragen van klanten zo efficiënt mogelijk te behandelen. Eind 2024 behaalde Luminus opnieuw vijf sterren, volgens de barometer van de Vlaamse regulator. Daarmee is Luminus de enige grote leverancier die dit resultaat kan voorleggen.

Ook de toepassingen die ontwikkeld werden om klanten te helpen hun voorschotten beter te beheren of hun verbruik af te stemmen op de omstandigheden, zijn een groot succes. In een onafhankelijk Belgisch onderzoek dat eind 2024 werd uitgevoerd, erkenden de gebruikers het innovatieve karakter en de gebruiksvriendelijkheid van de EnergyControl Monitor-applicatie. Meer dan 70% van de deelnemers zou de app aanbevelen aan vrienden en familie. Daarnaast ontwikkelden we innovatieve oplossingen waarmee

¹ De NPS score meet het verschil tussen klanten die een product/service promoten en klanten die het afraden.

Op 7 november werd het langetermijncontract gevierd waarmee Aquafin zich verzekert van Belgische windenergie, geproduceerd door twee nieuwe windturbines in Oud Turnhout. Ter gelegenheid daarvan organiseerden de Climactors - een groep vrijwilligers van verschillende afdelingen en teams van Luminus die zich inzetten voor de planeet en het klimaat - een bezoek aan de waterzuiveringsinstallatie van Aquafin in Aartselaar om de collega's te sensibiliseren voor een verantwoord gebruik van de watervoorraden.

BERICHTEN VAN HET SENIOR MANAGEMENT

klanten hun zonnepanelen kunnen uitschakelen of elektrische voertuigen kunnen opladen wanneer de prijzen het laagst zijn (zie pagina 71).

Al die inspanningen dragen bij tot de stabiliteit van ons marktaandeel, dat 23% bedraagt voor de hele Groep.

Oplossingen voor elektrificatie en CO₂-reductie dankzij geëngageerde dochterondernemingen

Onze dochters - ATS, Luminus Solutions, Newelec en Rami Services - blijven groeien en realiseerden een gecumuleerde omzet van 500 miljoen euro. In 2024 installeerden ze samen 83 MW aan zonne-energie, na het recordjaar 2023.

De teams van Luminus en filialen dragen ook bij aan de ontwikkeling van e-mobiliteitsoplossingen voor thuis, op het werk of onderweg. Er zijn al 13 655 laadpalen geplaatst en meer dan 30 000 laadpassen zijn in omloop, die toegang geven tot het openbare laadnetwerk.

Wat de energierenovatie van overheidsgebouwen betreft, heeft Luminus Solutions vier nieuwe energieprestatie-contracten afgesloten. Die zullen tijdens hun looptijd samen een CO₂-vermindering van 70 000 ton opleveren. Ter herinnering: Luminus Solutions is marktleider in zijn sector, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. De andere reeds lopende contracten (zie pagina 69) vertegenwoordigen samen bijna 90 miljoen aan investeringen.

Veiligheid blijft topprioriteit

Net als in 2023 werden ook in 2024 geen ongevallen met werkverlet geregistreerd, noch bij Luminus nv, noch bij directe dienstverleners – een opmerkelijke prestatie die de doeltreffendheid van onze veiligheidsmaatregelen en opleidingsinitiatieven onderstreept. Op de werf van de nieuwe centrale van Seraing, die wordt gecoördineerd

door het consortium Cobra Sener General Electric, vielen echter vijf ongevallen te betreuren, ondanks de nadruk die onze teams blijven leggen op veiligheid.

Luminus telt eind 2024 bijna 2 900 medewerkers, waarvan 1 700 bij onze filialen. In 2024 verwelkomden we 245 nieuwe collega's, waarvan 161 bij Luminus nv. Het HR-team zet zich maximaal in om de resterende 150 vacatures in te vullen, met het oog op een toekomstgerichte organisatie die klaar is voor de uitdagingen van vandaag en morgen. Met een betrokkenheidsgraad van 85%, wat aanzienlijk hoger is dan het Belgische gemiddelde van 70%, zorgen we voor een warm onthaal voor nieuwkomers en versterken we onze cultuur van teamwork en inclusie onder het motto #alltogether.

Luminus versterkt zijn eigen vermogen om investeringen te versnellen

Ondanks een omzetsdaling van 19,6% – als gevolg van lagere groothandelsprijzen – behaalde Luminus een nettowinst van 293 miljoen euro. Dat is een sterke stijging na de aanzienlijke verliezen in 2021 en 2022. Dat resultaat bevestigt het herstel dat in 2023 werd ingezet, toen Luminus een nettowinst van 82 miljoen euro hadden gerealiseerd. Voor het eerst sinds 2021 zal Luminus dan ook een dividend uitkeren aan de aandeelhouders, ter waarde van 80 miljoen euro.

Dankzij deze sterke industriële, commerciële en financiële resultaten kunnen we onze investeringen in de elektrische transitie tegen 2030 versnellen. Samen bouwen we aan een CO₂-neutrale energietoekomst met elektriciteit en innovatieve oplossingen. Zo dragen we bij aan het behoud van de planeet, het welzijn van de mensen en economische vooruitgang. Zodat we onze impact kunnen vergroten en waarde kunnen creëren voor al onze belanghebbenden.

Tijdens de managementvergadering van 15 april 2024, die in het teken stond van decarbonisatie, gaf politicoloog François Gemenne, mede-auteur van het zesde IPCC-rapport, een toelichting over de oorzaken en gevolgen van de klimaatverandering.

Onze toekomst is elektrisch

Onze Belgische en Europese energiemix bestaat vandaag nog steeds voor bijna 80% uit olie en gas, die we grotendeels moeten importeren.

Om tegen 2050 koolstofneutraliteit te bereiken en onze energieonafhankelijkheid te versterken, moeten we het gebruik van fossiele brandstoffen voor mobiliteit, verwarming en industriële processen aanzienlijk verminderen.

Bij Luminus willen we hieraan bijdragen door toepassingen die nog afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zoals verwarming of mobiliteit, te elektrificeren. Door elektrificatie verhogen we de energie-efficiëntie en verlagen we zowel het totale energieverbruik als de CO₂-uitstoot aanzienlijk.

Meer dan ooit bouwen we aan een CO₂-neutrale energietoekomst met elektriciteit en innovatieve oplossingen. Zo dragen we bij aan het behoud van de planeet, het welzijn van de mensen en economische vooruitgang.

Samenstelling van de raad van bestuur

Op 31 december 2024 bestaat de raad van bestuur van Luminus uit 13 bestuurders:

- zes voorgedragen door de Belgische aandeelhouders;
- zeven voorgedragen door de Groep EDF.

Na het overlijden van Paul De fauw op 20 september 2024 werd het voorzitterschap¹ van de Raad van Bestuur tijdelijk overgenomen door de vicevoorzitter, Béatrice Buffon.

Belgische bestuurders

- Ludy Modderie
- Alain Decerf
- Bertrand Demonceau
- Nethys nv, vertegenwoordigd door Grégory Demal
- Claude Melen

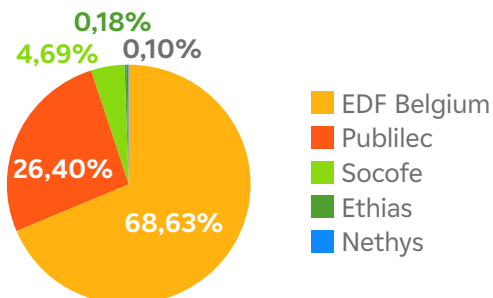
Bestuurders Groep EDF

- Béatrice Buffon, Group Senior Executive Vice-President, International Division
- Samuel Flamery, Legal Director, Contracts and Projects, International Division
- Fabrice Fourcade, Director of Executives, Talent and Mobility
- Olivier Lamarre, Director of the Construction and Testing Division
- Bénédicte Régnier, Director for Africa, International Division
- Karine Revcolevschi, Director of Upstream-Downstream Optimization and Trading
- Mohamed Taleb, Chief Financial Officer, International Division

De rol van de verschillende comités

De raad van bestuur bepaalt het beleid en de algemene strategie van het bedrijf en houdt toezicht op het operationeel beheer. De raad van bestuur heeft drie speciale comités opgericht. De leden van de comités zijn bestuurders die door de raad van bestuur zijn gekozen. Elk comité komt minstens tweemaal per jaar samen en telkens wanneer het nodig is in het belang van het bedrijf.

Aandeelhouderspercentage (%)

Bron: Luminus.

Bijeenkomsten van de raad van bestuur en de gespecialiseerde comités

GRI 2-9

Bron: Luminus.

De comités:

- Het strategisch comité evalueert het strategisch plan van het bedrijf zoals investeringsprojecten of overnames, en geeft advies over de te volgen richtlijnen.
- Het audit- en risicocomité controleert de betrouwbaarheid van de financiële informatie die

aan de aandeelhouders wordt gegeven. Het doet aanbevelingen in verband met de boekhouding, de controle van de rekeningen en het budget, en de kwaliteit van de interne controle. Het comité formuleert ook aanbevelingen voor het beleid in verband met grote financiële of operationele risico's.

- Het nominatie- en remuneratiecomité onderzoekt het verloningsbeleid van het bedrijf en volgt vooral de benoemingen, prestaties en verloning van de leden van het uitvoerend comité op.

Het dagelijks bestuur van Luminus

De raad van bestuur delegeert het dagelijks bestuur van Luminus aan het uitvoerend comité. Dit comité, met Grégoire Dallemagne (CEO) aan het hoofd, zorgt er onder andere voor dat het beleid en de algemene strategie van het bedrijf dagdagelijks uitgevoerd wordt. Het uitvoerend comité komt wekelijks samen..

Samenstelling uitvoerend comité

Op 31 december 2024 bestaat het uitvoerend comité van Luminus uit acht leden.

- Chief Executive Officer ("CEO"): LMAS srl vertegenwoordigd door Grégoire Dallemagne
- Chief Strategy & Business Development Officer: Bertrand Vanden Abeele
- Chief Financial Officer ("CFO"): Julien Doyard
- Chief Commercial Officer ("CCO"): Henri Buenen
- Chief HR Officer ("CHRO"): Véronique Vansteelandt
- Corporate Director Optimisation: Gregory Michiels
- Corporate Director Production: Frederik Snoeck
- Chief Information Officer ("CIO"): Bruno Brusselmans
- General Counsel ("GC"): Rebecca De Meulder

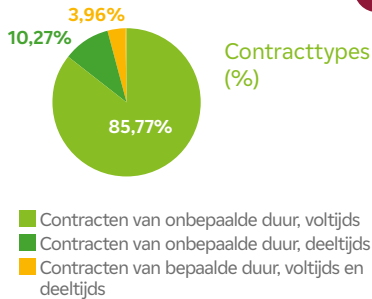
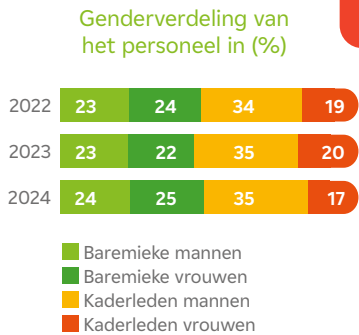
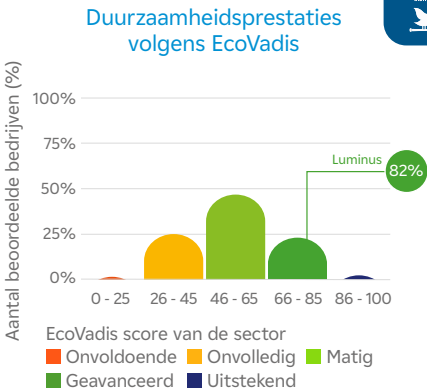
¹ Informatie over belangrijke gebeurtenissen na de afsluiting van het referentiejaar: Nethys nv, vertegenwoordigd door Grégory Demal, werd op 27 juni 2025 benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur.

Enkele indicatoren uit het GRI-rapport

De GRI-normen (Global Reporting Initiative) richten zich op de onderwerpen, processen en indicatoren die door de stakeholders als prioriteit worden beschouwd (“materiële onderwerpen”). Vijf thema’s komen aan bod in het MVO-rapport: Ethiek en Verantwoordelijkheid, Milieu, Klanten, Human Resources en Economische Prestaties. Het volledige rapport bevat alle indicatoren en de GRI-index.

VERANTWOORDE
BEDRIJFSVOERING

HUMAN
RESOURCES

Frequentiegraad ongevallen met werkverlet

De frequentiegraad is het aantal werkgerelateerde ongevallen¹ met meer dan één dag werkverlet per miljoen gewerkte uren.

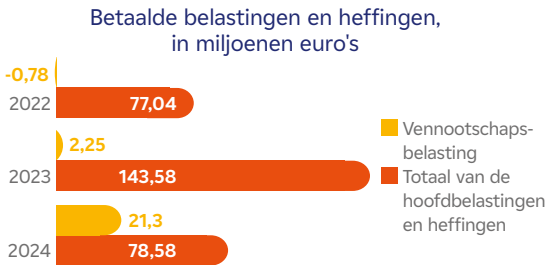
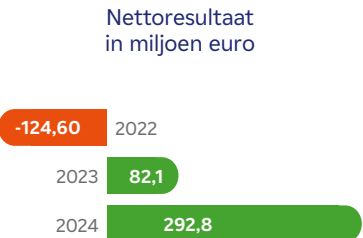
Globale ernstgraad

De ernstgraad is het aantal kalenderdagen werkverlet ten gevolge van arbeidsongevallen¹ per duizend gewerkte uren.

¹ De ongevallen die in aanmerking worden genomen, zijn deze die zich op de werkplek hebben voorgedaan, ten gevolge van risicovolle werkomstandigheden, tijdens een activiteit die onder de verantwoordelijkheid van de werkgever valt.

ECONOMISCHE
PRESTATIES

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties: verbintenissen 2019 en indicatoren 2024

In 2019 formuleerde Luminus, in lijn met het MVO-beleid, zes verbintenissen die betrekking hebben op 12 van de 17 ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Een reeks indicatoren gelinkt aan deze zes verbintenissen wordt gepubliceerd en van commentaar voorzien in het MVO-verslag, online beschikbaar vanaf juli. Hieronder volgt een volledig overzicht.

1 Integreren van de beste praktijken op het gebied van ethiek en ervoor zorgen dat de aankopen meer verantwoord zijn

- 2 ethische meldingen ontvangen
- 57 uitgevoerde integriteitscontroles
- 6 interne audits afgerond

SDG 16.5
SDG 16.7
SDG 16.b

2 Anticiperen op moeilijkheden van kwetsbare klanten om hun toegang tot energie te vrijwaren

- 62 284 afbetalingsplannen toegekend aan particuliere klanten op vrijwillige basis

SDG 1.4

3 Bijdragen aan de strijd tegen de klimaatverandering door hernieuwbare energie en oplossingen voor energie-efficiëntie te ontwikkelen, en door de burgers te betrekken bij de investeringen

- 12 nieuwe windturbines gebouwd, zo groeit het totale windpark van Luminus tot 764 MW
- 83 MWp aan geïnstalleerde zonnepanelencapaciteit
- 309 nieuwe leden bij coöperatieve Lumiwind
- 6 956 leden in totaal voor Lumiwind en Luminus Wind Together

SDG 7.2
SDG 7.3
SDG 7.A

SDG 11.B

SDG 13.3

4 De impact van onze projecten beperken en maatregelen treffen ter bevordering van de biodiversiteit

- Geen gebruik van pesticiden voor onderhoud groene zones (behalve veiligheidszones)
- 0,07 liter water verbruikt per geproduceerde kilowattuur

- 238 hectare met verplichte compenserende maatregelen
- 6 vrijwillige monitoringstudies naar de doeltreffendheid van de compenserende maatregelen
- 10 250 m² onderhouden volgens het principe: "uitgesteld maaien"
- 2 003,4 ton afval, waarvan 97,9% gerecycleerd

SDG 6.3
SDG 6.6

SDG 15.1
SDG 15.5
SDG 15.8

SDG 12.4

5 Diversiteit bevorderen en discriminatie bestrijden

- 42% vrouwen
- 33% van de kaderleden is vrouw
- 26 nationaliteiten
- 1 medewerker met een handicap

SDG 5.1
SDG 5.5

SDG 10.2
SDG 10.3

6 Zorgen voor de gezondheid en veiligheid van iedereen, zowel binnen het bedrijf als daarbuiten

- Frequentiegraad: 0
- Ernstgraad ongevallen: 0
- 0 ongevallen met werkverlet van onderaannemers
- 8 638 opleidingsuren gewijd aan veiligheid
- 5,65% ziekteverzuim

SDG 3.4
SDG 3.5
SDG 3.9

SDG 8.8

CONTEXT EN EFFECTEN

- Specifieke kenmerken van de sector p.13
- Opmerkelijke feiten van de Belgische energiemarkt p.14
- Onderdelen van de energiefactuur p.18
- Waardeketen p.19
- Directe en indirecte impact p.20

Een sector onderhevig aan grillen van wereldmarkten

De energiesector heeft zeer specifieke kenmerken. Zowel voor gas als voor elektriciteit worden groot- en kleinhandelsmarkten georganiseerd volgens heel verschillende methodes. Het zijn de leveranciers die gas- of elektriciteitsvolumes kopen op de groothandelsmarkten alvorens ze door te verkopen aan industriële, professionele of residentiële klanten.

Elektriciteitsmarkt

Het elektriciteitsverbruik in België schommelt sterk volgens de buitentemperatuur, het aantal uren zonneschijn en de economische activiteit. In de zomer kan de vraag in België

Dit hoofdstuk heeft een pedagogisch doel en wil de volgende zaken zo helder mogelijk uitleggen:

- de specifieke kenmerken van de gas- en elektriciteitsmarkt;
- de belangrijkste externe ontwikkelingen die de activiteiten van Luminus in 2024 hebben beïnvloed;
- alle onderdelen van de energiefactuur, ook die waar Luminus geen invloed op heeft;
- de waardeketen om onderscheid te kunnen maken tussen de activiteiten die onder de directe controle van Luminus vallen, de activiteiten binnen Luminus' invloedssfeer en de activiteiten die buiten de controle van het bedrijf liggen;
- de (in)directe, interne of externe impact van Luminus' activiteiten op de natuur of de mensen (personeel, klanten, omwonenden enz.), in toepassing van de GRI-normen, de gangbare standaard als het om duurzaamheid gaat.

slechts 6 GW bedragen, terwijl het verbruik tijdens de avondpiek in de winter kan oplopen tot meer dan 13 GW. Dit betekent dat betrouwbare, controleerbare en/of flexibele productiemiddelen nodig zijn om op elk moment aan de vraag te kunnen voldoen. Vooral omdat de capaciteit van hernieuwbare energiebronnen (wind, zon) met hun schommelende productie toeneemt en de Belgische nucleaire capaciteit afneemt. Deze zeer complexe taak moet tegen een aanvaardbare kost worden volbracht.

Daarom moet er ingespeeld worden op de macro-economische vooruitzichten, moeten er op korte termijn aanpassingen kunnen gebeuren, en moet er systematisch geëvalueerd worden.

De wetgever heeft deze taak toevertrouwd aan de transportnetbeheerder Elia. Hij garandeert een continue bevoorrading, heel het jaar door. Zijn hoofdtaak is de zorg voor het transport van de elektriciteit op het Belgische grondgebied: van de elektriciteitsproducenten naar de distributienetbeheerders die de eindklanten bevoorraden.

Om het globale evenwicht in zijn regelzone te verzekeren, moet Elia elke seconde zorgen voor de compensatie van de onevenwichtigheden.

Daartoe moet de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit:

- een beroep doen op 'evenwichtbeheerders': elektriciteitsleveranciers die te allen tijde een aanpassing kunnen garanderen tussen wat hun afnemers verbruiken en wat zij produceren en/of afnemen;
- via aanbestedingen een deel van de flexibele productiecapaciteit reserveren om over vermogensreserves te beschikken voor stijgingen of dalingen.

De groothandelsmarkten zijn sterk afhankelijk van de prijschommelingen van energie op de wereldmarkten (olie, gas) en de Europese markten (voor elektriciteit). De detailhandelsmarkten daarentegen zijn op regionaal niveau georganiseerd.

Gasmarkt

In de gassector is de verkoop recht evenredig met de buitentemperatuur en met de economische activiteit. De activiteit is dus zeer temperatuurgevoelig. Er is over het algemeen een hoog verbruik in de winter, van oktober tot maart, met zeer hoge verbruikspieken bij vorst.

Om het hoofd te bieden aan deze schommelingen beschikt België over een relatief gediversifieerde bevoorradingsstructuur, maar de opslagcapaciteit is beperkt. De prijs van gas schommelt ook naargelang de wereldvraag.

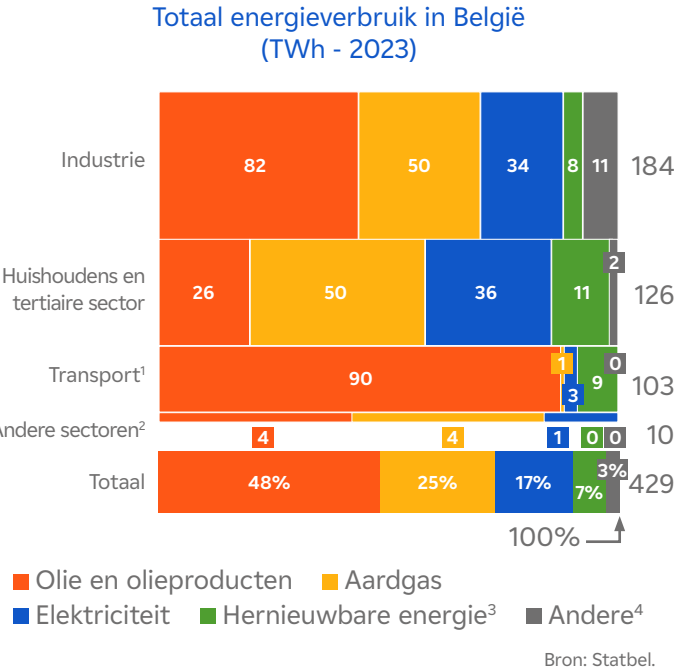
Fluxys, de beheerder van het vervoersnet voor aardgas onder hoge druk, moet zorgen voor een continue bevoorrading, aangepast aan het Belgische verbruik, en dit op uurbasis. Daartoe kan Fluxys de gasdruk in het transportsysteem zowel naar boven als naar beneden bijstellen. Fluxys maakt daarvoor onder meer gebruik van de infrastructuur in de haven van Zeebrugge, invoer uit de buurlanden en de Belgische opslagcapaciteit.

Gas en elektriciteit: kerncijfers van de Belgische markt

In 2024 daalde de elektriciteitsproductie in België, ondanks de toename van zonne-energie. Dit komt doordat er meer elektriciteit werd ingevoerd. De gemiddelde elektriciteitsprijzen zijn met 28% gedaald ten opzichte van 2023, maar liggen nog steeds boven het niveau van voor de zomer van 2021.

Belgisch energieverbruik: voor meer dan 75% fossiel

De grafiek hieronder laat zien in welke mate België, net als alle geïndustrialiseerde landen, afhankelijk is van fossiele brandstoffen. Het totale energieverbruik in 2023 bedroeg 423 TWh. De elektriciteitsmix vertegenwoordigt slechts 17% van het totaal.

¹ Transport, exclusief internationale lucht- en scheepvaart

² Andere sectoren, waaronder land- en bosbouw

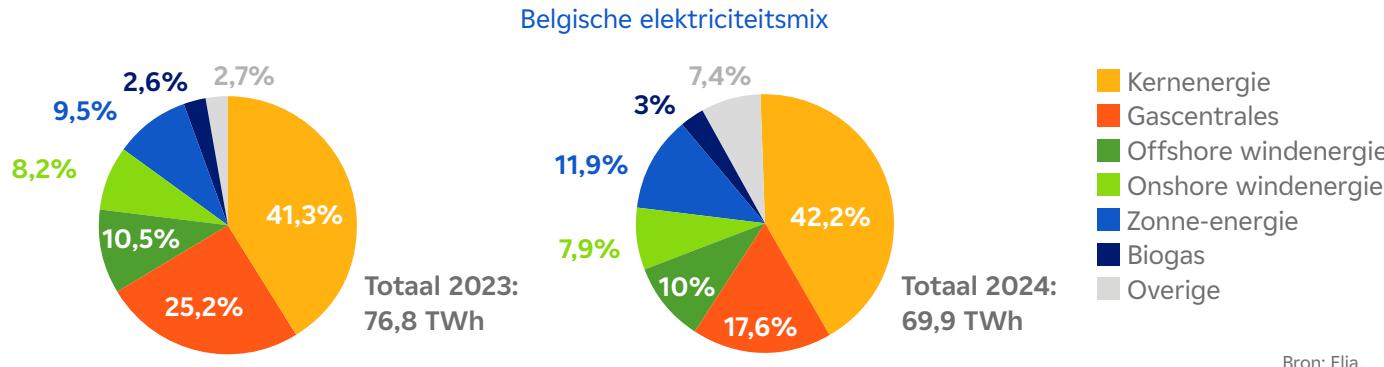
De Belgische elektriciteitsmix bevat inmiddels 30% hernieuwbare energie, terwijl de thermische productie met 36% is gedaald

In 2024 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie in de Belgische elektriciteitsmix 29,8%, tegenover 28,2% in 2023. De geïnstalleerde capaciteit van zonne-energie nam toe met 23%, terwijl de productie met 15,3% steeg. Daarentegen groeide de capaciteit van onshore windenergie met 4%, maar daalde de windenergieproductie met 12,6% ten opzichte van 2023, doordat er in 2024 over het algemeen minder wind was.

In 2024 werd een nieuw record gevestigd voor hernieuwbare energie. Op 22 augustus zorgden wind- en zonne-energie samen gedurende een kwartier voor maar liefst 93% van de totale elektriciteitsvraag in België. Op dat moment werd een recordproductie van 9 931 MWh gehaald.

In 2024 was kernenergie goed voor 42,2% van de Belgische elektriciteitsmix. Dit is het derde jaar op rij waarin de productie van kernenergie afneemt, met een daling van 6% ten opzichte van 2023.

In 2024 is de elektriciteitsproductie uit gas sterk gedaald en voorzag nog maar in 17,6% van de vraag, tegenover 25,2% in 2023. Met 12,3 TWh ligt dit op een historisch laag niveau. Dit komt doordat de elektriciteitsprijzen meer zijn gedaald dan de gasprijzen, waardoor andere energiebronnen de voorkeur kregen. Daarnaast importeerde België meer elektriciteit, vooral uit Frankrijk, waar de prijzen lager waren.

³ Hernieuwbare energie omvat energie uit biobrandstoffen, biomassa, aardwarmte, thermische zonne-energie en warmtepompen

⁴ Vaste fossiele brandstoffen, geproduceerde gassen

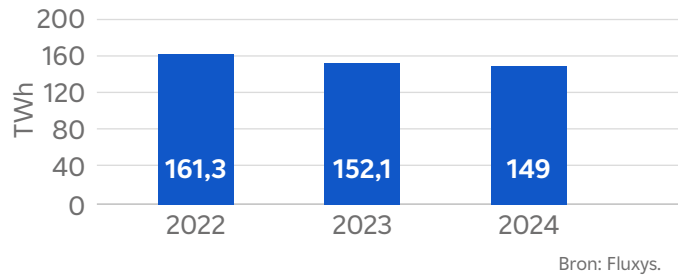
CONTEXT – OPMERKELIJKE FEITEN VAN DE BELGISCHE ENERGIEMARKT

Lichte afname van het gasverbruik, lichte toename van het elektriciteitsverbruik

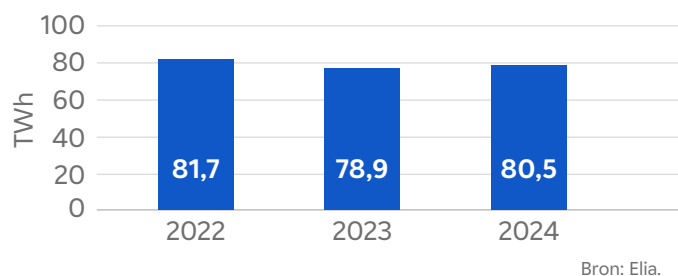
In 2024 is het aardgasverbruik in België met 2% gedaald ten opzichte van 2023 (149 TWh in plaats van 152 TWh). Deze daling is vooral te verklaren door het lagere verbruik van gascentrales. Zowel huishoudens als de industrie verbruikten juist meer gas, waarbij het verbruik bij particulieren steeg van 80 TWh naar 82 TWh en in de industrie van 40 TWh naar 44 TWh.

De elektriciteitsconsumptie stijgt in 2024 met 2% en bereikt een totaal van 80,5 TWh, tegenover 78,9 TWh in 2023. Vooral bij particuliere klanten neemt het verbruik toe, voornamelijk door de toename van elektrificatie, zoals elektrische mobiliteit.

Gasverbruik in België

Elektriciteitsverbruik in België

Een milde winter zorgde voor lagere gasprijzen

In 2024 is de gemiddelde gasprijs op de kortetermijnmarkt verder gedaald, van 40,6 €/MWh in 2023 naar 34,3 €/MWh, een daling van 15%. Ook op de termijnmarkt was die daling zichtbaar: de termijnprijs (Y+1) ging van 52,2 €/MWh naar 36,9 €/MWh. Deze ontwikkeling is het gevolg van verschillende factoren. Zo zijn de aardgasvoorraden vóór de winter aangevuld, zoals vereist door de Europese regelgeving uit 2022. Daarnaast zorgden een zachte winter en de ruime beschikbaarheid van Franse kernenergie voor een gunstig prijsklimaat. Bovendien nam de wereldwijde concurrentie op de markt voor vloeibaar aardgas (LNG) toe, wat de prijzen verder naar beneden bracht.

De prijzen zijn echter nog niet terug op het niveau van vóór de stopzetting van de Russische gasleveringen in de zomer van 2021.

Gasprijzen op de kortetermijnmarkt

Bron: Luminus.

Gasprijzen op de langetermijnmarkt (Y+1)

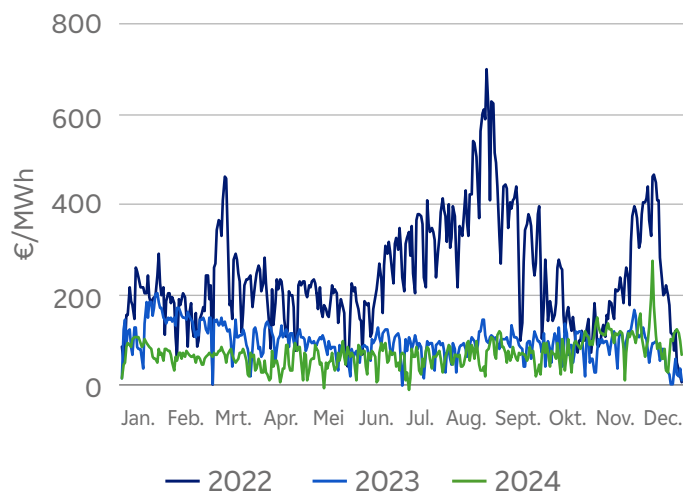
Bron: Luminus.

CONTEXT — OPMERKELIJKE FEITEN VAN DE BELGISCHE ENERGIEMARKT

Daling van de elektriciteitsprijzen op korte en middellange termijn

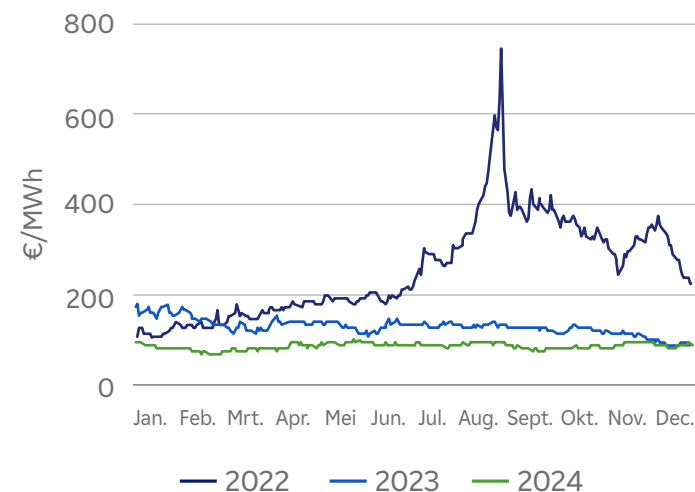
De day-ahead elektriciteitsprijzen (korte termijn) zijn in 2024 gedaald, vooral dankzij de uitstekende beschikbaarheid van het Franse kernenergiepark. Gemiddeld liggen ze op 70,2 €/MWh, tegenover 97,27 €/MWh in 2023, wat een daling van 28% betekent. Toch zorgden perioden zonder wind en zon in november en december voor een plotselinge prijsstijging. Op 12 december 2024 bijvoorbeeld, bereikte de gemiddelde dagprijs 277 €/MWh, met een piek van 565 €/MWh. Het is belangrijk om te vermelden dat de prijs op de groothandelsmarkt wordt bepaald door de marginale kosten van de laatst ingezette productie-eenheid of vraagsturing, om het evenwicht tussen vraag en aanbod te waarborgen.

Elektriciteitsprijzen - korte termijn

Bron: Luminus.

Elektriciteitsprijzen op de termijnmarkt (Y+1)

Bron: Luminus.

Stijging van de onevenwichtskosten

Na een daling in 2023 zijn de onbalanskosten¹ in 2024 weer met 44% gestegen.

Deze kosten zijn verbonden aan de verschillen tussen de kortetermijnverwachtingen van het verbruik en het daadwerkelijke verbruik. Bij een perfecte voorspelling zouden deze kosten nul zijn.

De totale kost wordt per kwartier berekend door de kortetermijnmarktprijs (onder andere op EPEX spot) te vergelijken met de daadwerkelijk vastgestelde onbalansprijs.

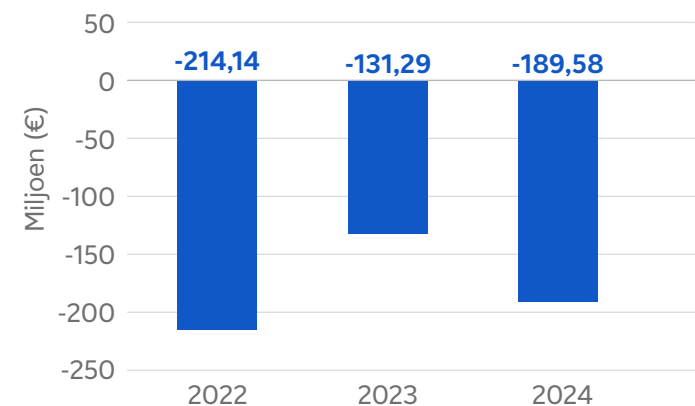
De sterke stijging hangt samen met de groei van hernieuwbare energieproductie, vooral in de zomermaanden. Door de wisselvalligheid van wind

en zon worden voorspellingen onzeker. Omdat deze hernieuwbare productie vaak niet goed regelbaar is, kunnen onverwacht negatieve prijzen ontstaan, wat leidt tot zeer hoge onbalanskosten.

¹ De onevenwichtskosten van een land worden uitgedrukt in euro. Het gaat hier om een onjuiste prognose van de productie/het verbruik die wordt gewaardeerd volgens het verschil tussen de kortetermijnprijs en de onevenwichtsprijs. Als de voorspelling perfect is, zijn de onevenwichtskosten gelijk aan nul.

² De onevenwichtsprijs wordt uitgedrukt in euro's per MWh. Het betreft de prijs die in realtime wordt betaald of ontvangen voor een negatieve of positieve onbalans. Bij een negatieve onbalans betaalt de balansverantwoordelijke de onbalansprijs voor het tekort, terwijl bij een positieve onbalans de balansverantwoordelijke de onbalansprijs ontvangt voor het overschot.

Onevenwichtskosten

Bron: Elia.

CONTEXT – OPMERKELIJKE FEITEN VAN DE BELGISCHE ENERGIEMARKT

Elektriciteit: negatieve prijzen komen steeds vaker voor

In 2024 is het aantal uren met negatieve kortetermijnprijzen bijna verdubbeld, van 221 uur in 2023 naar 408 uur. Dit betekent dat tijdens 4,7% van het jaar de prijzen onder nul lagen. Deze toename komt vooral door de sterke groei van hernieuwbare energie, die onregelmatig en onvoorspelbaar wordt geproduceerd, ook tijdens periodes van lage economische activiteit zoals daluren en weekenden. De meeste negatieve prijsuren vonden plaats in juni en juli, met respectievelijk 73 en 79 uur, vooral door hoge zonneproductie.

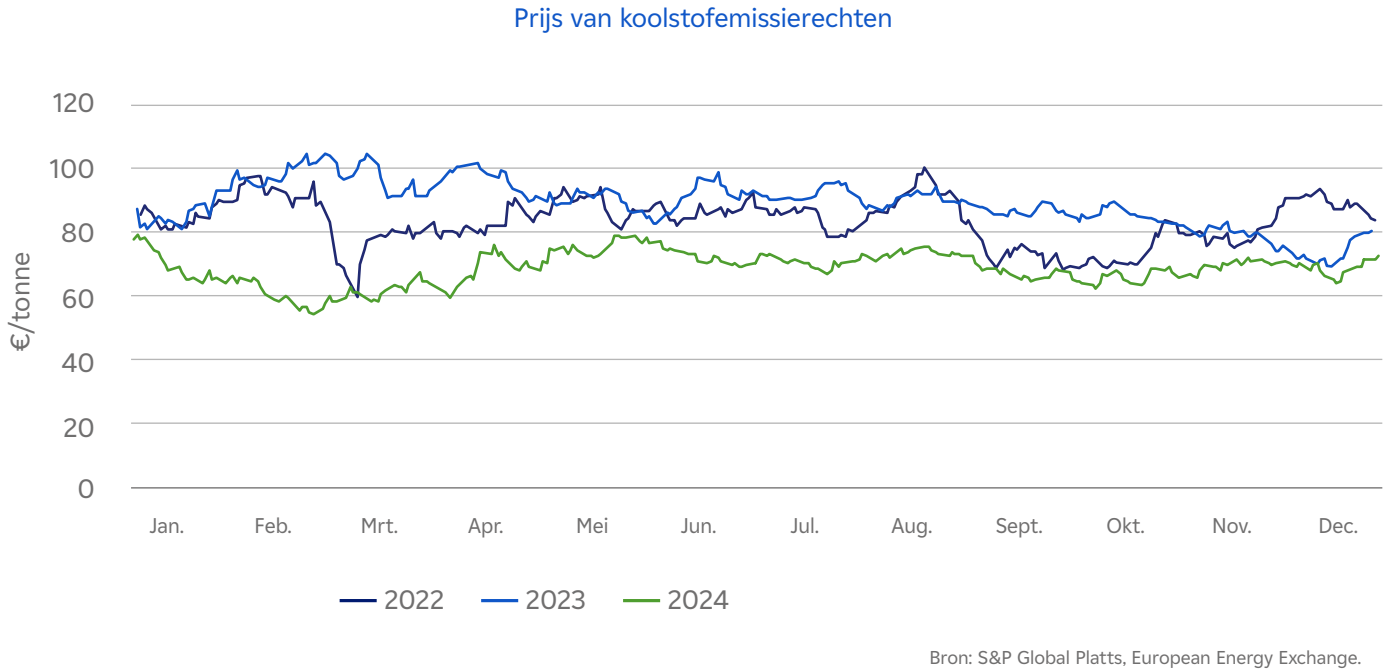

Daling van de prijs van emissierechten

In 2024 lag de gemiddelde prijs van CO₂-quotums voor het volgende jaar (YEAR+1) op € 65,20 per ton, tegenover € 83,50 per ton in 2023, een daling van ongeveer 22%. De laagste prijs daalde tot € 50,50 per ton (tegen € 66,30 het jaar ervoor), terwijl de hoogste prijs met € 74,60 ruim onder de piek van € 97,00 bleef die in 2023 werd genoteerd. (Bron: ICE)

De daling van de CO₂-prijzen is te verklaren door een algemene afname van de vraag (vanwege een zachte winter en de groei van hernieuwbare energie) en een toename van het aanbod van emissierechten op de markt, door het eerder dan gepland beschikbaar stellen van emissierechten vanaf maart 2023 in het kader van REPowerEU.

Van maart tot mei zijn de prijzen van de koolstofemissierechten licht gestegen en gestabiliseerd rond de 70 €/ton.

Energiefactuur: belastingverschil tussen elektriciteit en gas belemmert de elektrificatie

In 2024 zijn de onderdelen van de energiefactuur (verbruikte energie, transport- en distributiekosten, toeslagen en belastingen) weinig veranderd ten opzichte van 2023. Wel blijft het aandeel belastingen op de elektriciteitsfactuur aanzienlijk hoger dan op de gasfactuur. Dit verschil kan de elektrificatie vertragen, omdat het de rendabiliteit van oplossingen zoals warmtepompen vermindert.

Prijsniveaus sterk afhankelijk van verschillende externe factoren

Een leverancier kan alleen concurrerende basisprijzen aanbieden onder deze voorwaarden:

- een vlot werkende groothandelsmarkt
- een land met voldoende betrouwbare en flexibele productiecapaciteit met toereikende volumes om verbruikspieken op te vangen
- eenvoudige, efficiënte verkoop-/factureringssystemen
- lage interne en externe kosten.

Leveranciers hebben op al deze voorwaarden geen directe of exclusieve controle. Dit komt omdat:

- de prijzen op de groothandelsmarkten veranderen volgens de ontwikkelingen op de Europese en wereldwijde energiemarkten, met name die voor gas;
- factureringssystemen de gegevens moeten bevatten die door netwerkbeheerders worden verstrekt zoals verbruik, transmissiekosten, distributiekosten, ...;
- facturen ook de kosten bevatten van groenestroomcertificaten (voor elektriciteit), openbare dienstverplichtingen, belastingen en heffingen (btw, federale bijdrage), evenals wijzigingen in de regelgeving - soms met terugwerkende kracht - die variëren van regio tot regio en waardoor de administratieve kosten stijgen.

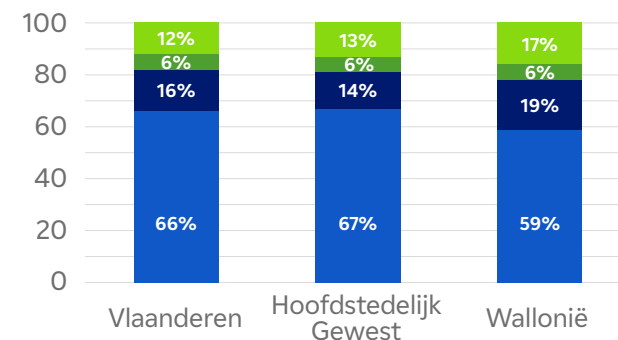
Bedrijven kunnen de elektriciteits- en gasprijzen vastzetten of de marktprijzen volgen. Dit gebeurt volgens formules die prijsschommelingen op groothandelsmarkten al dan niet uitvlakken, flexibiliteit belonen, elektriciteit uit hernieuwbare bronnen garanderen, enz.

Samenstelling van de energiefactuur bleef vrijwel onveranderd

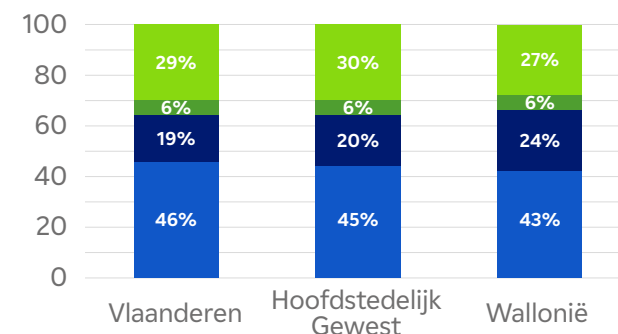
De grafiek hiernaast geeft een overzicht van de samenstelling van de elektriciteits- en gasfacturen voor particuliere klanten in december 2024, in de drie Belgische gewesten. De verhoudingen tussen de energiecomponent, de transport- en distributiekosten en de toeslagen zijn nauwelijks gewijzigd ten opzichte van 2023, met verschillen van hooguit 2% (zie RSE-rapport 2023, pagina 18). Het belastingniveau op de elektriciteitsfactuur (tussen 27 en 30%) blijft daarmee duidelijk hoger dan op de gasfactuur (maximaal 17%, met een tarief van 11% in Vlaanderen). Het btw-tarief blijft ongewijzigd op 6%.

De leveranciers nemen alle onderdelen van de onbetaalde facturen op zich, behalve de btw en de federale bijdrage.

Samenstelling van de elektriciteitsfactuur van de Belgische huishoudens in december 2024

Samenstelling van de gasfactuur van de Belgische huishoudens in december 2024

■ Energie ■ Transport en distributie ■ Btw ■ Belastingen

Bron: CREG.

De complexe waardeketen staat sterk onder druk

De waardeketen van Luminus is onderverdeeld in drie categorieën: activiteiten die onder directe controle van Luminus vallen, activiteiten binnen haar invloedssfeer, en activiteiten waarop Luminus geen invloed kan uitoefenen. Deze indeling is in lijn met de aanbevelingen van ISO 26000.

In de tabel hiernaast zijn de activiteiten gestructureerd volgens:

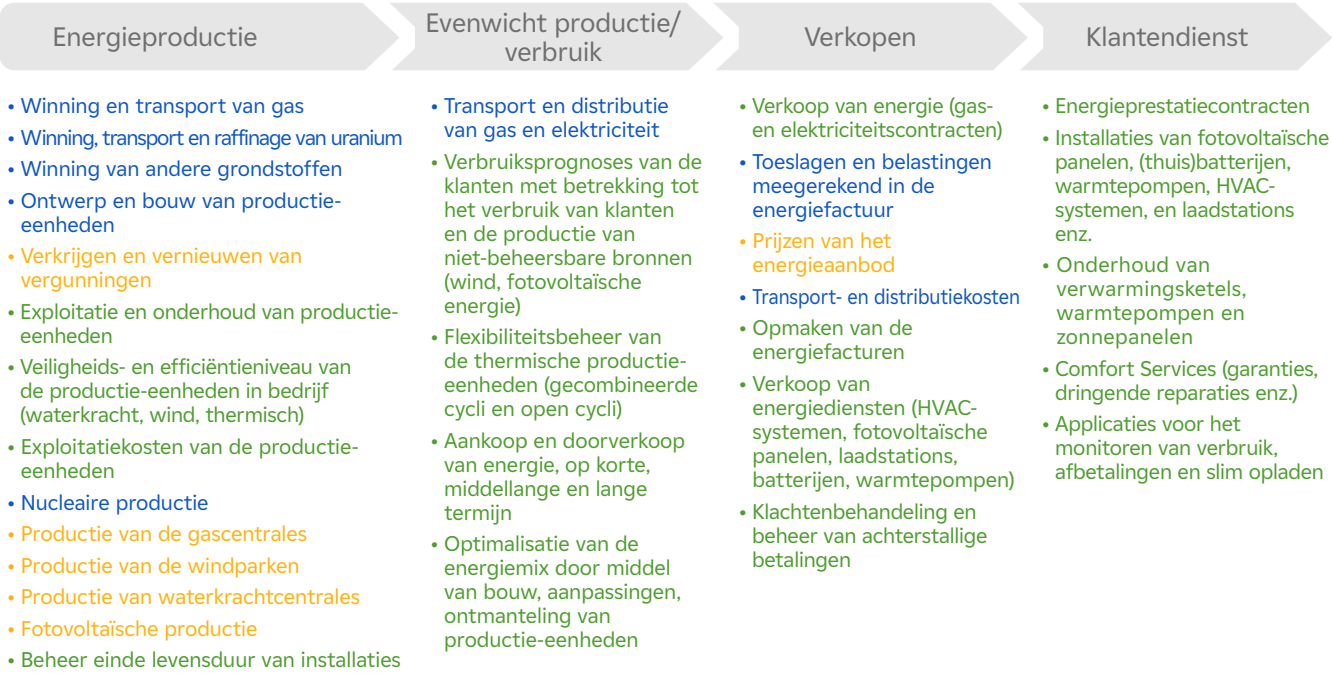
- het soort activiteit: ‘kernactiviteiten’ of ‘ondersteunende activiteiten’ met telkens de verschillende vakgebieden (energieproductie, energieverkoop, energiediensten);
- de mate van controle die Luminus heeft over de activiteit: groen voor directe controle, oranje voor gedeeltelijke controle en blauw indien geen controle.

De blauwe activiteiten kunnen risico’s en ‘afhankelijkheden’ veroorzaken zoals in de CSRD omschreven.

In 2023 werd de waardeketen, die voor het eerst in 2012 werd gepubliceerd, herzien in overeenstemming met de werkzaamheden die op het niveau van de EDF-groep werden uitgevoerd ter voorbereiding van de tenuitvoerlegging van de richtlijn inzake duurzame ontwikkeling. Deze herziening omvatte een vijftiental wijzigingen.

Ten tijde van dit verslag is een aantal aanpassingen gemaakt om veranderingen in de energiedienstenactiviteiten van Luminus weer te geven.

Kernactiviteiten

Eindklanten

Ondersteunende activiteiten

Directe en indirecte effecten van de activiteiten

De GRI-normen bevelen aan om in een duurzaamheidsverslag een ‘toelichting van de prioritaire thema’s en hun draagwijdte’ op te nemen.

In 2017 is een eerste effectenbeoordeling gemaakt om de rol van Luminus toe te lichten: de directe verantwoordelijkheid, de bijdrage via zijn handelsrelaties en de afhankelijkheid van externe beslissingen.

In 2018 en in 2019 zijn er enkele wijzigingen aangebracht in de tabel in verband met veranderingen in de structuur van het verslag. Een kolom ‘draagwijdte van het effect’, op korte of langere termijn is toegevoegd, overeenkomstig de aanbevelingen van de GRI-norm.

In 2022 werden enkele thematische rubrieken geüpdatet, in het hoofdstuk Human Capital. In 2023 is de tabel aangepast om rekening te houden met de wijzigingen in de structuur van het rapport (hoofdstukken Ethiek, Milieu en Menselijk Kapitaal).

In 2024 werd de beschrijving van de “belangrijkste effecten” herzien in het licht van de IRO’s (Impacts, Risks and Opportunities) die door de EDF-groep werden geïdentificeerd als onderdeel van de voorbereiding van de eerste CSRD-verklaring van de groep.

	OPENBAARMAKINGEN OVER MANAGEMENTAANPAK	BELANGRIJKSTE EFFECTEN	OP WIE IS ER EEN IMPACT		DRAAGWIJDTE VAN HET EFFECT		ROL VAN LUMINUS	
			Intern	Extern	Onmiddellijk	Middellange of lange termijn	Impact rechtstreeks veroorzaakt door Luminus	Impact onrechtstreeks veroorzaakt door Luminus
ETHIEK	Verantwoorde bedrijfsvoering	Mensenrechten, bescherming van privacy, IT-beveiliging, klanttevredenheid, keuze van de leverancier, reputatie	Personeel, aandeelhouders	Leveranciers, klanten, overheidsinstanties, ngo's	X	X	X	X
MILIEU	Klimaatverandering	CO ₂ -uitstoot, klimaat, gevolgen voor het uitzicht en het lawaai, de biodiversiteit, adaptaties	Personeel, aandeelhouders	Omwonenden, overheidsinstanties, milieu, ngo's	X	X	X	X
	Verontreiniging	Kwaliteit van de lucht, het water en de bodem	Personeel	Milieu, experts, omwonenden, burgers, overheidsinstanties, ngo's	X	X	X	X
	Veiligheid van de installaties	Gezondheid van het personeel en de omwonenden, crisisbeheer, behoud van ecosystemen	Personeel, aandeelhouders	Omwonenden, milieu, gemeenten, provincies	X	X	X	X
	Water	Klimaat, biodiversiteit, visserij, navigatie	Personeel	Milieu, bewoners, gemeenten, burgers	X		X	
	Biodiversiteit	Milieu, ecosysteemdiensten	Personeel, aandeelhouders	Milieu, overheidsinstanties, experts, ngo's	X	X	X	X
	Circulaire economie	Gebruik van hulpbronnen, economische prestaties, afval, ecosystemen	Personeel, aandeelhouders	Leveranciers, milieu, burgers		X	X	X
KLANTEN	Consumentenbescherming	Klanttevredenheid, motivatie personeel, koopkracht, economische prestaties	Personeel, dochterondernemingen, aandeelhouders	Klanten, verkopers, overheidsinstanties, regulatoren, leveranciers, burgers, ngo's	X	X	X	X
	Energieoplossingen	Klanttevredenheid, decarbonisatie, concurrentiekracht bedrijven, motivatie personeel, economische prestaties	Personeel, dochterondernemingen, aandeelhouders	Residentiële klanten, zakelijke klanten, milieu		X	X	X
	Bevoorradingszekerheid	Klanttevredenheid, economische prestaties, crisisbeheer, reputatie	Personeel, dochterondernemingen, aandeelhouders	Klanten, netbeheerders, overheidsinstanties, burgers	X		X	X
HUMAN CAPITAL	Veiligheid en welzijn	Aantal ongevallen, arbeidsomstandigheden, innovatie, economische prestaties	Personeel, dochterondernemingen, aandeelhouders	Volksgezondheid, sociale partners, klanten, familie van het personeel	X	X	X	X
	Competenties en loopbanen	Innovatie, prestaties, inzetbaarheid en motivatie van het personeel	Personeel, dochterondernemingen, aandeelhouders	Klanten, onderwijs		X	X	X
	Sociale dialoog	Welzijn op het werk	Personeel, sociale partners, onderaannemers	Klanten, familie van het personeel	X	X	X	
	Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	Welzijn, innovatie, reputatie	Personeel	Burgers	X		X	
ECONOMISCHE PRESTATIES	Economische prestaties	Dividenden, niveau van investeringen, salaris- bonussen	Personeel, dochterondernemingen, aandeelhouder	Overheidsinstanties (belastingen), leveranciers, klanten	X	X	X	

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS

Via dialoog en samenwerking met lokale partners maakt Luminus zijn missie waar

De uitdagingen

Een waardevolle dialoog met alle stakeholders, zowel intern als extern, draagt bij aan het succes van de bedrijfsstrategie en positieve resultaten op commercieel, sociaal en ecologisch gebied. Daarom vormt deze dialoog één van de fundamenteën van het MVO-beleid van Luminus.

De kwaliteit van deze dialoog hangt mede af van de beschikbaarheid van relevante en objectieve informatie over de materiële onderwerpen die stakeholders belangrijk vinden. [Zie bijlage](#) (1ste kolom).

Sinds de publicatie van de Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportage moet de informatie die wordt verstrekt aan "de betrokken gemeenschappen" over de ontwikkeling van het bedrijf rekening houden met dit referentiekader. Dit geldt ook voor een bedrijf als Luminus, ook al is de richtlijn formeel nog niet van toepassing voor bedrijven met de omvang van Luminus.

Het kader

Sinds de eerste versie van zijn MVO-beleid, gepubliceerd in 2012, heeft Luminus zich geëngageerd om "overleg met stakeholders te ontwikkelen" en om "te rapporteren over de evolutie van zijn financiële, ecologische en maatschappelijke resultaten".

De dialoog met stakeholders is sinds 2017 het onderwerp van specifieke engagementen (zie kader hiernaast).

Deze dialoog wordt op verschillende manieren op gestimuleerd:

- jaarlijkse evenementen voor het grote publiek in de buurt van de Luminus-sites;
- samenwerkingsovereenkomsten met de overheid (bv. voor waterbeheer op de Maas, ondertekend met het Waals Gewest in 2017);
- wettelijk verplichte of vrijwillige openbare vergaderingen om nieuwe projecten voor te stellen, zowel online als fysiek ([zie pagina 23](#));
- oprichting van organisaties die gemeenten en burgers betrekken bij de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen ([zie pagina 26](#));
- partnerschappen met verenigingen (bv. Jane Goodall Institute Belgium);
- een duurzaamheidsrapport dat sinds 2012 jaarlijks wordt gepubliceerd;
- kwantitatieve of kwalitatieve studies die periodiek worden uitgevoerd om de inhoud van het rapport te verfijnen.

In 2024 werd verder gewerkt aan het anticiperen op de toepassing van de Europese richtlijn voor niet-financiële verslaggeving. De wijzigingen in het verslag over 2024 worden beschreven op [pagina 24](#).

Een uitgesproken commitment

Het MVO-beleid van Luminus bevat sinds 2019 een specifiek commitment voor de dialoog met belanghebbenden. De laatste versie van dit engagement luidt als volgt: "We onderhouden een voortdurende dialoog met onze stakeholders: klanten, leveranciers, overheden, sociale partners, enz. We monitoren en meten onze MVO/ESG-prestaties en rapporteren onze resultaten jaarlijks.

Dit commitment blijkt uit de jaarlijkse publicatie van een duurzaamheidsrapport, dat is opgesteld in lijn met de normen van het Global Reporting Initiative voor duurzaamheidsrapportage.

Het allereerste Luminus MVO-rapport dateert van 2013 (voor het jaar 2012). In 2014 en 2015 werd een materialiteitsmatrix ontwikkeld (zie bijlage). In 2015 werd het MVO-rapport voor het eerst volgens de GRI-richtlijnen opgesteld.

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS

Nieuwe projecten: concrete acties

De Belgische wet stelt dat de bevolking moet worden geraadpleegd via openbare onderzoeken. In Wallonië betekent dit bijvoorbeeld dat er altijd een openbare bijeenkomst moet worden gehouden voordat een vergunning wordt aangevraagd voor windparken groter dan 3 MW.

De indicatoren

Sinds 2019 zijn 62 windturbines medegefinancierd

Eind december 2024 zijn in totaal 62 windturbines medegefinancierd in samenwerking met gemeenten, waarvan 55 in Wallonië. De eerste hiervan stammen uit 2019, toen de vennootschap ActiVent werd opgericht.

23 openbare bijeenkomsten

In 2024 zijn er in totaal 23 bijeenkomsten gehouden. Drie daarvan waren verplichte bijeenkomsten in Vlaanderen en veertien in Wallonië. Daarnaast zijn er zes vrijwillige bijeenkomsten georganiseerd, waarvan vijf in Vlaanderen.

Vergaderingen		Verplichte	Vrijwillige	Totaal
2022	Vlaanderen	0	2	2
	Wallonië	6	1	7
	Totaal	6	3	9
2023	Vlaanderen	2	12	14
	Wallonië	8	4	12
	Totaal	10	16	26
2024	Vlaanderen	3	5	8
	Wallonië	14	1	15
	Totaal	17	6	23

Luminus gaat echter verder dan deze wettelijke verplichtingen. Vanuit zijn duurzaamheidsbeleid en de afspraken binnen de EDF-groep zorgt Luminus er bij elk nieuw groot project voor dat er een open en eerlijk gesprek met alle betrokkenen plaatsvindt.

Luminus streeft ernaar burgers en gemeenten actief te betrekken bij investeringen in hernieuwbare energie, zoals afgesproken in 2019 in het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (zie pagina 11). Sindsdien zijn er zeven speciale projectvennootschappen (SPV's) opgericht, samen met gemeenten uit zowel Vlaanderen als Wallonië.

SPV	Co-investeerders	Eerste co-investering	Aantal windturbines
ActiVent	Ceneo, IEG, IPF BW, BEP, Sofilux	2019	13
Eol'Wapi	Ipalle, Ideta	2021	34
Zofier	Zefier	2021	5
Wind2Trucks	Fockedey, Ideta	2022	2
Demainvest	Wallonie Entrepreneurs Environnement	2023	4
Eolspi	SPI	2023	2
LumiKA	IKA	2024	2

De coöperaties Lumiwind en Luminus Wind Together hebben samen 6 956 leden.

Lumiwind is in mei 2020 opgericht als coöperatie met als doel omwonenden van windparken de kans te geven te investeren in hernieuwbare energie.

De ingeschreven aandelen geven coöperanten recht op een dividend, berekend op basis van de winst die de windturbines genereren, in verhouding tot hun productiecapaciteit.

De coöperatie Luminus Wind Together, opgericht in 2016 en waarvoor de laatste inschrijving plaatsvond in 2019, telde op 31 december 2024 in totaal 3 802 leden. Tot dat moment was er 9,5 miljoen euro aan kapitaal verzameld.

Leden van de coöperaties Luminus Wind Together en Lumiwind.

SDG 13.3 – Ver 3

Bron: Lumiwind.

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS

Belangrijkste wijzigingen in het MVO-rapport 2024.

Aangezien in het rapport van 2023 veel belangrijke wijzigingen werden opgenomen (zie pagina 102) die rekening hielden met het nieuwe Europese kader (de ESRS-normen van juli 2023), is het rapport van 2024 slechts op enkele punten aangepast, zoals hieronder vermeld.

De structuur die in 2023 is aangenomen voor de hoofdstukken Verantwoorde Bedrijfsvoering en Milieu is behouden. Het hoofdstuk Klanten volgt ook grotendeels dezelfde structuur als in 2023, maar is op een aantal punten vereenvoudigd.

De aanvullingen voor 2024 zijn de volgende:

- betalingstermijnen aan leveranciers - verplicht volgens de CSRD, gerapporteerd aan de EDF-groep en gecontroleerd door KPMG (zie pagina 33);

- het aantal crisisoefeningen gericht op cyberrisico's (zie pagina 33);
- het aantal Hazop-risicoanalyses in het subhoofdstuk Veiligheid van installaties (zie pagina 50);
- het waterverbruik volgens de omzet (zie pagina 52);
- het aantal keren dat open cycli zijn gestart, zoals beschreven in het subhoofdstuk Bevoorradingszekerheid (zie pagina 76).

Daarnaast zijn enkele indicatoren vereenvoudigd of verwijderd omdat ze niet verplicht zijn volgens de CSRD en/of niet materieel genoeg zijn. Zo is de leeftijdspiramide aangepast aan de typologie van de ESRS S1-norm. De grafiek met NO_x-uitstoot per geproduceerde kWh, die sterk leek op de CO₂-

uitstoot, is verwijderd. Ook is de indeling van ethische incidenten herzien om fraude- en corruptiegevallen apart te rapporteren. Tot slot houden de waardeketen en de lijst van impacten rekening met het voorbereidend werk die met de EDF-groep is uitgevoerd om de 'impacten, risico's en kansen' volgens de CSRD te identificeren.

BAS Awards: het MVO-rapport 2023 bekroond als beste in zijn categorie

Op 18 november 2024, tijdens de uitreiking van de Belgian Awards for Sustainability Reports, ontving het MVO-verslag van Luminus de prijs voor het "Beste Duurzaamheidsverslag" in de categorie grote niet-beursgenoteerde ondernemingen.

De jury prees het verslag van Luminus onder andere om:

- het grondige werk rond materialiteit en de dialoog met stakeholders;
- de mature aanpak richting naleving van de CSRD en ESRS, afgestemd op zowel de ESRS- als de GRI-normen;
- de visueel aantrekkelijke presentatie en het doeltreffende kleurgebruik;
- de transparantie en objectiviteit van het verslag.

De Belgian Awards for Sustainability Reports (BAS) worden jaarlijks georganiseerd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR). Met deze prijs wil men bedrijven aanmoedigen en belonen voor transparante rapportering over milieu-, sociale en bestuurskwesties (ESG). De jury bestaat uit vertegenwoordigers uit de academische wereld, het bedrijfsleven, de sociale en publieke sector, evenals journalisten en bedrijfsrevisoren.

Pascale-Marie Barriquand, Head of Sustainability bij Luminus, tijdens de uitreiking van de awards door het IBR. Haar kernboodschap: een MVO/ESG-rapport kan een echte hefboom voor actie zijn.

Inhuldiging van het windpark Ghlin-Baudour ter gelegenheid van Global Wind Day

Op 14 juni 2024 werd op de site van het bedrijf AISIN het nieuwe windpark van Ghlin-Baudour officieel ingehuldigd. Dat gebeurde in samenwerking met IDEA, het agentschap voor gebiedsontwikkeling in het gebied “Coeur du Hainaut”.

De inhuldiging van het nieuwe windpark vond plaats op de vooravond van Global Wind Day. Ongeveer honderd genodigden waren aanwezig, onder wie vertegenwoordigers van AISIN, omwonenden, naburige bedrijven en lokale overheden. Het project is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen Luminus, IDEA en AISIN, en weerspiegelt een gedeelde ambitie om hernieuwbare energie te integreren in de lokale economische activiteiten.

Van links naar rechts: Thierry Kaisin, Vicevoorzitter van Aisin Europe; Bénédict Poll, burgemeester van Seneffe en vicevoorzitter van IDEA; Xavier Leblanc, Wind Business Director bij Luminus.

Ongeveer 3 700 ton CO₂-uitstoot vermeden per jaar

Het nieuwe windpark van Ghlin-Baudour bestaat uit vier windturbines met een totaal vermogen van 15,6 MW. Het park zal jaarlijks gemiddeld 25 200 000 kWh produceren – voldoende om 7 200 huishoudens van stroom te voorzien. Hierdoor wordt jaarlijks naar schatting 3 700 ton CO₂-uitstoot vermeden.

De windturbines zijn gebouwd op het bedrijventerrein van Ghlin-Baudour. Drie van de vier turbines leveren rechtstreeks elektriciteit aan drie bedrijven – AISIN, Nouryon en Hydro – die samen ongeveer de helft van de geproduceerde energie verbruiken.

Windenergie als hefboom voor de energieautonomie van bedrijven

De inhuldiging van het park bracht de economische en ecologische voordelen van windenergie voor bedrijven onder de aandacht. Bedrijven hebben meerdere voordelen van een eigen windturbine op hun terrein: lagere energiekosten, grotere energie-onafhankelijkheid en een directe bijdrage aan de productie van hernieuwbare energie. Windenergie is doeltreffend om de concurrentiepositie van bedrijven te versterken. Zo verkleinen ze hun ecologische voetafdruk en tegelijkertijd ondersteunen ze de lokale economie. “Bedrijven die een windturbine op hun terrein installeren, vergroten niet alleen hun competitiviteit.

Ze verankeren zo ook hun activiteiten en bijhorende werkgelegenheid op de site.”, aldus Xavier Leblanc, Wind Business Director bij Luminus.

Het project van Ghlin-Baudour werd mede ontwikkeld door IDEA en Luminus, en maakt deel uit van ActiVent Wallonië – een besloten vennootschap opgericht in 2017. Luminus bezit 51% van de aandelen; de overige 49% is verdeeld onder vijf intercommunales, namelijk Ceneo (provincie Henegouwen), IEG (regio Moeskroen-Comines-Warneton-Estaimpuis), IPFBW (Waals-Brabant), SOFILUX (provincie Luxemburg) en IDEFIN (provincie Namen).

¹ De productiesite van AISIN, gespecialiseerd in elektronische componenten, staat bekend om het reconditioneren van automatische versnellingsbakken – een revisieproces dat een belangrijke rol speelt in de circulaire economie door afval te verminderen en de levensduur van auto-onderdelen te verlengen.

Over IDEA

IDEA is het agentschap voor gebiedsontwikkeling van de 27 gemeenten in het gebied “Coeur du Hainaut”. Het hoofdkantoor is gevestigd in Bergen en telt meer dan 350 medewerkers. IDEA coördineert de ruimtelijke ordening van een gebied met bijna 550 000 inwoners, door in te zetten op toekomstplanning en strategisch beleid. Daarnaast stimuleert IDEA de economische ontwikkeling van de regio en neemt het actief deel aan projecten voor hernieuwbare energie.

www.idea.be

Open Bedrijvendag: het windpark van Villers-le-Bouillet ontving bijna 800 bezoekers

Tijdens Open Bedrijvendag in het weekend van 5 en 6 oktober 2024 opende Luminus het windpark van Villers-le-Bouillet voor het grote publiek. De coöperatie Lumiwind had haar leden hierop uitgenodigd. Ze benadrukt hiermee haar missie: de kennis en het bewustzijn rond hernieuwbare energie vergroten.

Het doel van het evenement was om de bezoekers beter inzicht te geven in de werking van een windturbine, meer te leren over hernieuwbare energie en hun rol in het verkleinen van de ecologische voetafdruk van onze samenleving. Bezoekers konden een van de 26 windturbines van het park van Villers van binnen bekijken en er een interactieve ervaring beleven. Drie VR-brillen maakten het mogelijk om de windturbine virtueel te beklimmen en boven op de top te staan. De technische en milieukwesties die gepaard gaan met deze technologie werden uitgelegd op verschillende panelen en konden worden besproken met experts van Luminus.

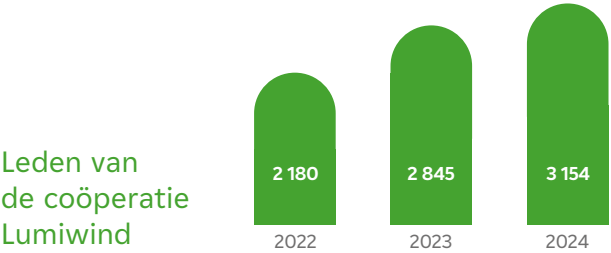
Carrière mogelijkheden en lokale opportuniteiten

Naast het educatieve aspect bood Open Bedrijvendag ook de kans om de grote verscheidenheid aan jobs bij Luminus te ontdekken, met heel wat openstaande vacatures voor technische profielen. Er was ook een HR-team aanwezig om de vragen van de bezoekers te beantwoorden en de verschillende loopbaanmogelijkheden binnen het bedrijf voor te stellen.

Op 14 september 2024 werkte Luminus ook mee aan een grote gezinsfietstocht die werd georganiseerd door de stad Villers. Luminus voorzag twee tussenstops langs het parcours met heel wat educatieve en leuke activiteiten.

Lumiwind telde 3 154 coöperanten eind 2024

In 2024 sloten meer dan 300 nieuwe leden zich aan bij de coöperatie Lumiwind, wat het totaal op 3 154 leden bracht op 31 december, een stijging van +10,8%. Deze groei ging ook gepaard met een verhoging van het bedrag per lid in vergelijking met 2023. Sinds de oprichting heeft Lumiwind meer dan 12,6 miljoen euro opgehaald. Samen telden de twee Luminus-coöperaties – Lumiwind en Luminus Wind Together – eind 2024 in totaal 6 956 leden.

Luminus zorgde ervoor dat Open Bedrijvendag zowel informatief als leuk was, met rondleidingen in het windpark van Villers-le-Bouillet, het grootste van Luminus in Wallonië.

VERANTWOORDE BEDRIJFSVOERING

- MVO-beleid p.28
- Ethiek en compliance p.29
- Verantwoorde aankoop p.30
- Verantwoorde verkoop p.31
- Risicobeheer en audit p.32
- IT-beveiliging en gegevensbescherming p.33
- Externe duurzaamheidsbeoordeling p.34

De uitdagingen

Individuele of collectieve energiekeuzes voor een land, een regio of gemeente zijn strategisch belangrijker dan ooit. De gevolgen reiken immers ver: niet alleen voor de bevoorradingszekerheid en energie-onafhankelijkheid van België, maar ook voor het milieu en klimaat, voor de verdere ontwikkeling van bedrijven richting CO₂-reductie, de koopkracht en het welzijn en de veiligheid van de bevolking.

De naleving van wetten en regels volstaat niet om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden en een werkelijk maatschappelijk verantwoord beleid te voeren. Elke onderneming heeft de verantwoordelijkheid om de ecologische en maatschappelijke uitdagingen van haar industriële en commerciële activiteiten zwart op wit te zetten. Pas dan kan ze concrete engagementen aangaan. Deze moeten afgestemd zijn op de verwachtingen van alle betrokken stakeholders.

Het transparant rapporteren van de behaalde resultaten volgens internationale standaarden voor verantwoord rapporteren vormt een bijkomende uitdaging. Luminus is zich bewust van al deze uitdagingen en stelt alles in het werk om de juiste voorwaarden te creëren voor verantwoord gedrag - zowel intern als tegenover externe partners.

Verantwoorde bedrijfsvoering in verschillende domeinen:

- [MVO Beleid](#)
- [Ethiek en compliance](#)
- [Verantwoorde aankoop](#)
- [Verantwoorde verkoop](#)
- [Risicobeheer en audit](#)
- [IT-beveiliging en gegevensbescherming](#)
- [Externe duurzaamheidsbeoordeling](#)

Er gebeuren regelmatig externe evaluaties.

Het kader

Het beleid “Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen”

Het eerste MVO-beleid (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) van Luminus werd uitgewerkt in 2012. Dit beleid bevatte specifieke verbintenissen in vijf domeinen: ethiek, klanttevredenheid, milieu, human resources en financiële gezondheid.

In 2017 is dit beleid bijgewerkt en aangevuld met een zesde domein: innovatie.

In 2018 en 2019 werden enkele wijzigingen doorgevoerd om rekening te houden met de 2030-doelstellingen van de EDF-groep, het duurzaamheidsbeleid van de groep en de nieuwe MVO-overeenkomst die op groepsniveau werd ondertekend. Eind 2024 werd het MVO-beleid geactualiseerd in het licht van de nieuwe Europese CSRD-richtlijn. Het aangepaste beleid is terug te vinden op de website van Luminus (via [deze link](#)).

MVO Governance

Elk jaar stelt de MVO-afdeling, die onder de verantwoordelijkheid valt van de afdeling Strategy, Innovation and Business Development, een actieplan op. Verschillende interne experts zijn hierbij actief betrokken: Purchasing, Health and Safety, Legal, Production, ... Het actieplan baseert zich op de doelstellingen van de Verenigde Naties voor duurzame ontwikkeling en de feedback van verschillende stakeholders, in het bijzonder de EcoVadis-evaluatie. In 2024 richtte het actieplan zich vooral op de voorbereiding van de eerste CSRD-rapportage voor de EDF-groep.

Vorbereiding van de CSRD-rapportage voor de EDF-groep

De teams van Luminus waren actief betrokken bij de analyse van impact, risico's en kansen (IRO's), uitgevoerd binnen de EDF-groep. Dit proces resulteerde in de identificatie van 260 IRO's, waarvan er 124 als materieel werden bestempeld. De 46 meest materiële onderwerpen worden toegelicht in de eerste CSRD-verklaring van de EDF-groep.

Bij Luminus werd onder leiding van de MVO-afdeling een speciale werkgroep opgericht om het bedrijf voor te bereiden op de nieuwe CSRD-rapporteringsvereisten en op de audit door KPMG. Voor elke ESRS-standaard werd een verantwoordelijke aangesteld. In september werd een proefrapportering ('dry run') uitgevoerd op basis van de gegevens van het eerste semester. Deze voorbereiding droeg ertoe bij dat de audit van KPMG zonder enig voorbehoud kon worden afgerond, ondanks het grote aantal gecontroleerde indicatoren, waaronder broeikasgasemissies, hernieuwbare energieproductie, waterverbruik, energieverkoop en personeelsdata.

EcoVadis-score 2024: 82/100

Sinds 2012 beoordeelt Luminus bijna elk jaar zijn maatschappelijke prestaties via EcoVadis. In september 2024 werd dit proces opnieuw gestart, gebaseerd op het duurzaamheidsrapport van juli.

Met een score van 82 op 100 verbeterde Luminus zich met drie punten ten opzichte van 2023 en behoudt daarmee de Platina-medaille die het voor het eerst in 2020 kreeg toegekend.

Standaardprocedures

Het kader

Ethiek- en compliancebeleid

Luminus beschikt over een beleid rond ethiek en compliance waarin thema's zoals corruptie, omkoping, geschenken, sponsoring en de integriteit van handelsrelaties aan bod komen. Dit beleid wordt regelmatig geactualiseerd.

Gedragscodes

Het hogergenoemde beleid is vertaald in een Gedragscodes voor medewerkers, waarin basisregels zijn vastgelegd voor correct gedrag bij interacties binnen en buiten de organisatie. De Gedragscodes van Luminus werd oorspronkelijk gepubliceerd in 2009 en werd sindsdien meermaals herzien: in 2017, 2019 en 2023. De Gedragscodes is voor iedereen raadpleegbaar via [de website van Luminus](#).

Meldingsprocedure

Wie gedrag opmerkt dat in strijd is met de Gedragscodes of de geldende wet- en regelgeving, kan dit melden via interne kanalen (zie kader) of via het BKMS-platform, een beveiligd klokkenluidersplatform ontwikkeld door de EDF-groep¹.

Het Klokkenluidersbeleid bevat gedetailleerde richtlijnen over hoe medewerkers en derden dergelijke zaken kunnen melden, hoe meldingen worden opgevolgd en onder welke voorwaarden klokkenluiders beschermd zijn tegen represailles.

De EDF-groep garandeert de vertrouwelijkheid van elke melding via het BKMS-platform, inclusief de anonimiteit van de klokkenluider.

Preventie en opleiding

Luminus zet zich in om de ongewenste situaties op het gebied van zakelijke ethiek te voorkomen. De risico's op corruptie en fraude binnen de waardeketen zijn zorgvuldig in kaart gebracht, zodat Luminus gerichte detectiemechanismen kan inzetten.

Nieuwe medewerkers volgen in hun eerste weken een basisopleiding over ethiek en compliance. Daarnaast wordt er jaarlijks een opfrustraining georganiseerd voor medewerkers die het meest aan deze risico's worden blootgesteld.

¹ Wereldwijd EDF-meldingssysteem: <https://www.edf.fr/edf/dispositif-alerte-groupe>

Luminus hanteert volgende interne meldkanalen:

Discriminatie, racisme, ongewenst seksueel gedrag, agressie, pesten, geweld	Vertrouwenspersoon
(Vermoeden van) fraude	Internal Audit (internal.audit@luminus.be)
(Vermoeden van) inbreuk op GDPR	DPO (dpo@luminus.be)
(Vermoeden van) misdrijf, overtreding, inbreuk op wet- en regelgeving (m.u.v. GDPR), schending van de regels van de Gedragscodes en de richtlijnen inzake ethiek en legal compliance	General Counsel/Ethics & Compliance Officer (ethics@luminus.be)

De indicatoren

Elk incident wordt grondig onderzocht en behandeld. De Ethics & Compliance Officer rapporteert tweemaal per jaar het aantal ethische incidenten aan het uitvoerend comité.

	2022	2023	2024
Incidenten met betrekking tot corruptie of fraude - SDG 16.5 - VER 1 - ESRS G1-4 25a	0	0	1
Andere ethische incidenten	1	2	1
Aantal startende medewerkers die de e-learning over de gedragscode hebben voltooid op 31 december - SDG 16.5 - VER 1	60	104	76

In 2024 werd via het wereldwijde EDF-meldingssysteem (BKMS) één vermoedelijk geval van corruptie gemeld. Het betrof een vermoeden van corruptie waarbij een derde partij betrokken was bij een windenergieproject in Vlaanderen. Onderzoek n.a.v. deze klacht heeft uitgewezen dat het vermoeden

ongegrond was. EDF heeft contact opgenomen met de klokkenluider om de procedure af te sluiten. Een tweede ethisch incident betrof het opladen van privé-voertuigen via de laadinfrastructuur van Luminus. Er zijn passende maatregelen genomen om herhaling van dit gedrag te voorkomen.

Verbintenissen op het gebied van mensenrechten

Luminus tolereert geen enkele schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden, noch in zijn eigen activiteiten, noch bij zijn zakenpartners. Als dochteronderneming van de EDF-groep respecteert Luminus de mensenrechtenverplichtingen van de groep. Zie: [Verbintenissen op het gebied van de mensenrechten](#) | EDF-groep.

EDF verbindt zich ertoe de mensenrechten en fundamentele vrijheden van zijn medewerkers te respecteren, door minimaal te voldoen aan de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Dit omvat:

- de strijd tegen discriminatie;
- de strijd tegen intimidatie, seksisme en geweld;
- de afwijzing van dwangarbeid;
- de afwijzing van kinderarbeid;
- respect voor de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen;
- de garantie van eerlijke en gunstige arbeidsomstandigheden.

Verkoop van energie: een strikt kader

Beleid rond verantwoord verkopen

Luminus werkt samen met gespecialiseerde verkoopbedrijven die actief zijn via diverse verkoopkanalen: face-to-face, telefonisch en op openbare locaties. Onze onderaannemers worden jaarlijks gecertificeerd en zijn volledig verantwoordelijk voor het gedrag van hun medewerkers.

Een gedragscode voor alle verkoopkanalen

Luminus heeft een specifieke gedragscode opgesteld die elke verkoper moet ondertekenen voordat deze aan de slag gaat. Deze code bevat zowel de Belgische wettelijke verplichtingen als aanvullende regels van Luminus.

Certificering verkopers

Elke verkoper volgt een opleiding en moet jaarlijks slagen voor een verplicht examen om gecertificeerd te worden. Dankzij deze opleiding kunnen zij oplossingen bieden die aansluiten bij elke klantensituatie.

In 2024 controleerde het interne auditteam de naleving van de gedragscode door deur-aan-deurverkopers. Er is vooruitgang ten opzichte van eerdere audits, maar verdere corrigerende maatregelen, vooral op het gebied van opleiding, zijn nog nodig.

Aankopen: een kader in voortdurende ontwikkeling

Het kader

Beleid rond verantwoord aankopen

In 2019 stelde Luminus een raamwerk op om leveranciers te betrekken bij zijn duurzaamheidsdoelstellingen. Hierin staan de volgende milieu- en sociale aspecten centraal:

- vermindering van de uitstoot van broeikasgassen;
- handhaving van strikte normen voor gezondheid en veiligheid;
- eerbiediging van de mensenrechten;
- vermindering van de hoeveelheid geproduceerd afval.

Gedragscode voor leveranciers

Sinds 2019 moeten leveranciers die een offerte indienen bij Luminus de gedragscode voor leveranciers ondertekenen. Deze gedragscode bevat richtlijnen over ethiek, arbeidsomstandigheden, mensenrechten ([zie pagina 30](#)), milieu, veiligheid en corporate governance. Zo wordt bijvoorbeeld vereist dat leveranciers beschikken over een VCA-certificering (Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers), waarmee zij aantonen dat zij deze aspecten goed beheersen. De gedragscode werd in 2024 geüpdatet en zal in 2025 worden geïmplementeerd.

De gedragscode verplicht leveranciers ook om hetzelfde ethische gedrag van hun eigen leveranciers en onderaannemers te eisen. De gedragscode is contractueel bindend. Bij een inbreuk die niet wordt rechtgezet, kan dat leiden tot het stopzetten van de samenwerking.

Een duidelijke roadmap

In 2024 ontwikkelde de Aankoopafdeling van Luminus een stappenplan met drie fasen:

- In de **eerste fase** herzag het team de basisdocumenten, zoals de Gedragscode voor Leveranciers.
- In de **tweede fase** stond bewustwording centraal. In 2024 gaf het team de intranetpagina over duurzaam aankopen een update. Ook de webpagina over leveranciers en aankopen werd in 2024 volledig vernieuwd.
- In de **derde fase** richtte het team zich op de structurele integratie van Corporate Social Responsibility (CSR) in offerteaanvragen. Dit project, gestart in 2022, wordt in 2025 voortgezet in nauwe samenwerking met de duurzame-aankoopexperts van de EDF-groep.

Voorwaarden verantwoorde aankopen

De algemene aankoopvoorwaarden van Luminus bevatten sinds 2012 clausules over milieu en sociale aspecten. In 2017 werden ze uitgebreid met een specifieke integriteitsclausule. In 2024 werden deze voorwaarden volledig herzien, met onder meer een clausule die beëindiging van het contract mogelijk maakt bij schending van deze bepalingen.

De algemene aankoopvoorwaarden zijn van toepassing op alle leveranciers.

Integriteitscontroles

Voor nieuwe leveranciers voert de juridische dienst van Luminus een grondige integriteitscontrole uit, gebaseerd op een risicoanalyse. Deze controle omvat onder andere mogelijke veroordelingen wegens corruptie en fraude.

De indicatoren

	2022	2023	2024
Uitgevoerde integriteitscontroles - GRI 414-2a, GRI 308-2a	165	132	57

In 2024 nam het aantal integriteitscontroles af. In voorgaande jaren waren er meer controles nodig, omdat toen enkele grote projecten van start gingen waarbij extra leveranciers betrokken waren.

Een sterke Risk Office team en grondige audits

Het kader

Waakzaamheidsplicht

Als dochteronderneming van de EDF-groep valt Luminus onder de Franse ‘Devoir de Vigilance’ (waakzaamheidsplicht). Deze wet verplicht Luminus evenals zijn leveranciers en partners om negatieve effecten van hun activiteiten te identificeren, te voorkomen en te beperken.

Risk Office

Het Risk Office identificeert en analyseert de risico's waaraan het bedrijf wordt blootgesteld, waaronder duurzaamheidsrisico's. Hiervoor werkt het team samen met de verantwoordelijken van de verschillende afdelingen. Voor risico's op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen overlegt het Risk Office regelmatig met de MVO-verantwoordelijke. Daarnaast maken vertegenwoordigers van het Risk Office deel uit van het MVO-comité.

Auditstrategie

Jaarlijks stelt het interne auditteam van de Risk-afdeling een auditplan op, gebaseerd op geïdentificeerde risico's en prioriteiten. Het plan biedt ruimte om waar nodig aanvullende audits in te plannen. Daarnaast ontwikkelde het team interne richtlijnen voor audits, opgesteld volgens internationale standaarden. De resultaten van deze audits werden besproken met het uitvoerend comité en het audit- en risicocomité.

Een nieuwe GRC-tool

In 2024 introduceerde het Risk Office een nieuwe Governance, Risk & Compliance (GRC)-tool die risicomangement, interne controle, IT-beveiliging, beleidsbeheer en incidentrapportage centraal beheert. “Onze inspanningen in 2024 waren vooral gericht op de Retail- en Optimalisatie-activiteiten,” licht Geoffroy Dauby, hoofd van het Risk Office, toe. “Daarnaast voerden we een specifieke risicobeoordeling uit voor het batterijproject in Navagne, nabij Visé.

De indicatoren

In 2024 voerde het interne auditteam zes audits uit binnen Luminus, onder meer gericht op GDPR-naleving, het beheer van liquide middelen en de beveiliging van betalingen. Het team heeft ook een audit uitgevoerd in het kader van de bouw van de nieuwe CCGT-gascentrale van Seraing. Daarnaast was er een audit rond de naleving van de gedragscode voor deur-aan-deurverkopers, met bijzondere aandacht voor GDPR-regels.

	2022	2023	2024
Interne audits afgerond in het jaar - SDG 16.7 - ENG 1	8	6	6

In oktober 2024 startte ook een audit bij twee externe leveranciers: een callcenter en een aannemer van openbare werken. Daarbij werd onderzocht of zij de Gedragscode voor Leveranciers naleven, met

bijzondere aandacht voor gezondheid en veiligheid, sociale wetgeving en GDPR.

Opleidingen rond risicomangement

Ook in 2024 lag de nadruk op opleidingen rond risicomangement. In totaal volgden 803 medewerkers een basistraining in risicomangement, een aanzienlijke stijging ten opzichte van 154 deelnemers in 2023. Daarnaast behaalden 18 medewerkers van de IT- en Risk Office-afdelingen de ISO 27005-certificering, de norm voor risicobeheer op het gebied van informatiebeveiliging. Bovendien zijn al 31 medewerkers gecertificeerd volgens ISO 31000 voor risicomangement.

Cyberrisicotraining blijft een topprioriteit

Het kader

Als leverancier van essentiële diensten is Luminus extra alert voor cyberdreigingen, zeker in deze tijden van oplopende geopolitieke spanningen. Daarom investeert Luminus voortdurend in geavanceerde beveiligingstechnologieën en opleidingen.

Luminus streeft ernaar om tegen 2027 het ISO 27001-certificaat te behalen voor zijn Information Security Management System (ISMS). Daarnaast werkt Luminus actief aan de naleving van de Europese richtlijn ‘Network and Information Systems’ (NIS II), die België in april 2024 als een van de eerste landen heeft geïmplementeerd.

Bescherming van de privacy

Luminus heeft een Data Protection Officer aangesteld die toeziet op de naleving van de GDPR en de strikte opvolging van eventuele datalekken. Een GDPR-stuurgroep volgt een actieplan op dat de bescherming van persoonsgegevens continu verbetert, gebaseerd op binnengekomen verzoeken, klachten en recente ontwikkelingen.

In 2024 werd het GDPR-opleidingsbeleid herzien om het bewustzijn van medewerkers over de risico's van niet-naleving verder te versterken.

Actieplan

Luminus heeft een cyberincidentenplan opgesteld dat wordt geactiveerd bij een cyberaanval, zoals op de firewall.

Opleiding over cyberrisico's

Gebruikers van het Luminus-netwerk volgen verplichte online trainingen om hun bewustzijn omtrent cyberrisico's te vergroten. Deze trainingen bestaan uit video's, quizzen en diverse andere digitale hulpmiddelen.

Phishing-simulaties

Elke maand organiseert Luminus phishing-simulaties in de vorm van e-mails en nagebootste telefoongesprekken. Deze oefeningen vergroten het bewustzijn van medewerkers, waardoor zij en Luminus beter beschermd zijn tegen beveiligingsincidenten.

De indicatoren

Opleiding over cyberrisico's

In 2024 volgden medewerkers in totaal 6 264 uren aan cyberrisicotraining. Ongeveer 75% van de medewerkers rondde het programma af binnen de vier weken. De doelstelling is om 100% van de medewerkers het programma te laten voltooien.

	2022	2023	2024
Aantal uren opleiding gelinkt aan cyberrisico's	3 444	6 476	6 264

Crisis oefeningen op het gebied van cyberbeveiliging

In september 2024 organiseerde Luminus een crisisoefening rond cyberbeveiliging.

Betalingspraktijken (vervolg van het hoofdstuk Aankopen – zie pagina 31)

Sinds 1 februari 2022 geldt in België een wettelijke betalingstermijn van maximaal 60 dagen vanaf de ontvangst of uitgifte van factuur.

Luminus heeft zijn betalingsvoorwaarden hierop aangepast. Een geautomatiseerd factureringssysteem stuurt tijdig herinneringen naar de verantwoordelijken voor de goedkeuring van openstaande facturen, om vertragingen zoveel mogelijk te vermijden.

In 2024 werden facturen, behalve interne facturen binnen de EDF- en Luminus-groep, gemiddeld binnen 45 dagen na ontvangst betaald, tegenover 48,24 dagen in 2023. Een kwart van het totaal aantal facturen, goed voor bijna 50% van de totale facturatiewaarde, werd binnen 30 dagen betaald.

Twée nieuwe labels erkennen de maatschappelijke prestaties van Luminus

In juni 2024 ontving Luminus het label "Voka Charter Duurzaam Ondernemen". Dit label wordt in heel België erkend, onder meer bij de Kamers van Koophandel en binnen de Waalse en Brusselse industrie. In oktober ontving Luminus vervolgens het certificaat "SDG¹ Pioneer" uitgereikt door UNITAR en Cifal Flanders.

In 2022 besloot Luminus zich aan te sluiten bij het initiatief dat werd opgezet door Voka, het netwerk van de Vlaamse Kamers van Koophandel, om de samenwerking met lokale partners te versterken bij het realiseren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Dit project heeft het CSR-team van Luminus in staat gesteld om een directe dialoog te hebben met gesprekspartners die inzicht hebben in de aanpak van Vlaamse bedrijven.

De weg naar de labelcertificering

De weg naar de Voka-certificering en de UNITAR-certificering bestaat uit drie hoofdonderdelen:

1. Initiële evaluatie

Er wordt een analyse gemaakt van de aanpak van Luminus, waarbij Voka verbeteringen voorstelt op basis van zijn ervaring met bedrijven die het label "duurzaam ondernemerschap" hebben behaald.

2. Definitie van het actieplan

Dit plan, gebaseerd op de initiële analyse en de strategische prioriteiten, bevat acties die gekoppeld zijn aan de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties. Voor het eerste actieplan van

2023 had Luminus 17 acties geïdentificeerd die betrekking hebben op 15 SDG's¹.

3. Uitvoering en opvolging van de acties

De 17 acties omvatten onder andere de ontwikkeling van hernieuwbare energie (windenergie en fotovoltaïsche energie), energie-efficiëntie (maatregelen op productiesites in het kader van de ISO 50001-certificering), aanpassing aan klimaatverandering, inclusie, opleiding, enz. Van de 17 oorspronkelijke acties werden er 13 gerealiseerd, wat meer is dan het vereiste minimum van 10 acties. In het kader van dit actieplan werd een evaluatietool voor investeringsprojecten ontwikkeld op basis van niet-financiële criteria. 73% van de werknemers volgde een opleiding via het Klimaat Fresk om hun bewustzijn rond klimaatverandering te vergroten.

Dankzij dit traject ontving Luminus de Voka-certificering tijdens de VCDO-ceremonie op 20 juni 2024 in Vilvoorde.

Een tweede actieplan wordt momenteel geïmplementeerd.

Voor zijn tweede jaar van deelname aan het Voka-charter heeft Luminus een lijst van 14 acties opgesteld die gericht zijn op 14 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

De drie doelstellingen die niet aan bod komen zijn, "No hunger" (strijd tegen honger), "Clean water & Sanitation" (toegang tot schoon water en sanitair) en "Life below (sea) water" (leven in het water) - drie thema's waarop Luminus weinig directe invloed heeft.

Luminus moet 10 van de 14 doelstellingen bereiken om het Voka-label in 2025 te behouden. Eind 2024 leken de meeste doelstellingen haalbaar.

¹ SDG : Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties

Certificaat UNITAR

Luminus heeft in oktober 2024 ook het certificaat "UNITAR SDG¹ Pioneer" behaald, als erkenning voor zijn actieve inzet voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Dit prestigieuze label, uitgereikt door UNITAR (Instituut van de Verenigde Naties voor Opleiding en Onderzoek) en CIFAL Vlaanderen, zet bedrijven in de kijker die concrete acties ondernemen voor een meer verantwoordelijke toekomst door de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te integreren in hun CSR-beleid.

MILIEU

- Milieuvraagstukken p. 36
- Hernieuwbare energiebronnen p. 38
- Klimaatverandering p. 40
- Verontreiniging p. 49
- Veiligheid van de installaties p. 50
- Water p. 51
- Biodiversiteit p. 53
- Circulaire economie p. 57

MILIEU

Uitdagingen: milieu-impact vermijden, beperken of compenseren, of zich aanpassen

Klimaatverandering

Hernieuwbare energiebronnen

De ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen is een van de manieren om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Dat kan via energie uit wind, waterkracht of zon. Er wordt hierbij immers geen CO₂ uitgestoten tijdens de energieproductie. Het Belgische potentieel van zonne-energie blijft aanzienlijk. Zonnepanelen helpen de ecologische voetafdruk van gebouwen te verminderen. Waterkrachtcentrales leveren een op korte termijn vrij voorspelbaar volume hernieuwbare energie. Windenergie heeft ondanks de hoge bouw- en exploitatiekosten aanzienlijke voordelen.

Energiemix

De verschillende productiemiddelen om elektriciteit op te wekken, hebben voor- en nadelen. Bouwkosten, exploitatie- en onderhoudskosten, grondkosten, milieu-impact, bijdrage aan het evenwicht tussen productie en consumptie of aan het onevenwicht. Elke productie-eenheid heeft haar verdiensten. Om bij te kunnen dragen aan de bevoorradingszekerheid van het land, moet een elektriciteitsproducent zoals Luminus echter een gediversifieerde energiemix aanbieden die hernieuwbaar en/of koolstofvrij is en in real time aangestuurd kan worden.

Koolstofvoetafdruk

De uitstoot van broeikasgassen draagt bij aan klimaatverandering, wat zichtbare en vaak schadelijke

gevolgen heeft voor ecosystemen en de bevolking, ook in België. Om deze impact te verminderen, is het belangrijk de uitstoot van thermische energiecentrales te minimaliseren. Dit kan bereikt worden door hun effectiviteit te optimaliseren of door nieuwe technologieën te ontwikkelen die minder energie verbruiken (zie pagina's 38-39). Deze maatregelen zijn cruciaal voor duurzame ontwikkeling.

Aanpassing aan klimaatverandering

De klimaatverandering kan een impact hebben op de beschikbaarheid en de rentabiliteit van de installaties voor elektriciteitsproductie. Er moet dan ook meer onderzoek gevoerd worden naar en beter geanticipeerd worden op de risico's op overstromingen, droogte, hittegolven, extreme koude, stormen enz.

Verontreiniging

De bouw en exploitatie van installaties voor thermische en hernieuwbare elektriciteitsproductie zorgt voor uitstoot van vervuilende stoffen. Deze kunnen zowel vloeibaar, vast als gasvormig zijn en terecht komen in de lucht, het water of de bodem. De uitdaging is om de milieueffecten voor elke productiewijze (thermisch, waterkracht, wind, enz.) te verminderen. Dat geldt voor de exploitatie maar met name bij incidenten. Zo worden de lopende vergunningen gerespecteerd en wordt het milieu beschermd.

ISO 14001-certificering: geen non-conformiteiten geïdentificeerd in 2024

Sinds 2013 is Luminus ISO 14001-gecertificeerd. Deze certificering, die betrekking heeft op het milieumanagementsysteem van het bedrijf, moet elke drie jaar worden vernieuwd. De laatste hercertificering dateert van 2022 en is geldig tot 17 juli 2025.

De ISO 14001-certificering wordt toegekend na een audit van alle milieu-aspecten waarop het bedrijf een invloed kan uitoefenen: uitstoot van broeikasgassen, lucht- en bodemverontreiniging, waterverbruik, hergebruik van grondstoffen aan het einde van hun levensduur, afvalbeheer enz.

Dit certificaat garandeert dat Luminus voor al die aspecten over een systeem voor continue verbetering beschikt. De procedure voorziet meerdere opvolgingsaudits met betrekking tot specifieke punten. In 2024 werd geen enkele non-conformiteit met de ISO 14001-norm vastgesteld.

Het behalen van de ISO 14001-certificering onderstreept ook de betrokkenheid bij bepaalde duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG's 3, 7, 11, 12, 13 en 15).

In het kader van deze certificering zijn in 2024 verschillende acties uitgevoerd. Zo zijn bijvoorbeeld alle schuimblussers vervangen door PFAS-vrije blussers.

Uitdagingen (vervolg)

Veiligheid van de installaties

De productie en levering van energie is een belangrijke activiteit, zowel op economisch als op maatschappelijk vlak. Het behoud van de betrouwbaarheid en de goede werking van de industriële en administratieve sites van Luminus is dan ook van essentieel belang. Bij een industrieel ongeval kunnen de gevolgen voor de gezondheid van het personeel, de omwonenden of het milieu aanzienlijk zijn.

NB: Luminus bezit 10,2% van vier Belgische kerncentrales, maar heeft geen directe of indirecte verantwoordelijkheid voor de uitbating ervan (zie koninklijke besluiten van 19 december 2000).

Water

Waterstress verwijst naar een situatie waarin de vraag naar water groter is dan de beschikbare hoeveelheid of wanneer de kwaliteit van het water de gebruiksmogelijkheden beperkt. Volgens het World Resources Institute (Index 2023) staat België op de 18de plaats in de lijst van landen met de hoogste waterstress. Deze rang wordt verklaard door verschillende factoren: de bevolkingsdichtheid, de sterke urbanisatie, intensieve industriële of agrarische activiteiten, het ontbreken van grote natuurlijke reservoirs en een toenemend effect van klimaatverandering. De waterbron speelt een belangrijke rol voor Luminus, zowel wat betreft de koeling van bepaalde thermische centrales (de efficiëntie van de koeling bepaalt het

energierendement), als de drijvende kracht voor waterkrachtcentrales.

De uitdaging voor Luminus is dan ook om de hoeveelheden opgepompt water en de behandeling ervan zoveel mogelijk te beperken, zodat er stroomafwaarts water van goede kwaliteit kan worden geloosd dat voldoet aan de specificaties van de vergunningen, waarbij Luminus onverminderd tegemoet komt aan de energiebehoeften van zijn klanten en aan de netbeheerder de diensten kan leveren die nodig zijn om productie en verbruik in evenwicht te houden. Voor “run of the river”-waterkrachtcentrales is de uitdaging anders. Het doel is om het natuurlijke regime van de rivier zoveel mogelijk in stand te houden. Onder een bepaald debiet, tijdens periodes van lage waterstanden, worden de turbines stilgelegd om een minimale doorstroming boven de afsluiters van de stuwdammen te verzekeren zodat het water stroomafwaarts van voldoende zuurstof wordt voorzien.

Biodiversiteit

Een elektriciteitsproducent die verschillende technische methoden gebruikt (thermisch, waterkracht, wind, enz.) kan een directe of indirecte impact hebben op de biodiversiteit. Windturbines kunnen bijvoorbeeld invloed hebben op de avifauna en vleermuizen. Waterkrachtcentrales kunnen de visfauna aantasten. Invasieve uitheemse soorten kunnen ook in de buurt van centrales – thermische of andere – voorkomen en zich snel verspreiden.

Life4Fish - en daarna?

Het Life4Fish programma, gestart in 2017 en afgerond in 2023, had als doel schieralen en smoltzalm in de Maas te beschermen en tegelijkertijd de waterkrachtcentrales duurzaam te laten functioneren. Het project, dat deels wordt gefinancierd door de Europese Commissie, bracht naast Luminus verschillende partners samen: de universiteiten van Namen en Luik, EDF R&D en Profish. Verschillende oplossingen (elektrische barrières, voorspellende migratiemodellen, enz.) werden geïmplementeerd. Deze worden verder verfijnd. De Europese Unie heeft een audit gepland in 2025.

Circulaire economie

De praktijken van een elektriciteitsproducent en een gas- en elektriciteitsleverancier hebben een directe en indirecte impact op het gebruik en de circulariteit van hulpbronnen. Het gaat er natuurlijk om afval te verminderen, te hergebruiken of te recyclen na gebruik. En ook om de levenscyclus van een nieuwe productie-eenheid te bestuderen vóór de bouw ervan, om de sociale en ecologische gevolgen ervan gedurende de hele waardeketen te beperken.

Stijging van 65% van de investeringen in hernieuwbare energie

Het kader

Als grootste producent van elektriciteit uit waterkrachtcentrales en onshore windturbines in België, investeert Luminus permanent in de ontwikkeling en het onderhoud van zijn hernieuwbare productiecapaciteit.

Er is een voortdurende zoektocht naar geschikte locaties voor nieuwe windturbines. Luminus bereidt ook een investeringsplan voor om de werking van zijn waterkrachtcentrales te verzekeren en hun beschikbaarheid te verbeteren. Dit plan omvat de renovatie van bepaalde turbo-alternatorgroepen. Dit gebeurt volgens de vergunningen en met de bedoeling om de impact op de aquatische biodiversiteit te verminderen.

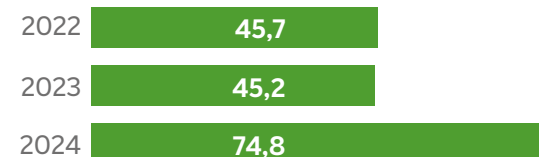
De indicatoren

74,8 miljoen euro geïnvesteerd in hernieuwbare energie.

In 2024 heeft Luminus zijn leiderschap in onshore windenergie behouden.

De directe en indirecte investeringen in hernieuwbare energie bedroegen 74,8 miljoen euro. Dat brengt het totaal van de voorbije drie jaar op 165,7 miljoen euro.

Investerings in hernieuwbare energie
(in miljoenen euro's)

Bron: Luminus. De bovenstaande cijfers omvatten alle investeringen van Luminus, hetzij rechtstreeks, hetzij via zijn groeifilialen (e-NosVents, opgericht in 2016, ActiVent Wallonie, opgericht in 2017, enz.). Bedragen die betaald zijn door derde investeerders, worden niet in rekening genomen.

SDG 7.2 - VER 3

De bouw van een onshore windpark is een proces van ruim vijf jaar

De gemiddelde ontwikkelingstijd van een windpark bedraagt vijf jaar, van de verkennende fase tot de inbedrijfstelling.

FASE 1 - Voorbereidende studies en voorbereiding van de vergunning: deze fase omvat de haalbaarheidsanalyse, het verwerven van de grond, milieustudies, alsmede de voorbereiding van de elektrische aansluiting en het aanvraagdossier voor de vergunning.

FASE 2 - Vergunningsprocedure: deze fase duurt minimaal elf maanden waarin regionale of provinciale administratieve procedures worden afgetoetst. De fase kan langer zijn als er beroep wordt aangetekend bij de bevoegde minister of de Raad van State of Raad voor Vergunningsbetwisting (in Vlaanderen).

FASE 3 - Technische en juridische studies na de toekenning van de vergunning. Ter voorbereiding van de investeringsbeslissing moet er een aanbesteding worden uitgeschreven.

FASE 4 - De eigenlijke bouw neemt minimaal elf maanden in beslag, vanaf het investeringsbesluit tot aan de commerciële exploitatie.

ISO 55001-certificering

In 2022 behaalde Luminus Wind Asset Management het ISO 55001-certificaat voor de uitbating van de hernieuwbare assets.

De ISO 55001-norm is ontwikkeld door internationale experts en beschrijft de vereisten voor een beheersysteem voor productieactiva. Deze certificering bewijst dat Luminus systematisch alle aspecten beheerst voor het optimaal functioneren van de assets en zeer professioneel werkt.

Luminus bereidt momenteel de integratie van andere assets in het Asset Management systeem voor.

12 nieuwe windturbines in 2024

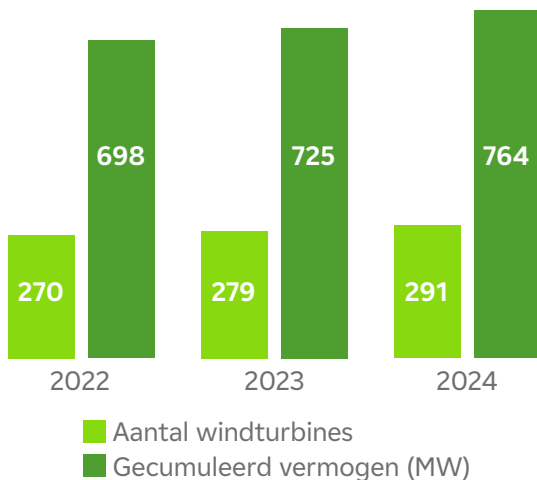
De totale productiecapaciteit steeg met 5,35%, van 725 MW naar 764 MW, en werd gerealiseerd met in totaal 291 windturbines.

In 2024 heeft Luminus acht nieuwe windturbines gebouwd:

- in de gemeenten Le Roeulx (2) en Walcourt (2) ;
- op industrieterreinen in Ghlin (3) of om rechtstreeks stroom te leveren aan bedrijven zoals Barry Callebaut in Halle ([zie pagina 23](#)).

Vier van de acht windturbines zijn medegefinancierd door publieke partners via de bedrijven Zo-Fier en ActiVent, in Halle en Ghlin ([zie pagina 25](#)). Daarnaast werd eind 2024 een windpark met vier turbines in Walhain aangekocht.

Windpark op 31 december

SDG 7.2 - VER 3

Bron: Luminus.

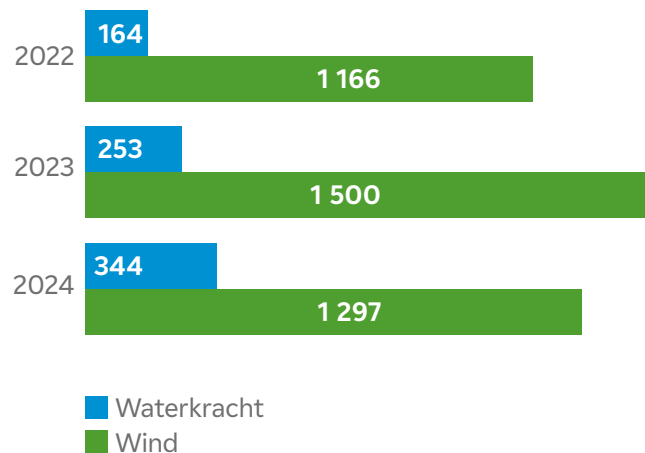
Productie van windenergie gedaald

In 2024 produceerde Luminus 1 297 GWh aan elektriciteit uit wind, een daling van 13,57% vergeleken met 2023. Dit terugval wordt deels verklaard door minder gunstige weersomstandigheden, met zwakkere wind. Bovendien heeft Luminus nu de mogelijkheid om de productie van de windturbines in real time te onderbreken, om overbelasting van het netwerk tijdens periodes van overproductie te voorkomen.

Productie van waterkracht sterk gestegen

De productie van waterkracht steeg sterk door de zeer hoge neerslaghoeveelheden: (+35,98%). Ze kwam uit op 344 GWh, wat hoger is dan in een gemiddeld jaar.

Geproduceerde hernieuwbare energie - nettoproductie (GWh)

ESRS E-1-5 39

Bron: Luminus.

16 nieuwe vergunningsaanvragen

In 2024 zijn 16 aanvragen voor windvergunningen ingediend, goed voor 184,8 MW. Deze aanvragen betreffen onder andere landbouwgebieden in Binche, Villers, Profondeville, Havay, Rekkem, Waregem, Melsele, Meux en Honnelles, alsmede de bedrijfsterreinen van bedrijven zoals Greenyard in Bree, Katoen Natie in Feluy, Coatinc in Ninove, Tresinie in Zutendaal, Kronos in Gent, EOC in Oudenaarde en Evonik in Antwerpen.

Een gediversifieerde energiemix

Eigen elektriciteitsmix: hernieuwbare energie vertegenwoordigt 40% van de totale productie

Het kader

Alle productie-eenheden hebben minstens één vergunning, waarin de exploitatievoorwaarden zijn vastgelegd. De energiemix kan worden berekend op basis van de beschikbare eenheden (het ‘geïnstalleerde vermogen’). De bepaling van de energiemix op basis van de jaarlijkse productie van elke eenheid geeft echter een nauwkeuriger beeld van de werking van de groothandelsmarkten. De hoeveelheid en oorsprong van de elektriciteit die uiteindelijk wordt geproduceerd, hangt af van de beschikbare eenheden en hun variabele kosten, maar ook van de economische activiteit en de weersomstandigheden.

Hernieuwbare energie heeft voorrang op de netten, behalve in geval van lokale congestie (sommige windturbines moeten worden stilgelegd in geval van overproductie, vooral tijdens het weekend). Aanstuurbare energiebronnen, voornamelijk gascentrales, vormen een aanvulling op de hernieuwbare energiebronnen tijdens perioden waarin er geen wind of zon is.

De kerncentrales werken over het algemeen in “base load”-modus, behalve tijdens specifieke perioden (geplande stilleggingen voor opladen of modulatie).

De indicatoren

In 2024 produceerde Luminus minder elektriciteit (-14,6%) door de vermindering van de thermische (-556,81 MWh) en nucleaire (-57,94 MWh) productie. MWh). De productie van hernieuwbare energie daalde licht (-6,4%) door de daling van de windproductie.

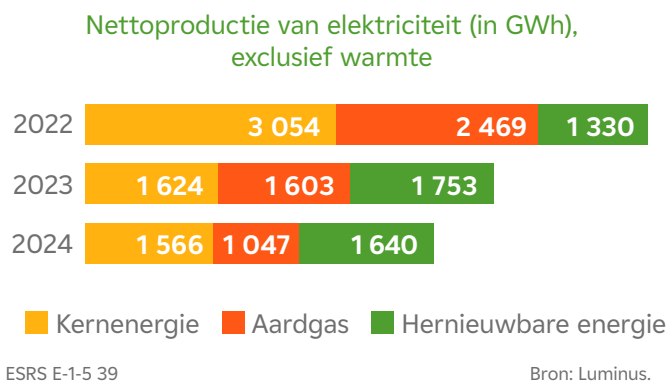
De productiemix voor 2024 bestaat uit 36,8% kernenergie, 24,6% thermische energie (aardgas) en 38,6% hernieuwbare energie.

In totaal vertegenwoordigen koolstofvrije energiebronnen 75,4% van de productie van Luminus. De productie van kernenergie is licht gedaald (-3,57%). Deze daling in de productie van kernenergie was echter minder uitgesproken in 2024 dan in 2023 en 2022. In 2024 werd namelijk geen enkele reactor stilgelegd, terwijl de Doel 3-reactor in 2022 werd stilgelegd en de Tihange 2-reactor in 2023.

De productie van gasgestookte elektriciteitscentrales is ook sterk gedaald (-34,7%) ten opzichte van 2023. Deze productiedaling houdt verband met verschillende factoren, met name :

- een ongunstige “clean spark spread”, als gevolg van de daling van de elektriciteitsprijzen, meer uitgesproken dan voor gas, gedeeltelijk gekoppeld aan de groei van de fotovoltaïsche productie en de goede beschikbaarheid van de Belgische en Franse kerncentrales;

- de sluiting van de twee gecombineerde cycli van de centrale van Seraing voor de omschakeling naar een open cyclus vanaf 18 april 2024 (zie pagina 77).

In overeenstemming met de aanbevelingen van het GHG Protocol komen de cijfers in de grafiek overeen met het aandeel van Luminus in de Belgische nucleaire productie (10,2% van de vier meest recente centrales). In 2024 wordt enkel rekening gehouden met de productie van de centrales die nog in werking zijn in België, namelijk Doel 4 en Tihange 3. Deze cijfers omvatten echter niet productie in verband met trekkingsrechten op Chooz B (100 MW). De “netto” productie komt overeen met de hoeveelheid elektriciteit die effectief in het net wordt geïnjecteerd (na aftrek van de netverliezen) of die wordt verbruikt door industriële sites die rechtstreeks door een Luminus-windturbine worden bevoorrad.

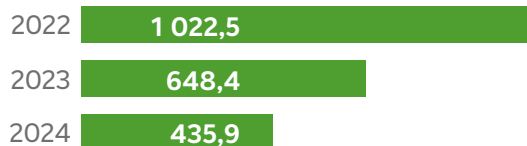
De indicatoren (vervolg)

Nieuwe daling van de CO₂-uitstoot van het productiepark

De directe CO₂-uitstoot van de gascentrales van Luminus (gecontroleerd en bevestigd door de autoriteiten, exclusief de distikstofmonoxide-emissies, met uitzondering van de uitstoot van stikstofoxide, die niet geauditeerd wordt omdat deze zeer beperkt is) daalde sterk (-32,8%), als gevolg van de vermindering van de thermische productie van het bedrijf - 1.109 MWh, inclusief de warmte geproduceerd voor het Gentse net (62 MWth).

De koolstofintensiteit van Luminus - uitgedrukt in kg/MWh - is eveneens gedaald: -21,71% ten opzichte van 2023 ten gevolge van de toename van de hernieuwbare energieproductie. Daardoor bedroeg de CO₂-uitstoot per geproduceerde kilowattuur (inclusief warmteproductie via de warmtekrachtkoppelinginstallaties) 101 kg, tegenover 129 kg in 2023.

Directe CO₂-emissies van het productiepark (kiloton)

Bron: Milieuraapporten. Cijfers gecontroleerd en gevalideerd door VBBV (Vlaanderen) en Vinçotte (Wallonië)

CO₂-emissies per geproduceerde MWh, inclusief warmte, in kg per MWh

Bron: Luminus.

Elektrificatie van het wagenpark tegen eind 2024: 82%.

Verminderde uitstoot van het wagenpark

Het bedrijfswagenbeleid van Luminus is erop gericht het wagenpark volledig te elektrificeren om zo zijn ecologische voetafdruk te verkleinen. Daarom zijn alle voertuigen die sinds 1 januari 2022 besteld worden, "full electric". Eind 2024 bestond het wagenpark van Luminus uit 480 elektrische voertuigen op een totaal van 565, met 147 elektrische voertuigen in bestelling. De elektrificatie van het wagenpark bereikte daarmee 82,22%, vergeleken met 65,48% in 2023.

Dit beleid heeft geleid tot een vermindering van de directe emissies van het wagenpark met 31,26% in 2024. Het dieselverbruik is sterk gedaald (-57%), net als het benzineverbruik (-30,7%) in vergelijking met 2023.

Elektrische voertuigen die momenteel in gebruik zijn, zijn goed voor 35,9% van de totale emissies van het wagenpark (tegenover 13,4% vorig jaar). Voor 2024 houdt dit cijfer rekening met alle laadbeurten van Luminus-voertuigen in België en in het buitenland. Het totale aantal herladingen werd echter met 30% verminderd om rekening te houden met privéherladingen. Omwille van de eenvoud is de residuele emissiefactor gebruikt die het AIB voor België heeft gepubliceerd.

Het aantal gefietste kilometers stijgt weer

In 2024 registreerden 208 werknemers (+6,7%) de gefietste kilometers van hun woon-werkverplaatsingen, tegenover 195 in 2023 en 178 in 2022.

In totaal werd 182.000 kilometer gefietst (+14,9% ten opzichte van 2023), een gemiddelde van 875 kilometer per fietser per jaar.

De toename van het aantal fietsers is deels te danken aan het meer wijdverspreide gebruik van elektrische fietsen, die toegankelijk zijn via de Luminus "Boost your Benefits" regeling. Dankzij deze regeling kunnen kaderleden 36 maanden lang een fiets huren als onderdeel van hun bonus. Elk jaar, tijdens de Mobiliteitsweek in september, worden er fietsonderhouden georganiseerd op de belangrijkste locaties van het bedrijf, evenals speciale evenementen om alternatieve mobiliteit aan te moedigen.

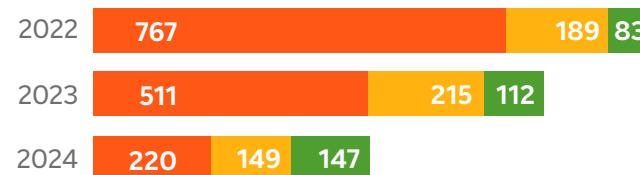
Elektrificatie van het wagenpark

■ Voertuigen met elektrische aandrijving
■ Voertuigen met verbrandingsmotor

Bron: Luminus.

Directe emissies van het wagenpark van Luminus (in tCO₂e)

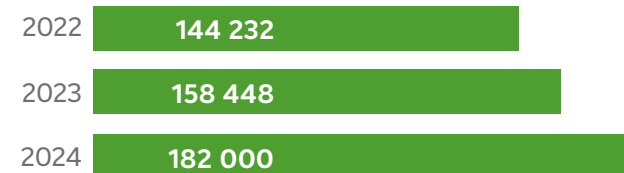

■ Diesel ■ Benzine ■ Elektrische

GRI 305-1

Bron: Luminus.

Aantal gefietste kilometers voor het werk

Bron: Luminus.

NB: Het kooldioxide-uitstootcijfer voor 2023 is gecorrigeerd. Het was 648,4 en niet 684,4.

Het kader

Elk jaar brengt Luminus aan de overheid verplicht verslag uit over de emissies van de gascentrales van Luminus.

Overschrijdingen van de wettelijke drempelwaarden moeten onmiddellijk gemeld worden en er moeten gepaste corrigerende maatregelen genomen worden. Die rapporteringen worden gecontroleerd aan de hand van interne audits en een jaarlijkse verificatie door een erkende instantie voor wat CO₂ betreft.

Bovendien heeft Luminus in 2011 beslist om voortaan zijn totale CO₂-voetafdruk te meten. Daardoor kunnen de belangrijkste onderdelen van die voetafdruk in kaart gebracht worden en kunnen gerichtere acties ondernomen worden om die voetafdruk te verkleinen. Het kan daarbij gaan om acties binnen het bedrijf zelf of bij de klanten, of om initiatieven die opgelegd worden vanuit het overheidsbeleid.

 Productie-eenheden

 Verbruik bedrijfs-voertuigen

Scope 1: directe uitstoot - uit bronnen die eigendom zijn van of gecontroleerd worden door het bedrijf

 Elektriciteits-
verbruik van gebouwen

Scope 2: indirecte uitstoot, afkomstig van aangekochte elektriciteit voor eigen gebruik

 Energieverbruik door verkocht gas

 Aankoop voor doorverkoop van elektriciteit

 Infrastructuur en uitrusting

 Aankoop van goederen, diensten en kapitaalgoederen

 Winning van delfstoffen

 Afval afkomstig uit exploitatie

 Zakenreizen en woon-werkverkeer (m.u.v. bedrijfswagens)

Scope 3: indirecte uitstoot die het bedrijf upstream en downstream genereert

De totale CO₂-voetafdruk gemeten volgens het GHG Protocol

De emissiebronnen

De meeste menselijke activiteiten - zowel beroepsmatig als in de privésfeer - genereren emissies die bijdragen tot het broeikas effect. Die kunnen ingedeeld worden volgens hun aard (soort uitgestoten gas), hun oorsprong of het soort maatregelen om de hoeveelheid ervan - al dan niet - te verlagen.

Sommige emissiebronnen vallen onder de directe controle van de vervuiler, zoals beroepsverplaatsingen van werknemers met bedrijfswagens. De controle is indirect voor verplaatsingen van werknemers met hun eigen voertuig.

Andere bronnen van directe emissies hangen gedeeltelijk af van externe factoren. Dat is met name het geval voor thermische centrales. Hier speelt het type technologie van de constructeur mee, net zoals de keuzes bij de vernieuwing van het productiepark en het operationele systeem dat mee het rendement van de installaties bepaalt (aantal starts, volledige of gedeeltelijke belasting enz.). Over het algemeen gaat de stijging van het rendement gepaard met een vermindering van de uitstoot.

Voor zijn eigen elektriciteitsmix tracht Luminus de CO₂-voetafdruk van zijn productiepark te verkleinen door zijn waterkrachtcentrales te renoveren en onshore windenergie verder te ontwikkelen. De effectieve uitstoot hangt af van de evolutie van het verbruik van de klanten en van het marktaandeel, maar ook van het energiebeleid van elk land en van de “merit order” op de groothandelsmarkten. Dus zelfs wanneer de elektriciteitsproductie of de aankoop/verkoop van aardgas onder de directe controle van Luminus valt, schommelen de daadwerkelijk verbruikte volumes naargelang de vraag van de klanten. Daarom is het voor Luminus een prioriteit om het verbruik van de klanten te helpen verminderen en de milieu-impact ervan te beperken via hernieuwbare energiebronnen.

Klanten helpen om hun verbruik te verminderen of om de impact op het milieu te beperken door hernieuwbare energiebronnen, is daarom een prioriteit voor Luminus.

Het GHG Protocol

Luminus meet zijn totale koolstofvoetafdruk sinds 2011 en volgt daarbij het GHG Protocol (Greenhouse Gas Protocol). Die methode is internationaal de meest gekende voor de berekening van de koolstofvoetafdruk van een organisatie.

Het protocol heeft betrekking op de zeven belangrijkste broeikasgassen: koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄), distikstofmonoxide (N₂O), fluorkoolwaterstoffen (HFK's), zwavelhexafluoride (SF₆), stikstoftrifluoride (NF₃) en perfluorkoolwaterstoffen (PFC's). De gegevens worden voorgesteld in ton CO₂-equivalent (tCO₂e); de andere gassen worden omgezet op basis van hun aardopwarmingsvermogen.

Het GHG Protocol brengt de uitstoot van broeikasgassen onder in drie categorieën (“scopes”), zodat elke onderneming haar uitstoot kan bepalen en een dubbele berekening wordt vermeden:

- Scope 1 omvat de uitstoot uit bronnen die eigendom zijn van of gecontroleerd worden door een bedrijf. In het geval van Luminus zijn dat de emissies van de elektriciteitscentrales op aardgas, de emissies van het bedrijfsvoertuigenpark en de uitstoot door de verwarming van de gebouwen.
- Scope 2 betreft de uitstoot door de productie van elektriciteit voor intern gebruik. Voor Luminus zijn die emissies al verrekend in scope 1 omdat Luminus de elektriciteit van zijn eigen productie gebruikt. Om de emissies die verband houden met de verbruikte elektriciteit in de industriële of kantoorgebouwen duidelijk af te bakenen, worden die ondergebracht in scope 2. Ze worden niet opgeteld bij de totale uitstoot.
- De uitstoot van scope 3 wordt upstream en downstream gegenereerd bij de leveranciers (van goederen, diensten, brandstof of energie) of bij de eindklanten. Het betreft de emissies afkomstig van de winning van delfstoffen of de verbranding van aardgas bij de klanten.

Globale koolstofvoetafdruk - daling van de emissies van scope 1 en 3

De totale uitstoot door de activiteiten van Luminus in België bedroeg 4 858 kiloton CO₂-equivalent in 2024. Dat is een daling van 7,9% ten opzichte van de uitstoot in 2023.

De methode die met de steun van D-Carbonize¹ is gebruikt voor de berekening van de koolstofvoetafdruk heeft een aantal wijzigingen ondergaan (zie de methodologische nota op pagina 46).

De uitstoot van broeikasgassen (CO₂, N₂O NO₂ en CH₄) door de eigen elektriciteitsproductie (scope 1) maakt 9% van de totale voetafdruk uit. In 2023 was dit 12% (en 17% in 2022). Ze bedragen 439 kiloton CO₂-equivalent, in plaats van 654 in 2023.

Indirecte emissies als gevolg van activiteiten die niet onder scopes 1 en 2 vallen - d.w.z. scope 3 - vertegenwoordigen 91% van de totale koolstofvoetafdruk, een stijging van 3 punten ten opzichte van 2023 (88%).

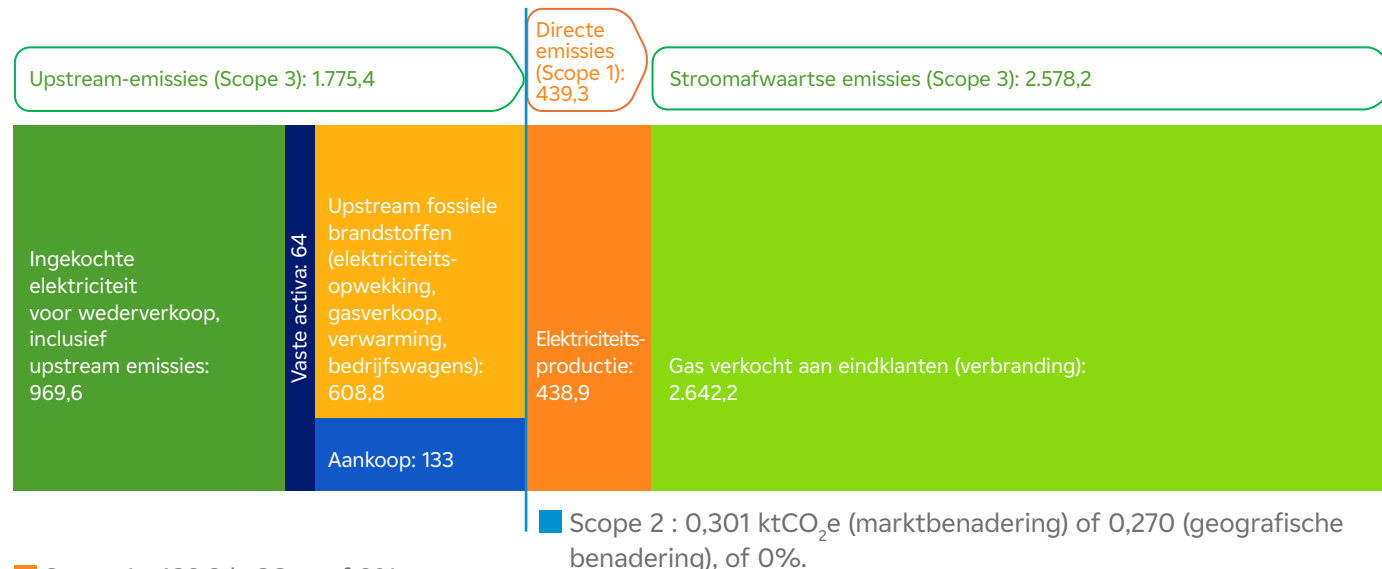
Scope 1: sterke daling

De directe emissies door de activiteiten van het bedrijf (scope 1) zijn met 33% gedaald (hetzij 439 ktCO₂e in 2024, tegenover 654 ktCO₂e in 2023). Dat is vooral het gevolg van de marktomstandigheden (minder draaiuren voor de Ringvaart-centrale), en van de stilstand van de warmtekrachtcentrale van Seraing (zie pagina's 77 en 78).

De emissies door de verwarming van de gebouwen van Luminus zijn sterk gedaald (-19%) na de lichte stijging in 2023 (+7% ten opzichte van 2022). Deze daling is voornamelijk te danken aan een zeer milde winter in 2024 en de efficiëntie-inspanningen op het gebied van de regeling van de verwarmingssystemen in de kantoren.

Nb: de grafiek gepubliceerd in het 2023 CSR verslag met betrekking tot scope 1 bevatte een schaalfout. De gepubliceerde tekst was correct. De cijfers hiernaast zijn gecorrigeerd voor 2022 en 2023.

Koolstofvoetafdruk: overzicht van de drie scopes (ktCO₂e)

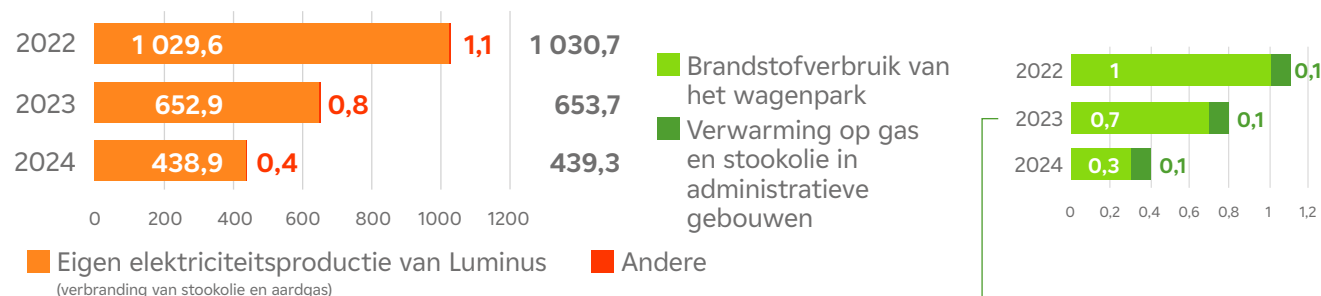

Scope 1 : 439,3 ktCO₂e, of 9%
 Scope 3 : 4 418,6 ktCO₂e, of 91%

¹ De gegevens voor 2024 zijn verzameld en geanalyseerd door D-Carbonize. Tenzij anders vermeld, zijn de gegevens voor 2022 en 2023 verzameld door Southpole en gepubliceerd in eerdere rapporten.

Bron: Luminus.

Scope 1 – Directe emissies gegenereerd door de activiteit van het bedrijf (ktCO₂e)

GRI 305-1 - ESRS E-1-6 48a

Bron: D-Carbonize.

Scope 2: wijziging van de methodologie

De emissies van scope 2 komen overeen met de indirecte broeikasgasemissies die verband houden met de aankoop van elektriciteit of andere energiedragers die door het bedrijf worden verbruikt. Voor Luminus betreft dit de aangekochte elektriciteit voor kantoorgebouwen en voor de vloot van elektrische voertuigen. Aangezien Luminus zelf elektriciteit produceert — en de bijbehorende emissies al in scope 1 zijn opgenomen — worden de scope 2-emissies uitsluitend ter informatie meegedeeld. Ze worden niet geïntegreerd in het totale mondiale emissietotaal van het bedrijf, in overeenstemming met de aanbevelingen van sectie 5.6 van het document Scope 2 Guidance (“Dubbeltelling vermijden tussen in eigendom zijnde energieproductie-activa (scope 1) en netelektriciteitsverbruik in afzonderlijke activiteiten (scope 2)”).

Deze emissies worden voorgesteld volgens twee benaderingen:

- geografische benadering: deze methode gebruikt de gemiddelde emissiefactor voor elektriciteit die in het Belgische net wordt geïnjecteerd;
- marktgebaseerde benadering: deze methode weerspiegelt de specifieke bevoorradingskeuzes van het bedrijf, in het bijzonder via marktinstrumenten zoals Garanties van Oorsprong (GvO's), die aankopen van hernieuwbare elektriciteit vertegenwoordigen. Deze benadering vertegenwoordigt een methodologische verandering in vergelijking met voorgaande jaren (zie [methodologische nota, pagina 46](#)).

De nieuwe methodologie - die nu het totale elektriciteitsverbruik van het elektrische wagenpark en het gebruik van de door het AIB gepubliceerde

marktgebaseerde emissiefactor omvat - is ook toegepast op voorgaande jaren om een consistente vergelijking over de tijd mogelijk te maken.

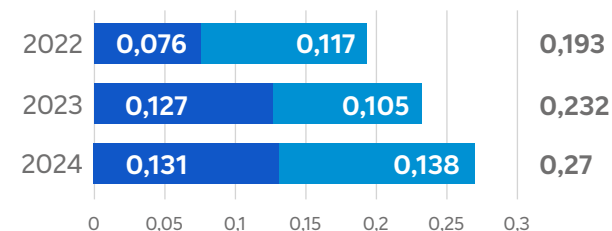
In 2024 steeg het elektriciteitsverbruik zowel voor kantoorgebouwen als voor het wagenpark van elektrische voertuigen. De toename van het kantoorverbruik is te verklaren door een grotere aanwezigheid op locatie, in tegenstelling tot de meer wijdverspreide telewerkpraktijken van de voorgaande jaren. Voor het wagenpark is de stijging te wijten aan de verdere elektrificatie, wat resulteert in een hoger elektriciteitsverbruik.

Volgens de geografische benadering stijgen de emissies van 232 tCO₂e in 2023 naar 270 tCO₂e in 2024. Deze gematigde stijging wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de verbetering van de emissiefactor van het Belgische elektriciteitsnetwerk van 135 gCO₂/kWh in 2023 naar 118 gCO₂/kWh in 2024, waardoor de impact van het toegenomen verbruik wordt verzacht.

Bij de marktgebaseerde benadering nemen de emissies ook toe van 287 tCO₂e in 2023 tot 301 tCO₂e in 2024. Deze gematigdere stijging wordt verklaard door een sterkere daling van de residuele emissiefactor die door het AIB wordt gepubliceerd, vergeleken met die van de locatiegebaseerde factor. Voor meer details over de methodologische ontwikkeling van de marktconforme factor, zie het hoofdstuk over methodologie op [pagina 46](#).

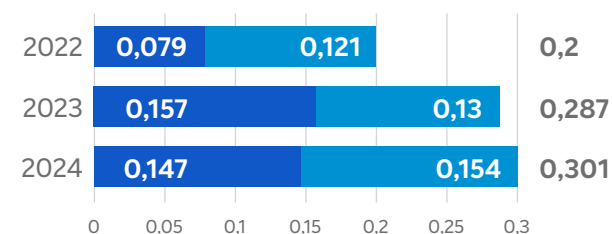
Scope 2: Indirecte emissies door elektriciteit verbruikt door elektrische voertuigen en in gebouwen (ktCO₂e)

Berekening volgens de geografische benadering

- Elektrisch wagenpark (geografische benadering) (ktCO₂e)
- Elektriciteitsverbruik van gebouwen (geografische benadering) (ktCO₂e)

Berekening op basis van de marktbenadering

- Elektrisch wagenpark (marktbenadering) (ktCO₂e)
- Elektriciteitsverbruik van gebouwen (marktbenadering) (ktCO₂e)

Scope 3: in lichte daling

In 2024 bedroegen de scope 3-emissies 4 419 ktCO₂e, een daling van 4,4% ten opzichte van 2023 (4 624 ktCO₂e). De belangrijkste onderdelen van scope 3 zijn gedaald: de emissies gerelateerd aan de aankoop van elektriciteit voor doorverkoop, de upstream-emissies, die gerelateerd aan de aankoop van goederen en diensten, en de afschrijvingen. De emissies gerelateerd aan de verkoop van gas aan eindklanten bedroegen 3 154 ktCO₂e en zijn goed voor 64% van de totale voetafdruk (inclusief upstreamemissies van gas). Die emissies blijven bijna stabiel ten opzichte van 2023 (-0,5%).

De emissies verbonden aan de aankoop van elektriciteit voor doorverkoop aan eindklanten — met inbegrip van upstreamemissies — bedroegen 970 ktCO₂e in 2024, wat ongeveer 22% van de totale koolstofvoetafdruk vertegenwoordigt. De daling van deze emissies (-5,37%) is het gevolg van licht gestegen aankoopvolumes ten opzichte van het voorgaande jaar, gecompenseerd door een lagere emissiefactor van de Belgische residuele mix dan in 2023 (132 in 2024 in plaats van 136 g/kWh).

De upstream-emissies van alle fossiele brandstoffen samen daalden met 15%, voornamelijk als gevolg van de daling van het elektriciteitsproductievolume.

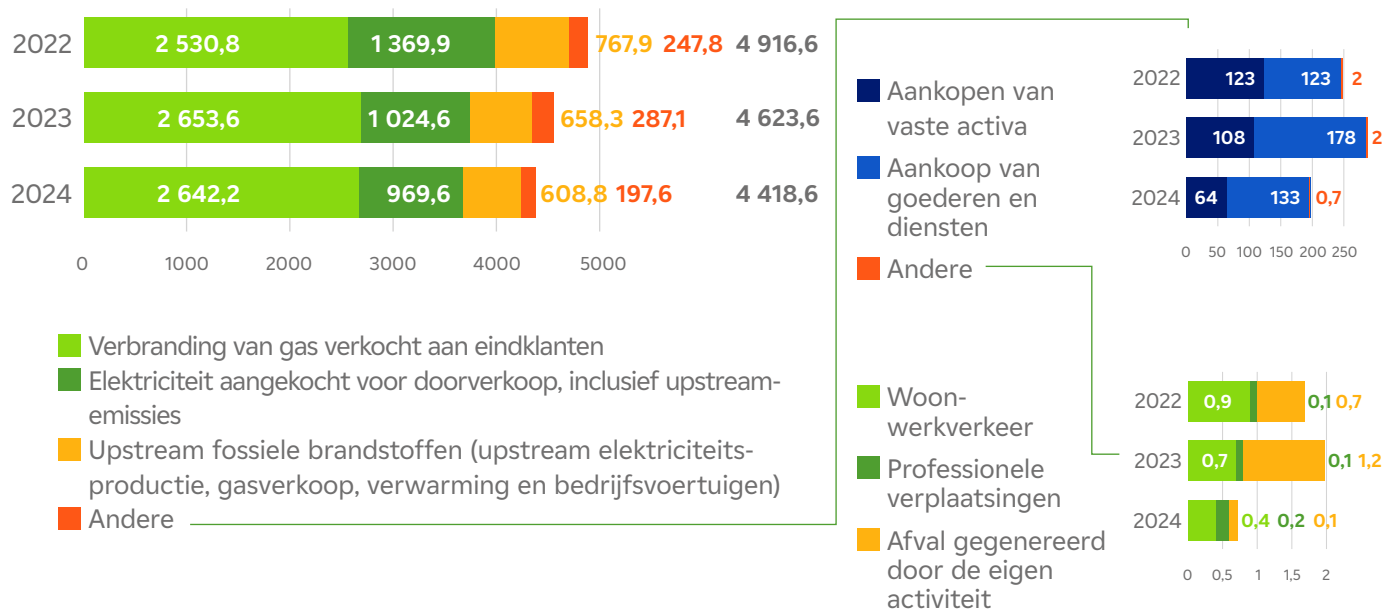
De post “Aankopen van vaste activa” is sterk gedaald (-40,7%). Dat valt voornamelijk te verklaren door de daling van de nucleaire uitgaven (twee reactoren zijn nog in bedrijf, Doel 4 en Tihange 3, na de sluiting van Doel 3 in november 2022 en van Tihange 2 in maart 2023).

De emissies voor de aankoop van goederen en diensten zijn daarentegen gedaald, van 177 kt naar 133 kt (-24,8%), als gevolg van de fasering van grote projecten, met name dat van Seraing.

In 2024 kreeg Luminus een beter inzicht in het woon-werkverkeer van zijn werknemers dankzij de federale enquête woon-werkverkeer. Uit de resultaten blijkt dat 50% van de werknemers voornamelijk gebruik maakt van de auto (bedrijfs- of privé), 38% neemt de trein of een ander openbaar vervoermiddel en ongeveer 12% gaat te voet of met de fiets. Rekening houdend met een schatting van de uitstoot op basis van deze gegevens, wordt het woon-werkverkeer per privé-auto geschat op 409 tCO₂eq in 2024. De uitstoot van zakenreizen bedraagt 183 tCO₂eq.

Net als de emissies gerelateerd aan de aankoop van goederen en diensten, zijn de emissies gerelateerd aan afval sterk toegenomen in 2022 en 2023, als gevolg van de bouw van de nieuwe gecombineerde cyclus (CCGT) in Seraing. In 2024, met de voltooiing van de sloopwerkzaamheden van de oude centrale, zijn de afvalvolumes en de bijbehorende emissies teruggekeerd naar de gebruikelijke niveaus.

Scope 3: Indirecte emissies van activiteiten die niet zijn opgenomen in scopes 1 en 2 (ktCO₂e)

GRI 305-3 - ESRS E-1-6 51

Bron: D-Carbonize.

Methodologische nota voor de evolutie van de emissieboekhouding

Scope van de analyse

Wat het volume van de emissies betreft, is de scope van de analyse voor de berekening van de koolstofvoetafdruk voor 2024 niet geëvolueerd, behalve wat betreft de elektrische voertuigen, waarvan alle laadbeurten (thuis, werk, onderweg, buitenland) nu worden geregistreerd. Deze emissies zijn echter voor 70% meegerekend, om rekening te houden met privélaadbeurten. Omwille van de vereenvoudiging is voor deze berekening de emissiefactor van de Belgische residuele mix, gepubliceerd door de AIB, gebruikt.

Integratie van garanties van oorsprong in de scope 2-emissieberekeningen

Op verzoek van zijn klanten levert Luminus een koolstofintensiteitsfactor voor zogenaamde reststroom, d.w.z. elektriciteit die wordt geleverd zonder garanties van oorsprong. Het doel van deze factor was om hen in staat te stellen hun Scope 2-emissies te verantwoorden volgens de marktgebaseerde benadering die wordt aanbevolen door het GHG-protocol.

De tot nu toe gebruikte methode was gebaseerd op een complexe berekening, waarbij rekening werd gehouden met de feitelijke samenstelling van de leveringsportefeuille. Deze omvatte met name langlopende aankoopcontracten met specifieke producenten, evenals elektriciteitsvolumes die op de energiebeurs werden gekocht om aan de vraag van klanten te voldoen. Deze interne berekening probeerde de fysieke leveringsrealiteit zo goed mogelijk weer te geven door de verschillende productiebronnen (hernieuwbaar, nucleair, fossiel) op te splitsen volgens hun jaarlijkse bijdrage. Deze methode vereiste echter

talrijke veronderstellingen en was moeilijk extern te verifiëren of te controleren.

Met het oog op vereenvoudiging en een strikte afstemming op internationale aanbevelingen integreert het MVO-verslag 2024 de garanties van oorsprong volledig in de boekhoudmethode. Dit betekent dat er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt, zoals vereist door het GHG-protocol, tussen de elektriciteitsvolumes die gedekt zijn door groene certificaten en de volumes die dat niet zijn. Als gevolg hiervan, en om deze realiteit consistentier we te geven, wordt de restproductiefactor die specifiek is voor Luminus niet langer gebruikt. Voortaan wordt de residuele emissiefactor die elk jaar door het AIB (Association of Issuing Bodies) voor België wordt gepubliceerd, als referentie gebruikt. Deze factor,

berekend na het verwijderen van de garanties van oorsprong uit de nationale mix, wordt erkend als zijnde in overeenstemming met de vereisten van het GHG-protocol voor de 'markt'-boekhouding van niet-opgeëiste consumptie.

Om consistent te zijn met wat beschikbaar wordt gesteld aan klanten, wordt deze AIB-factor ook toegepast op het eigen elektriciteitsverbruik van de Groep als onderdeel van de scope 2-rapportering, wanneer er geen garantie is verbonden aan dit verbruik. Voor volumes die expliciet gedekt zijn door certificaten die een hernieuwbare oorsprong garanderen, wordt de emissieloze factor toegepast, in overeenstemming met de geldende regels.

De gebruikte emissiefactoren voor elke bron van elektriciteit zijn op verzoek verkrijgbaar.

ISO 50001 certificering: nieuwe maatregelen om emissies op industriële locaties te verminderen

Luminus is sinds 2016 ISO 50001 gecertificeerd voor al zijn activiteiten - Als enige Belgische gas- en elektriciteitsleverancier en -producent. Het laatste certificaat, behaald in 2022, omvat de ISO 50001:2018 norm.

Om het ISO 50001-certificaat te behalen, moet een bedrijf een energiebeheersysteem en een specifiek actieplan opstellen om systematisch de mogelijkheden voor het verbeteren van de energieprestaties te identificeren.

Dit actieplan moet worden geïmplementeerd en de voortgang moet regelmatig worden gecontroleerd.

Met deze certificering kan Luminus zijn betrokkenheid bij de Sustainable Development Goals (SDG's 7, 11, 12 en 13) van de Verenigde Naties aantonen. In 2024 werden een aantal acties geïmplementeerd als onderdeel van deze ISO-certificering. Meer bepaald werden nieuwe klanten aangesloten op het stadverwarmingsnet in Gent, waardoor de uitstoot met 200 ton CO₂e per jaar daalde. Op dezelfde site heeft de installatie van een energiezuinige pomp met frequentieregeling de uitstoot van verminderd met 21 ton CO₂e per jaar. De ISO 50001 certificering van Luminus is geldig voor drie jaar, tot 17 juli 2025.

Planet Week: een week voor sensibilisering rond watergerelateerde uitdagingen

Van 4 tot 8 november 2024 hebben de Climactors, een groep werknemers, vrijwillig een nieuwe editie van de Planet Week georganiseerd, een evenement dat bedoeld is om de collega's bewust te maken over milieugerelateerde uitdagingen en concrete acties voor een duurzame toekomst te promoten. In 2024 stond water centraal met een gevarieerd programma waarin leren, creativiteit en betrokkenheid werden gecombineerd.

Sinds 2019 onderzoekt een transversaal team van vrijwilligers – de “Climactors” – de milieu-impact van Luminus en zijn medewerkers en stelt het acties voor om die impact te verlagen.

In 2024 heeft het team het personeel verder gesensibiliseerd, onder meer met de publicatie van een “EcoGazette” waarin enkele belangrijke thema's, zoals voeding en kerstinkopen, aan bod kwamen. Zoals elk jaar heeft het team ook een “Planet Week” georganiseerd, een week vol workshops en webinars die bedoeld zijn om kennis te delen en gedrag op een positieve manier te beïnvloeden.

Een week vol ontdekkingen en interactie

In de eerste week van november kregen onze deelnemers dankzij verschillende infosessies meer inzicht in de grootste watergerelateerde uitdagingen. Verschillende zowel interne als externe experts zetten er belangrijke onderwerpen uiteen: het gebruik van water om energie te produceren in waterkrachtcentrales of thermische centrales, het behoud van draslanden en de evolutie van de biodiversiteit in de nabijheid van offshore windmolens. Vooral de interventie van professor Patrick Willems (KU Leuven) heeft het publiek bijzonder aangesproken. Hij bracht met name de risico's van droogtes en overstromingen in kaart.

Tegelijkertijd vonden er op de verschillende locaties van het bedrijf vijf workshops plaats die de deelnemers rechtstreeks aanzetten tot actie. Ook werden er nieuwe Klimaatfresco's georganiseerd. Wat was het moeilijkste om te organiseren? “Dat waren de vegetarische kookworkshops, die een groot succes oogstten in Hasselt, Luik en Brussel” verklaart Thomas Panarotto, Business Developer. “Aantonen dat we rekening hielden met de brandrisico's was niet eenvoudig, maar uiteindelijk hebben we toch de toestemming gekregen van dienst Health, Safety & Environment”.

Behaalde doelstellingen en collectieve inzet

Met 339 deelnemers gedurende de week heeft de Planet Week alle verwachtingen overtroffen. “Dankzij de diversiteit aan workshops hebben we veel collega's op verschillende niveaus kunnen bereiken, of het nu gaat om wereldwijde watergerelateerde uitdagingen of om kleine, alledaagse acties”, benadrukt Andres Huysegoms, Expert Optimalisatie bij Luminus.

De vegetarische kookworkshop in Brussel had een lange wachtlijst. Die organiseren we zeker opnieuw!

Klimaatverandering: overstromingsrisico's

Het kader

Luminus onderneemt stappen voor klimaatadaptatie. Zo is het belangrijk dat we voortaan bij al onze activiteiten, en in het bijzonder wat de huidige en toekomstige productiemiddelen betreft, de mogelijke risico's (overstromingen, periodes van droogte, hittegolven, strenge vorst, stormen enz.) identificeren, inschatten en erop anticiperen. Die klimaatadaptatieplannen worden opgesteld rekening houdend met de klimaatvoorspellingen die op Belgisch en Europees niveau beschikbaar zijn.

De acties

In 2021 en 2022 voerde Luminus een eerste risicobeoordeling uit, die voornamelijk betrekking had op de thermische centrales, de windturbines en de waterkrachtcentrales. Bij deze klimaatgerelateerde risicobeoordeling is het verbeteren van de veerkracht tegen overstromingen als een prioriteit naar voren gekomen, met name voor de thermische centrales en de waterkrachtcentrales. De eerste adaptatiemaatregelen werden in 2024 in de praktijk gebracht. Aangezien het echter zeer moeilijk is om de effecten van het stijgende waterpeil tegen te gaan zonder gigantische bouwwerken op te trekken met moeilijk te voorspellen gevolgen, kunnen we de bestaande productiesites slechts beperkt aanpassen door de bescherming op specifieke plaatsen te verhogen, door maatregelen te treffen die de schade bij overstroming beperken of door middelen te voorzien die de terugkeer naar een normale exploitatie versnellen.

Aanvullend op de beoordeling van de overstromingsrisico's voor de sites van Seraing en Angleur die uitgevoerd werd in 2022 en 2023, heeft de Universiteit van Luik (ULiège) op vraag van Luminus het overstromingsrisico van de toegangswegen tot de thermische centrale van Seraing nauwkeurig in kaart gebracht. Met deze aanvullende studie wil men bepalen vanaf welk hydrologisch scenario de toegangswegen stroomopwaarts en stroomafwaarts van de site niet meer toegankelijk zijn.

Sinds de studie uit 2022 werden aan de hand van een GNSS-systeem nieuwe topografische metingen uitgevoerd om de hoogte van de oevermuur tussen de Maas en de centrale van Seraing, alsook de overstromingshoogte van de bestaande waterinlaat nauwkeuriger te bepalen.

In Seraing werd in 2024 de bouw van een nieuwe gecombineerde cyclus, en in het bijzonder, de civieltechnische werken verdergezet, waarbij een hoogte van 67m gerespecteerd werd voor niveau 0 van de nieuwe installaties. Hierdoor zijn ze meer dan voldoende beschermd tegen overstromingen met een terugkeerperiode van 500 jaar. In het gebied van de oude centrale, waar niveau 0 op 66m hoogte ligt, werden verschillende maatregelen genomen. Zo zijn de elektriciteitskasten voor besturing en controle (die ook de nieuwe centrale bedienen) verhoogd.

Het project voor het batterijpark in Navagne (gemeente Visé aan de oevers van de Maas) ligt niet in

overstromingsgebied volgens de kaarten die gepubliceerd zijn door de Waalse overheidsdienst SPW. Toch werd het overstromingsrisico door het buiten de oevers treden van de Maas al vanaf de ontwerpfase geanalyseerd: de Universiteit van Luik (ULiège) voerde een studie betreffende de hydrologische modellering uit gebaseerd op conservatieve hypothesen, waarbij onder meer werd uitgegaan van een extreem weersfenomeen (met een terugkeerperiode van 500 jaar) in combinatie met het falen van één (scenario N-1) of twee (scenario N-2) schuiven van de stuwdam van Lixhe. Uit deze studie blijkt dat de site van het project in scenario N-1 niet aan overstromingen onderhevig is en dat het scenario N-2 (uiterst lage waarschijnlijkheid, met een risico van eens in de 50.000 jaar) een impact zou hebben op slechts 20% van de oppervlakte van de site. Bijgevolg is het overstromingsrisico voor dit project met een geplande levensduur van twintig jaar, zo laag dat het niet nodig is om te investeren in extra preventiemiddelen. Ook met leveranciersrisico's wordt rekening gehouden in de risicostudies op, in het bijzonder op met betrekking tot datacenters. Contracten bevatten specifieke bepalingen om de bedrijfscontinuïteit te garanderen.

De indicatoren

Aangezien de CSRD geen kwantitatieve indicatoren voorziet, heeft Luminus hiervoor geen voorstel uitgewerkt. Een kwalitatieve indicator zou betrekking kunnen hebben op de voortgang van de actieplannen. Wat de financiële materialiteit betreft, kunnen de aanpassingen aan de bestaande sites worden gekwantificeerd. Voor de nieuwe sites is het moeilijker om eventuele extra kosten die verband houden met de klimaatadaptatie, afzonderlijk te bepalen.

Strikt gereguleerde exploitatievoorwaarden

Het kader

Alle industriële sites van Luminus beschikken over milieuvergunningen. Deze vergunningen, afgeleverd door de bevoegde autoriteiten, zijn bedoeld om de impact van industriële activiteiten op het milieu en de gezondheid te reguleren, met name op het gebied van lucht-, water- en bodemverontreiniging.

Gasemissies

Wat lucht betreft, moeten onze elektriciteitscentrales voldoen aan emissiedrempels voor stikstofoxiden (NO₂), zwaveldioxide (SO₂) en fijne deeltjes. De meeste maatregelen moeten continu worden gecontroleerd. Indien nodig kunnen reductiemaatregelen worden genomen, zoals de installatie van filters en NO₂-reductiesystemen. Emissies die de luchtkwaliteit beïnvloeden, moeten jaarlijks verplicht worden gerapporteerd aan de autoriteiten. Elke overschrijding van toegestane drempelwaarden moet direct worden gerapporteerd, er moet een actieplan worden opgesteld en er moeten corrigerende maatregelen worden genomen.

Waterkwaliteit

Wanneer een koelsysteem gebruik maakt van een natuurlijke bron (rivier of kanaal), moet het water dat in de buurt van de centrale wordt opgepompt en behandeld (met name om gedemineraliseerd water te produceren) voordat het in de circuits wordt geïnjecteerd. Deze behandeling voorkomt technische problemen zoals oxidatie en kalkaanslag. Alle vloeibare lozingen van de thermische centrales van Luminus worden bemonsterd en/

of continu gecontroleerd, om te garanderen dat de strenge limieten en voorwaarden die door de milieuvergunningen worden opgelegd (zowel vanuit chemisch oogpunt als qua temperatuur) permanent worden nageleefd. De monsternames worden uitgevoerd door erkende instanties.

Bodemverontreiniging

De melding aan de overheid is verplicht als een industriële installatie zoals een gas-, waterkracht- of windcentrale de bodem of rivieren vervuult én hierbij de drempelwaarden van de milieuvergunning overschrijdt. Het incidentenverslag moet de corrigerende maatregelen bevatten die direct zijn genomen, net zoals de langetermijnmaatregelen om herhaling te voorkomen. Historische vervuilingen - dus van voor het begin van de exploitatie van de sites door Luminus - worden geval per geval behandeld.

De indicatoren

Uitstoot van stikstofoxide gedaald

De uitstoot van stikstofoxide (NOx) is licht gedaald (-10%), door het lager gebruik van de aardgasgestookte elektriciteitscentrales van Luminus. Het emissievolume in 2024 is 255 ton, vergeleken met 284 ton in 2023.

NOx-emissies per kWh worden niet langer gepubliceerd in dit verslag. Enerzijds kunnen ze worden berekend aan de hand van de gegevens op [pagina 40 en 41](#). Anderzijds worden deze gegevens niet vereist door de CSRD-richtlijn.

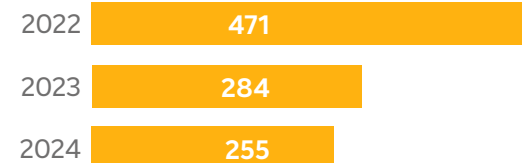
Afname uitstoot zwaveldioxide

De uitstoot van zwaveldioxide is in 2024 gedaald (-47%), voornamelijk door de lagere productie van de thermische centrales van Luminus.

Inventaris van bodemvervuiling

Een lijst van uitgevoerde audits om verontreinigde bodem te identificeren is online beschikbaar op de website Luminus. Het saneringsplan voor de historische vervuiling die werd vastgesteld op de site van Seraing werd begin 2025 ingediend bij de Waalse autoriteiten. De regio heeft de uitvoering van aanvullende maatregelen gevraagd. Zodra het resultaat van de metingen is verkregen, zal een aangepast plan worden ingediend bij het Waals Gewest.

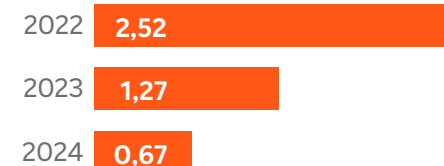
Totale NOx-emissies (in ton)

GRI 305-7 - ESRS E-2-4 28a

Bron: Luminus.

Totale SO₂-emissies (in ton)

GRI 305-7 - ESRS E-2-4 28a

Bron: Luminus.

Een solide programma voor de analyse van industriële risico's

Dit subhoofdstuk, dat al sinds 2015 als essentieel wordt beschouwd, m.a.w. sinds de allereerste materialiteitsmatrix die door Luminus werd ontwikkeld, werd aangevuld om de uitgevoerde risicoanalyses beter te beschrijven en zo de veiligheid van de installaties te waarborgen.

Het kader

Luminus stelt alles in het werk om ernstige menselijke en milieuschade te voorkomen. De exploitatie van industriële sites is onderworpen aan strikte voorwaarden die zijn vastgelegd in vergunningen van de overheid. Bovendien wordt elke nieuwe site onderworpen aan een systematische analyse van de industriële risico's. Dit gebeurt tijdens de ontwerpfase, bij de inbedrijfstelling en vervolgens om de vijf jaar, of wanneer wijzigingen worden aangebracht aan een volledige installatie of een gedeelte ervan.

De overige risico's worden ingedeeld volgens hun potentiële gevolgen en de mate van waarschijnlijkheid. Daarbij houden we met name rekening met:

- de gegevens die de fabrikant verstrekt;
- de analyse van incidenten of bijna-incidenten die ter plaatse zijn waargenomen, en in de gehele bedrijfstak;
- aanvullende risicostudies, uitgevoerd door multidisciplinaire teams van Luminus onder toezicht van externe deskundigen en volgens internationaal erkende methodologieën;
- feedback van de sector en de autoriteiten.

Maandelijks wordt verslag uitgebracht over de voortgang van de geplande acties om de risico's te beperken. De gebruikte methodologie is een referentie voor het verkrijgen van de ISO 14 001- en 45 001-certificaten.

Luminus moet over incidenten met betrekking tot zijn installaties rapporteren aan de bevoegde instanties. Alle incidenten die milieuschade kunnen berokkenen, hoe klein ook, moeten worden gemeld.

De indicatoren

Evacuatieoefeningen

De regelgeving vereist dat er regelmatig evacuatie-oefeningen worden georganiseerd (één per site en per jaar). In 2024 werden 18 evacuatieoefeningen georganiseerd, waarvan 14 op productiesites. Op die manier kunnen de medewerkers zich vertrouwd maken met de instructies die gevolgd moeten worden in geval van alarm (brand of andere). De lessen die uit elke oefening worden getrokken, worden geanalyseerd zodat de instructies waar nodig aangepast kunnen worden en de opleidingen verfijnd kunnen worden.

Milieu-incidenten

In 2024 werden drie milieu-incidenten gerapporteerd aan de bevoegde overheden. Op de site Gent-Ringvaart werden op 11 juli 2024 bij

de analyse van afvalwater overschrijdingen van de stikstofconcentraties vastgesteld. Latere metingen toonden aan dat de waarden weer waren gedaald tot onder de drempelwaarde.

Op 13 augustus 2024 werden op de site van het windmolenproject van Puurs dicht bij de funderingen resten aangetroffen van een vloeistof die wordt gebruikt om betonstructuren waterdicht te maken (natriumsilicaat, ofwel waterglas). Correctieve maatregelen beperkten de gevolgen. De grond in deze zone werd afgegraven en buiten de site behandeld. Alle waterplassen en de bouwput werden gedraineerd ter neutralisatie/behandeling. Er was een dagelijkse opvolging.

In Gent-Ham was er op 27 november 2024 een lichte overschrijding van de drempelwaarde voor NOx-uitstoot van de warmtekrachtkoppelingseenheid CHP71. Na een correctief onderhoud gaven de meetresultaten een daling onder de drempelwaarde aan.

43 HAZOP-analyses

In het kader van de vijfjaarlijkse herziening van deze analyses voor de bestaande productiemiddelen, heeft Luminus 17 HAZOP-analyses uitgevoerd betreffende de risico's eigen aan de installaties (voor drie waterkrachtcentrales, een demineralisatie-installatie in Angleur, een deel van twee thermische centrales, zes windturbine-modellen), evenals meer dan 350 taakgebonden risicoanalyses (onderhoud, werking).

Een HAZOP-analyse (Hazard and Operability) is een systematische aanpak die het mogelijk maakt om alle potentiële risico's in complexe systemen in kaart te brengen en te beoordelen. In 2024 werden 26 HAZOP-analyses uitgevoerd tijdens de ontwerp- en engineeringsfases van de nieuwe centrale met gecombineerde cyclus van Seraing. Deze analyses betreffen zowel de ingenieurs als de uitbaters.

Watervoorraden: grote daling daling in onttrekking en verbruik

Dit hoofdstuk is grondig herzien, rekening houdend met de eerste versie van de CSRD. Met name de herkomst van het onttrokken water, voordat het wordt verbruikt of teruggevoerd, wordt gedetailleerd beschreven.

Het kader

Gezien de problematiek die op [pagina 37](#) van dit rapport wordt beschreven, zijn watervoorraden een belangrijk onderwerp voor Luminus - voor sommige thermische centrales meer dan voor andere, en natuurlijk ook voor waterkrachtcentrales.

In thermische centrales kan water worden gebruikt om de installaties te koelen (tenzij ze zijn uitgerust met een luchtcondensor, zoals de gecombineerde cyclus op Ringvaart), om gedemineraliseerd water te produceren - of voor sanitaire installaties.

Thermische centrales: sterk wisselende wateronttrekkingen

De gasgestookte elektriciteitscentrales van Luminus verbruiken zeer variabele hoeveelheden water, afhankelijk van het gebruikte koelsysteem, dat verschilt van site tot site, afhankelijk van de geografische locatie van de site en de gebruikte technologieën.

In Ham en Angleur wordt het koelwater in een open circuit uit een natuurlijke omgeving gehaald, hetzij een rivier (de Maas in Angleur) of een kanaal (zoals in Ham). In Seraing is er een semi-gesloten systeem dat afwisselend pompt uit de Maas en een koeltoren gebruikt. Gedemineraliseerd water is essentieel voor de goede werking van de centrale, om problemen met oxidatie of kalkaanslag te voorkomen. Het voorziet ook de brandbestrijdingscircuits en de reinigingssystemen van water.

Industriële sites kunnen ook worden voorzien van leidingwater voor sanitaire installaties of voor bepaalde productieprocessen.

Waterkrachtcentrales helpen water te beheren

De Luminus-waterkrachtcentrales spelen een beperkte rol in het beheer van de watervoorraad, omdat ze op de rivier werken. De bedrijfsomstandigheden variëren echter afhankelijk van het debiet van de rivier. De turbines moeten worden stilgelegd tijdens zowel laag- als hoogwaterperiodes, enerzijds om het debiet van de rivier te optimaliseren en het zuurstofgehalte te verzekeren, anderzijds om de machines te beschermen.

Deze voorwaarden worden gespecificeerd in de vergunningen en/of instructies van de SPW (Service Public de Wallonie).

Herkomst en beheer van onttrokken water

Het water dat gebruikt wordt om de thermische centrales van Luminus te koelen, is zoet oppervlaktewater, afkomstig uit de rivieren en kanalen in de buurt van de centrales. Er wordt geen grondwater onttrokken. Het gebruik van drinkwater blijft marginaal, vooral voor sanitaire voorzieningen. Op alle sites behalve Seraing (koeltoren) en Ringvaart (luchtgekoelde condensor) wordt water rechtstreeks uit de natuurlijke omgeving gehaald en gebruikt

om de temperatuur van de installaties te verlagen, waarna het na gebruik (met een zeer korte verblijftijd) weer wordt teruggevoerd. Dit proces beperkt het waterverbruik, omdat bijna al het onttrokken volume wordt teruggevoerd naar de oorspronkelijke omgeving, in de onmiddellijke nabijheid van waar het werd onttrokken.

In het geval van Seraing kan de koeltoren worden gebruikt om de wateronttrekking stroomopwaarts te verminderen, met name in het geval van bijzondere weersomstandigheden (bijvoorbeeld hoge temperaturen en een daling van het zuurstofgehalte van het rivierwater). In deze situaties werkt de Stoom-en gasturbine (de oude tot april 2024, daarna de toekomstige gecombineerde cyclus zodra deze in 2026 in gebruik wordt genomen) in een gesloten circuit, "op de toren". Dit mechanisme vermindert de wateronttrekking stroomopwaarts, maar leidt tot gedeeltelijke verdamping, waardoor het waterverbruik toeneemt. Aan de andere kant kan de koeltoren tijdens vorstperiodes bijvoorbeeld niet worden gebruikt en werkt de centrale in een open circuit.

Luminus maakt een duidelijk onderscheid tussen het ingenomen, geretourneerde en verbruikte volume. Alleen het deel dat is verdampt of gebruikt op een manier die niet kan worden geretourneerd (zoals een deel van het gedemineraliseerde water) wordt beschouwd als verbruikt.

De indicatoren

Sinds 2012 publiceert Luminus de volumes water die stroomopwaarts worden ingenomen, verbruikt en/of stroomafwaarts teruggestuurd door thermische centrales. Sinds 2020 wordt ook de intensiteit van het watergebruik berekend en gerelateerd aan het aantal kilowattuur dat door diezelfde centrales wordt geproduceerd.

Er is een nieuwe indicator toegevoegd in 2024, om te anticiperen op de toepassing van de CSRD (gegevens vereist door de ESRS E3-norm voor zeer grote bedrijven). Het gaat om de hoeveelheid verbruikt water in vergelijking met de gegenereerde omzet (l/k€).

Wat de bijdrage van de waterkrachtcentrales op de Maas tot het beheer van de watervoorraden betreft, is er momenteel geen specifieke indicator beschikbaar, gezien de verschillende oorzaken van het stilvallen van de turbines (overstroming, laag water, stroomafwaartse migratie van paling, aanpassing van het waterpeil aan de stuwdam voor de stroomafwaartse migratie van zalm, enz.) niet afzonderlijk worden geregistreerd.

Daling van de waterintensiteit

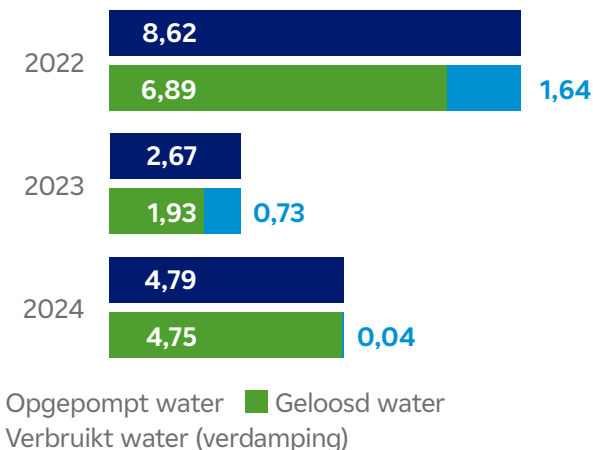
De waterintensiteit van de thermische centrales is in 2024 verbeterd: het verbruik was 0,07 liter water per geproduceerde kilowattuur, tegenover 0,45 liter in 2023. Deze evolutie is vooral te danken aan het stopzetten van de centrale met gecombineerde cyclus in Seraing vanaf april 2024. Omdat de CSRD vereist dat cijfers over waterverbruik in verhouding tot de omzet worden gepubliceerd, is hieronder een simulatie van deze indicator opgenomen. Ook deze berekening toont een sterke daling van de waterintensiteit, aangezien het waterverbruik meer is gedaald dan de totale omzet van Luminus.

Waterverbruik daalt door sluiting Seraing-centrale

In 2024 heeft Luminus 4,7 miljoen m³ water onttrokken en dit bijna volledig (meer dan 99%) teruggegeven aan de natuurlijke omgeving. Deze toename van het onttrokken watervolume houdt verband met de open circuit van de centrale van Seraing in het begin van het jaar. De hoeveelheid afgetapt leidingwater bedroeg 68.131 m³.

Het waterverbruik daalde in 2024 door de sluiting van de gecombineerde cyclus van Seraing in april 2024 (zeer beperkt gebruik van de koeltoren).

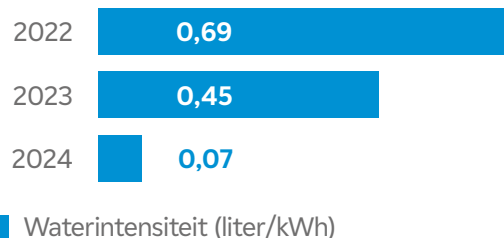
Totaal waterverbruik door thermische centrales (miljoenen m³)

GRI 303-1

Bron: Luminus.

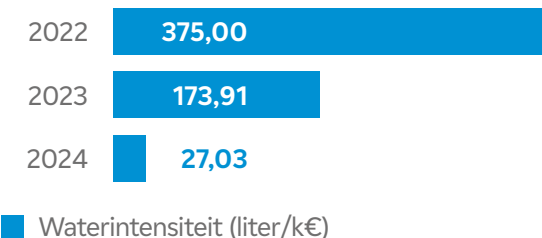
Waterintensiteit van netto stroomproductie in thermische centrales (l/kWh)

SDG 6 - VER 4

Bron: Luminus.

Intensiteit van het waterverbruik in thermische centrales volgens omzet (l/k€)

ESRS E3-4 29

Bron: Luminus.

Een engagement dat verder gaat dan de wet verplicht

Het kader

De acties van Luminus zijn gebaseerd op een biodiversiteitsbeleid dat in 2020 is gepubliceerd en dat een aanvulling vormt op het gezondheids-, veiligheids- en milieubeleid. Dit beleid met zijn tiental toezeggingen kan worden geraadpleegd op de [website van Luminus](#).

Impactstudies en compenserende maatregelen

Projecten die mogelijk een grote impact hebben op het ecologisch evenwicht, krijgen een effectenbeoordeling voorafgaand aan de afgifte van een milieuvergunning. Deze studies maken het mogelijk om de te nemen maatregelen te plannen om eventuele effecten op ecosystemen te vermijden, te verminderen of te compenseren. De windmolenparken in Wallonië en sommige in Vlaanderen zijn bijvoorbeeld uitgerust met vermogenreductiesystemen om vleermuizen en/of vogels te beschermen, zoals bepaald in de exploitatievergunningen.

Dergelijke studies zijn er ook bij de verlenging van vergunningen, voor elektriciteitscentrales met een vergunning van klasse 1 en 2, en voor specifieke projecten zoals gedefinieerd in de wetgeving.

"Zo voorziet bijvoorbeeld de regelgeving in Wallonië in de uitvoering van compenserende maatregelen wanneer een windproject een risico op aantasting van de biodiversiteit inhoudt dat niet voldoende kan worden beperkt. De compenserende maatregelen die Luminus in het kader van windenergie, met de

Een groen charter voor windmolenwerven

In 2023 werd er in een landbouwgebied een nieuw 'groen charter' getest op de werf van een windturbine. Het doel was om de impact van dit soort werven op de biodiversiteit te minimaliseren. Dit charter wordt nu op

alle windparkbouwplaatsen gebruikt en de toepassing ervan wordt verzekerd door de veiligheidscoördinator van de sites. Naast biodiversiteitskwesties behandelt dit charter ook aspecten van energieverbruik en afvalbeheer.

Het 'groene' charter dat in 2023 werd getest, hangt in de werflokalen en maakt nu integraal deel uit van de contractuele documenten.

MILIEU

Ik sorteer altijd mijn afval, ook op bouwerven.

Water is erg kostbaar. Ik ben spaarzaam, ook bij het gebruik van machines.

Ik zorg voor opvangtanks onder chemische producten en olietanks om te voorkomen dat lekken in de grond sijpelen of op de grond terechtkomen.

BIODIVERSITEIT

Zelfs op bouwerven ben ik waakzaam: van 15 maart tot 15 augustus kunnen vogels ook op de grond nestelen.

Ik blijf waakzaam voor invasieve exotische planten en dieren. Ik meld ze aan de werfleider.

Ik respecteer de aanwezige vegetatie, ik pluk geen bloemen of planten.

ENERGIE

De goedkoopste en meest duurzame energie is de energie die je niet verbruikt. Ik doe het licht en de verwarming uit als ik een ruimte verlaat.

Ik respecteer mijn buren, ik rijd verantwoord op de weg. Ik vermijd geluidshinder en gooi geen afval op straat.

REDUCE

REUSE

RECYCLE

hulp van verschillende partners, heeft genomen, omvatten acht kilometer hagen en 225,9 hectare gereserveerd voor "biodiversiteitseilanden" (schuil- en voedselgebieden voor vogels, amfibieën, kleine knaagdieren, enz.). Deze gebieden bevinden zich meestal in intensieve landbouwgebieden – het gaat meer om renaturatie dan om restauratie. Een

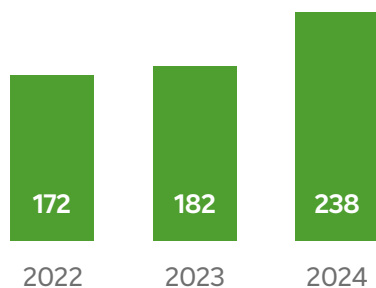
agronomische opvolging van deze oppervlaktes is wettelijk verplicht. Bovendien heeft Luminus vrijwillig een entomologische en/of herpetologische opvolging van bepaalde gebieden ingesteld, in samenwerking met lokale verenigingen, om de effectiviteit van de maatregelen te evalueren.

De indicatoren

Sinds 2011 creëert Luminus compensatiezones. Deze verplichting maakt deel uit van het vergunningsproces voor windparken. Afhankelijk van de parken en de betrokken milieus, zijn deze maatregelen van diverse aard (haag, grasland, wetlands, enz.).

De toename in 2024 is met name te danken aan de aanleg van 22 hectare grasland bij Lobbes, gepaard met de aanplant van 615 meter hagen, en aan de aanleg van 10 hectare winterbedekking en permanente graslanden bij Hannut en Fleurus. Bij deze maatregelen komt nog de 12 hectare die in Deinze is aangeplant in het kader van de uitbreiding van de Ringvaart ([zie pagina 56](#)).

Oppervlakte bestemd voor compenserende maatregelen (hectaren)

Bron: Luminus.

Hieronder staat een lijst van gebieden waar **verplichte maatregelen** ter bescherming van de biodiversiteit van kracht zijn en eveneens een lijst van locaties waar Luminus **vrijwillig maatregelen** heeft genomen om de biodiversiteit te behouden of te herstellen.

[Verplichte maatregelen rond biodiversiteit in 2024](#)

[Vrijwillige maatregelen rond biodiversiteit in 2024](#)

	2022	2023	2024
Aantal locaties waar verplichte compenserende maatregelen zijn doorgevoerd - GRI 304-3 - SDG 15.1 - VER 4	27	29	36
Aantal locaties waar vrijwillige compenserende maatregelen zijn doorgevoerd - SDG 15.5 - VER 4	14	14	14
Aantal lopende effectiviteitsstudies (op vrijwillige basis) - SDG 15.5 - ENG 4	6	6	6

Vrijwillige acties

Naast de verplichte acties in het kader van de vergunningen draagt Luminus op een proactieve manier bij tot het behoud van de biodiversiteit. In het bijzonder is het gebruik van fytosanitaire producten niet toegestaan, behalve in veiligheidszones die precies zijn gedefinieerd in de onderhoudscontracten van de groene ruimten. Dit is met name het geval voor:

- de site van Ringvaart (een gebied van 2,5 hectare met laat maaien en de installatie van twee nestkasten voor scholeksters);
  - de site van Lierneux (wandel- en fietspad met educatieve haltes);
  - de site van Monsin (heraanleg van groenzones met 100% lokale soorten, in 2021);
  - de sites Angleur en Lixhe (gebieden gewijd aan biodiversiteit);
  - sites met bijenkolonies (Floriffoux, Andenne, Seraing en Ringvaart);
  - windmolenparken waar ornithologische, entomologische en herpetologische monitoring wordt uitgevoerd in samenwerking met verenigingen zoals Faune & Biotopes of Biotope Environnement;
- Bovendien wordt het partnerschap met het Jane Goodall Instituut in België voortgezet ([zie pagina 56](#)).

Nieuwe monitoring van vogels en vleermuizen in de buurt van het windpark van Bièvre

In 2024 begon een nieuwe monitoring van de vogel- en vleermuispopulaties rond het windpark van Bièvre. Luminus doet deze studie samen met de vereniging Faune et Biotopes. Ze loopt over drie jaar en vergelijkt de situatie vóór en na de invoering van compenserende maatregelen, 14 jaar na de opstart van het park.

Dankzij camera's in het moerasgebied van Bièvre kon een zeldzame waarneming worden vastgelegd: de zwarte ooievaar.

Om de milieu-impact van het windpark van Bièvre, dat in 2010 werd gebouwd, objectief te beoordelen, werden er jaarlijkse vogelmonitoringen uitgevoerd tussen 2008 en 2009 en tussen 2011 en 2014 door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN). Het doel was om de impact van dit windpark, bestaande uit zeven turbines, op de vogel- en vleermuispopulaties te evalueren.

Kort na de aanleg concludeerde het KBIN dat slechts twee van de 37 waargenomen soorten mogelijk beïnvloed werden door de installatie van de windturbines. Voor de andere soorten werd geen significante afname vastgesteld, of de waargenomen verschillen konden worden verklaard door externe factoren. De aanwezigheid van broedparen bleef constant gedurende de bestudeerde jaren. Na de installatie van het park werden vijf nieuwe soorten waargenomen. De nachtelijke tellingen van vleermuizen toonden een stabiele populatie, zonder merkbare afname. Migratiepassages in de directe omgeving van het park waren gering, maar er werden regelmatig beschermde soorten waargenomen, wat duidt op de kwaliteit van de lokale biotopen.

Naast de twee fasen voor en na de aanleg, hebben de teams van Luminus besloten om een aanvullende studie uit te voeren over een periode van drie jaar, van 2024 tot

2026, met de steun van de vereniging Faune et Biotopes. De observaties hebben als doel de evolutie van de vogel- en vleermuispopulaties te evalueren. Er zal speciale aandacht worden besteed aan de compenserende maatregelen ter bescherming van de zwarte ooievaar.

Eerste bevindingen 2024

De eerste resultaten werden eind 2024 voorgesteld. Ze tonen aan dat de lokale biodiversiteit van vogels en vleermuizen niet afneemt door het windpark. Dat blijkt uit de vergelijking van de tellingen van 2024 met die van 2008 en 2012. Verschillen in de soortendiversiteit en de dichtheid van broedparen hebben eerder te maken met veranderingen in het leefgebied, zoals de aanplanting van naaldbomen.

De zwarte ooievaar komt nog steeds regelmatig in het gebied voor, maar werd zelden waargenomen in de compensatiegebieden.

De driejarige studie moet voldoende waarnemingen opleveren om conclusies te kunnen trekken over de impact van het windpark en de compensatiemaatregelen. Definitieve conclusies kunnen pas na afloop van de studieperiode worden getrokken.

Partnerschap met het Jane Goodall Institute: bijna 28 000 bomen geplant in België in 2024

In 2024 zijn de aanplantingen in het kader van het partnerschap tussen Luminus en het Jane Goodall Institute Belgium aanzienlijk toegenomen: er werden 24 825 bomen geplant in Deinze en 3 000 in Ans.

Sinds 2017 organiseren Luminus en het Jane Goodall Institute jaarlijks samen een herbebossingscampagne onder de naam "Luminus Forest in One Day". In 2024 vond deze actie plaats op twee locaties: Deinze en Ans.

Op zondag 17 maart werd een perceel van 12 hectare in Deinze, dat zich in een vallei bevindt en voornamelijk uit weideland bestaat, ecologisch heringericht. 300 vrijwilligers plantten er 24 825 vochtminnende boomsoorten, zoals de zwarte els, zoete kers, schietwilg, gladde iep en fladderiep. De aanplantingen werden specifiek op deze locatie uitgevoerd als onderdeel van de uitbreiding van de productiefaciliteiten op de Ringvaart-site.

De recent verleende vergunning verplicht namelijk de aanplanting van tien hectare bos in de buurt van de site, met een uitbreiding van vijf hectare bos om de vijf jaar.

Op zondag 26 november 2024 plantten meer dan 300 enthousiastelingen 3 000 bomen in Ans. De stad stelde een terrein van 14 hectare ter beschikking voor de aanleg van een sportbos, waarvan de start werd gemarkeerd door de campagne "Luminus Forest in One Day". Vele buurtbewoners, klanten en medewerkers van Luminus staken de handen uit de mouwen om deze bomen te planten.

Naast de bomen in België plant het Jane Goodall Institute, dankzij de steun van Luminus, ook een

groot aantal bomen in Burundi. Sinds de start van het partnership tussen Luminus en het Jane Goodall Institute Belgium zijn er meer dan 4 miljoen bomen geplant in België en Afrika.

In Ans hebben talrijke vrijwilligers (bijna 300 in totaal!) hun steun betuigd tijdens het evenement op 26 november. Sylva Nova verleende technische ondersteuning bij de keuze van de boomsoorten.

In Deinze werden de aanplantingen uitgevoerd onder toezicht van Forest Forward, die heeft geholpen bij het bepalen van het te bebossen terrein en de geschikte boomsoorten. Deze werden geselecteerd op basis van hun vermogen om een omgeving met een rijke biodiversiteit te creëren.

Sterke daling van de volumes niet-gevaarlijk industrieel afval

Het kader

Bij Luminus is het meeste afval afkomstig van industriële activiteiten. Luminus meldt alle hoeveelheden afval aan. Dus ook wat stroomopwaarts van de waterkrachtcentrales uit de Maas wordt gehaald om de doorstroming te verzekeren. Alle soorten afval worden nauwkeurig beschreven.

De hoeveelheid afval uit de rivier bedraagt jaarlijks meerdere honderden tonnen. Dit schommelt van jaar tot jaar en hangt af van het debiet en eventuele overstromingen. De afvalvolumes die Luminus rechtstreeks produceert, houden verband met de geplande onderhoudsactiviteiten zoals routineonderhoud, groot onderhoud en renovatie. Luminus is onderworpen aan verplichtingen met betrekking tot de behandeling van residuen en gevaarlijke stoffen.

Het afval van de administratieve gebouwen wordt beheerd in overeenstemming met de regelgeving (sorteren en afvoeren van niet-gevaarlijk afval). Luminus neemt de kosten voor de inzameling, het sorteren en de verwerking van dit afval op zich. Volgens de contracten met de bedrijven die het afval beheren, krijgt recyclage - met de bijbehorende waardecreatie - voorrang.

De ontmanteling van installaties op het einde van hun levensduur krijgt speciale aandacht. De planning van deze werkzaamheden gebeurt zorgvuldig en de uitvoering gaat op basis van de regelgeving en vergunningen.

Het is ook met het oog op optimale recyclage dat het einde van de levensduur van de eerste door Luminus gebouwde windturbines ten vroegste in 2026 wordt overwogen. De ontmantelingskosten van alle installaties die Luminus uitbaat, worden opgenomen in de boekhouding (voorzieningen).

De indicatoren

Conventioneel industrieel afval sterk gedaald

De hoeveelheid afval die aan de waterkrachtcentrales uit de Maas wordt gehaald, is gestegen: +40,8% in vergelijking met 2023. De oorzaak is de toegenomen neerslaghoeveelheid gedurende het jaar. De kostprijs voor het sorteren en recycleren bedroeg in 2024 ongeveer 150 000 euro.

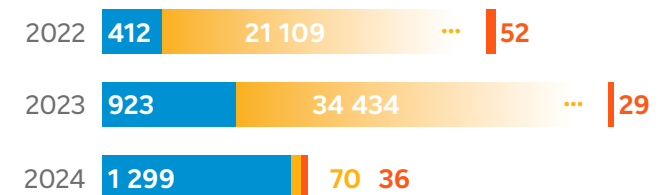
Het volume conventioneel niet-gevaarlijk afval uit de industriële en administratieve activiteiten is zeer sterk gedaald (-98%). Na twee uitzonderlijke jaren door de lopende werken in Seraing, komt het afvalvolume van 2024 overeen met een normaal exploitatiejaar. Het volume gevaarlijk industrieel afval is gestegen (+24%) als gevolg van diverse onderhoudswerkzaamheden in Ham, Seraing en Grands-Malades.

Gerecycleerd afval en aandeel van gerecycleerd afval in de totale hoeveelheid geproduceerd afval

Sinds 2012 heeft Luminus een beleid om minder afval naar afvalparken te brengen. Al het afval uit de Maas wordt gesorteerd en indien mogelijk gerecupereerd. In 2024 is het volume gerecycleerd afval sterk gedaald (-94,3%), als gevolg van de afname van de hoeveelheid niet-gevaarlijk afval (zie hierboven).

Het aandeel van het gerecycleerde afval blijft zeer hoog. Het zit nu op 97,9%.

Afval per activiteitsbron (in ton)

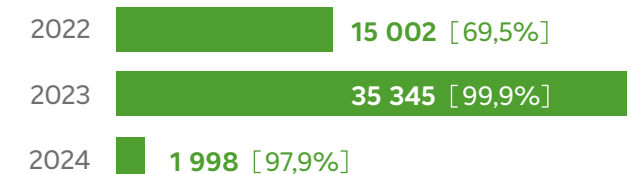
- Afval uit de Maas (volledig gerecycleerd)
- Industrieel en administratief niet-gevaarlijk afval
- Conventioneel gevaarlijk industrieel afval

NB. In het rapport 2022 zijn de uit de Maas verwijderde afvalstoffen twee keer verrekend. De bovenstaande grafiek corrigeert deze fout in de hoeveelheid niet-gevaarlijk industrieel en administratief afval.

Bron: Reporting REGINE - Service Public de Wallonie DGO3

GRI 306-1, GRI 306-3 - SDG 12.4 - VER 4 - Département Sols et Déchets
ESRS E-5-5 37a 39 Reporting to OVAM Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

Gerecycleerd afval (in ton) en aandeel (%) gerecycleerd afval ten opzichte van het totaal van het geproduceerde of uit de Maas gehaalde afval

GRI 306-2 - SDG 12.4 - VER 4 - ESRS E-5-5 37d

Bron: Luminus.

KLANTEN

- Commerciële uitdagingen p. 59
- Consumentenbescherming p. 60
- Energieoplossingen p. 65
- Bevoorradingszekerheid p. 75

Duidelijke verbetering van alle indicatoren

Consumentenbescherming

De levering van gas en elektriciteit is een essentiële dienst. In België behoort de energiesector tot een van de meest gereguleerde sectoren, met talrijke wetten en regels ter bescherming van de consument. Deze regels gaan onder andere over de verkoop van energie en bijbehorende diensten, heldere informatie over tarieven en facturen, een goede afhandeling van klachten, en de mogelijkheid voor klanten met betalingsproblemen om een afbetalingsplan te krijgen. In dit hoofdstuk komen twee afzonderlijke thema's aan bod: kwaliteit van de dienstverlening en de ondersteuning van klanten met betalingsproblemen.

Kwaliteit van de dienstverlening

Voor de meeste particuliere en zakelijke klanten is de kwaliteit van de dienstverlening een belangrijke factor bij het kiezen van een energieleverancier. Een snel antwoord op vragen bij een verhuis, een factuur of tijdelijke betalingsproblemen kan doorslaggevend zijn. Bovendien is de klanttevredenheid bij particulieren een belangrijk criterium dat regionale regulatoren meewegen in hun beoordeling van energieleveranciers.

Kwetsbare klanten

Klanten kunnen tijdelijk of langdurig in betalingsmoeilijkheden raken, wat kan leiden tot onbetaalde facturen. Betalingsachterstanden zijn nadelig voor beide partijen: klanten lopen het risico op overmatige schuldopbouw, terwijl leveranciers inkomsten mislopen en hun financiële positie verzwakt. Daarom herzielt Luminus de interne procedures regelmatig om deze risico's zoveel mogelijk te beperken.

Klachtenprocedure in twee stappen

Klanten die een probleem ervaren met Luminus kunnen een klacht indienen via een procedure die bestaat uit twee stappen.

Stap 1: Contact opnemen met de klantendienst

Bij vragen of problemen met de energielevering of facturatie daarvan kunnen klanten eerst terecht bij de klantendienst van Luminus. Medewerkers zijn opgeleid om klachten snel en adequaat op te lossen. Daarnaast kunnen klanten hun klacht ook schriftelijk indienen via het klachtenformulier op de website van Luminus.

Stap 2: Contact opnemen met de Ombudsman voor Energie

Bij een geschil met een leverancier kan elke klant een klacht indienen bij de regionale regulatoren of bij de federale Ombudsman voor Energie. Elke klacht wordt geregistreerd, met vermelding van de betrokken leverancier of netbeheerder. Let wel: klachten worden niet in behandeling genomen als de klant zich niet eerst tot zijn energieleverancier heeft gewend.

Energieoplossingen

De klimaatverandering staat hoger op de agenda dan ooit. Particuliere klanten tonen steeds meer interesse in het onderwerp en zijn op zoek naar concrete oplossingen. Enerzijds willen zij hun energieverbruik verminderen, anderzijds geven zij steeds meer de voorkeur aan duurzame energie. Daarom is het belangrijk dat particuliere klanten de geschikte tools aangereikt

krijgen om hun verbruik efficiënt te beheren in de strijd tegen de klimaatopwarming. Energiediensten, zoals het regelmatig onderhoud van een condensatieketel, helpen consumenten minder energie te verbruiken. De installatie van zonnepanelen stelt klanten bovendien in staat hun eigen ecologische voetafdruk te verkleinen. Ook bedrijven spelen een cruciale rol in de energietransitie, zowel op het gebied van milieu als op economisch vlak. De tertiaire sector in het bijzonder biedt veel mogelijkheden voor energiebesparing. Luminus beschouwt het dan ook als een prioriteit om ondernemingen te ondersteunen met gerichte diensten die hun inzicht geven in hun energieverbruik. Op basis daarvan kunnen zij hun installaties optimaliseren, hun energiekosten verlagen en hun CO₂-uitstoot reduceren. Naast het verhogen van de energie-efficiëntie spelen hernieuwbare energiebronnen een cruciale rol in het verkleinen van de koolstofvoetafdruk. Voor bedrijven is het daarnaast cruciaal dat zij kunnen rekenen op een betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Bovendien is het belangrijk dat ze hun eigen productiecapaciteit optimaal kunnen benutten, vooral wanneer deze flexibel kan worden afgestemd op de energievraag.

Bevoorradingsszekerheid

Een onverwachte stroom- of gasonderbreking kan zeer directe gevolgen hebben voor de gezondheid en het welzijn van mensen, de veiligheid van industriële installaties, de continuïteit van openbare diensten en zelfs de economie van het land. Luminus draagt bij tot de bevoorradingsszekerheid van het land dankzij flexibele en betrouwbare gasgestookte centrales. Deze zorgen voor een stabiel evenwicht tussen productie en verbruik.

Kwaliteit van de dienstverlening: Luminus behaalt opnieuw zijn vijf sterren

Het kader

Luminus stemt zijn dienstverlening zorgvuldig af op de wensen en behoeften van de klant.

- De Luminus-website is zo ontworpen dat klanten gemakkelijk hun weg vinden naar de gewenste informatie, zoals contracten, verbruik, facturen en verhuisregelingen. Via de persoonlijke klantenzone My Luminus kunnen klanten de meeste zaken zelfstandig en onmiddellijk regelen.
- Alle serviceafdelingen, waaronder contactcenters en facturatie, zetten zich in om klanten snel en volledig te helpen. Voor zakelijke klanten is er een persoonlijk aanspreekpunt beschikbaar.

Luminus evalueert voortdurend zijn processen om de klantenservice te optimaliseren, met een sterke focus op de selfservice-ondersteuning. Zo wordt sinds december 2023 het voorschotbedrag bij contractverlenging proactief aangepast op basis van het reële verbruik. Dit nieuwe bedrag wordt vervolgens voorgelegd aan de klant ter goedkeuring, zodat de facturatie beter aansluit bij het werkelijke verbruik.

De indicatoren

Klanttevredenheid is voor Luminus een belangrijke prestatie-indicator. Om een volledig beeld te krijgen van de klantervaring monitort de afdeling Customer Experience & Care nauwlettend de klanttevredenheid via verschillende enquêtes. De belangrijkste KPI die Luminus hiervoor gebruikt, is de NPS (Net Promoter Score). Deze indicator wordt binnen het hele bedrijf gedeeld om het bewustzijn rond klanttevredenheid te vergroten en zo de dienstverlening voortdurend te verbeteren.

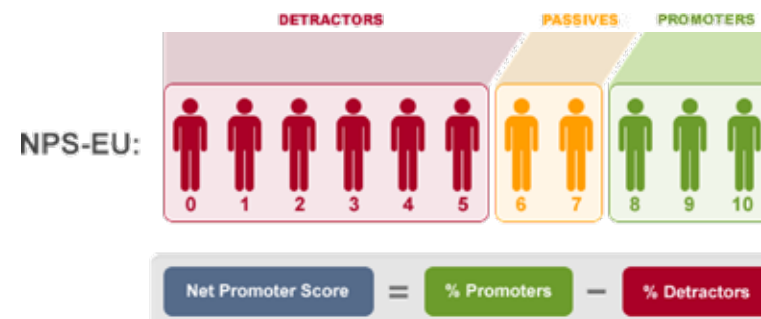
De NPS-methodologie

Met de NPS (Net Promoter Score) wordt gemeten in hoeverre klanten Luminus zouden aanbevelen. Een voorbeeld van een vraag na klantcontact is: “Hoe waarschijnlijk is het dat je Luminus zou aanbevelen aan je vrienden of kennissen na je contact met [naam medewerker]?”

Daarnaast gebruikt Luminus ook andere methodes om de klantervaring te meten:

- CSAT (Customer Satisfaction) meet de klanttevredenheid. Een voorbeeldvraag over onderhoudsdiensten is: “Hoe tevreden bent u over het onderhoud dat onze techniker heeft uitgevoerd?”
- CES (Customer Effort Score) meet hoe eenvoudig klanten een bepaalde service ervaren. Bijvoorbeeld in de enquête over de klantenzone wordt gevraagd: “Hoe eenvoudig vindt u het gebruik van de persoonlijke klantenzone My Luminus?”

Deze indicatoren zijn direct gekoppeld aan Luminus' ambitie om klanten tevreden te houden. Klanten die zich erkend en ondersteund voelen, blijven doorgaans loyaal en zijn minder geneigd om over te stappen.

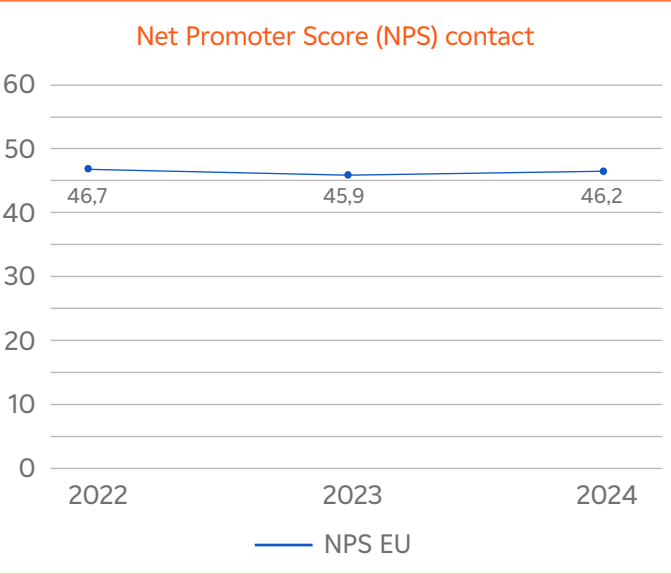
KLANTEN – CONSUMENTENBESCHERMING

Lichte stijging van de klanttevredenheid na een contact met een klant

De klanttevredenheid na elk contact is een belangrijke indicator van de kwaliteit van de klantenservice. In 2024 behaalde Luminus een gemiddelde NPS-score van 46,2 voor klantcontact, een lichte stijging ten opzichte van 2023 (45,9).

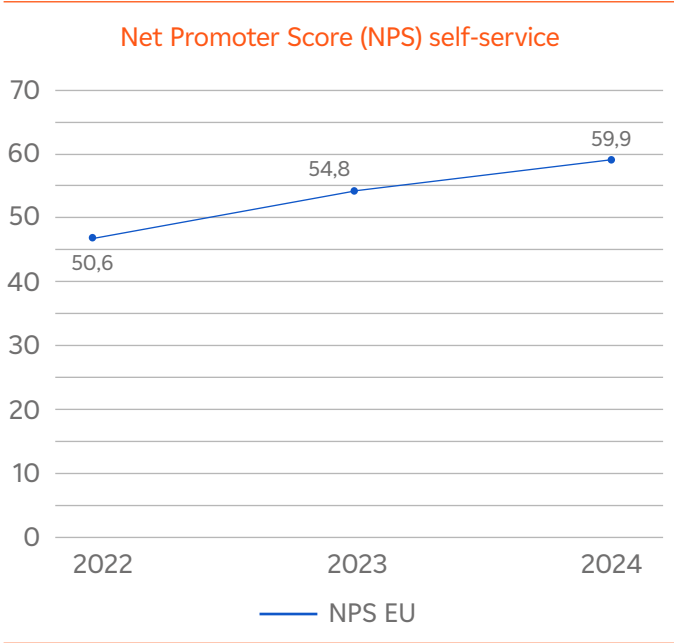
Deze stabiele klanttevredenheid kan te danken zijn aan de voortdurende inspanningen van Luminus om de wachtrij van openstaande verzoeken - de zogenoemde backlog - te verminderen en zo de klantenservice te verbeteren.

De daling en stabilisatie van de energieprijzen in 2024 heeft de onzekerheid bij de klanten verminderd. Dit resulteerde in een hogere klanttevredenheid en een betere klantervaring. Het aantal klantcontacten daalde, wat niet alleen leidde tot minder nieuwe aanvragen, maar ook hielp om achterstallige dossiers sneller weg te werken.

Stijgende tevredenheid over de selfservice-klantomgeving "My Luminus"

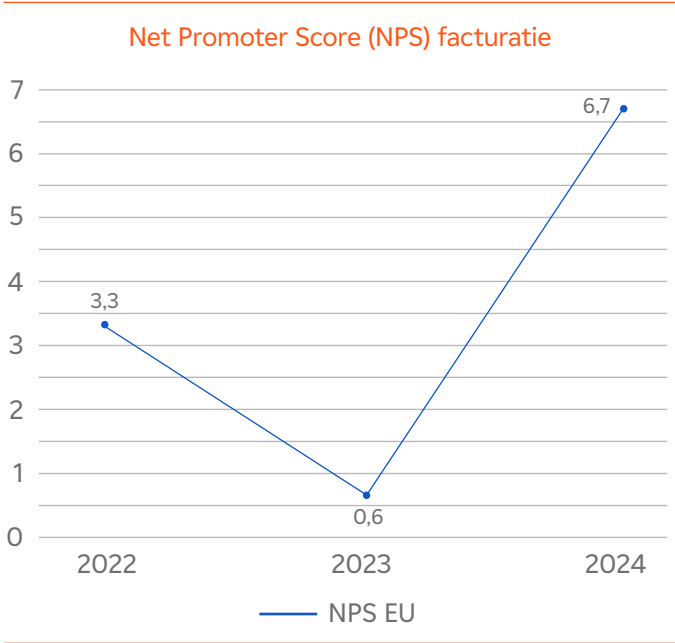
Luminus volgt ook actief de klanttevredenheid over de online klantenzone My Luminus op, om deze digitale tool voortdurend te verbeteren. In 2024 verkoos 83% van de klanten de selfservice-tool boven traditionele kanalen zoals telefoon of e-mail. Dit is een verbetering ten opzichte van 80% in 2023. In 2024 behaalde de NPS-score voor 'selfservice' een jaargemiddelde van 59,9, wat een toename is van 9,3% ten opzichte van 2023.

Facturatie: de verbetering van de NPS-score hangt nauw samen met de prijsdaling.

In 2024 werd ook de klanttevredenheid over de facturatie en prijzen gemeten. De NPS-score voor facturatie verbeterde in 2024 tot een jaargemiddelde van 6,7, waar deze in 2023 nog 0,6 was.

Met de stabilisatie van de energieprijzen werden er meer creditnota's naar klanten toegestuurd, in tegenstelling tot voorgaande jaren, toen stijgende prijzen leidden tot meer debetnota's. Deze situatie heeft geleid tot terugbetalingen of lagere saldi, wat de klanttevredenheid over het factureringsproces heeft verbeterd.

KLANTEN – CONSUMENTENBESCHERMING

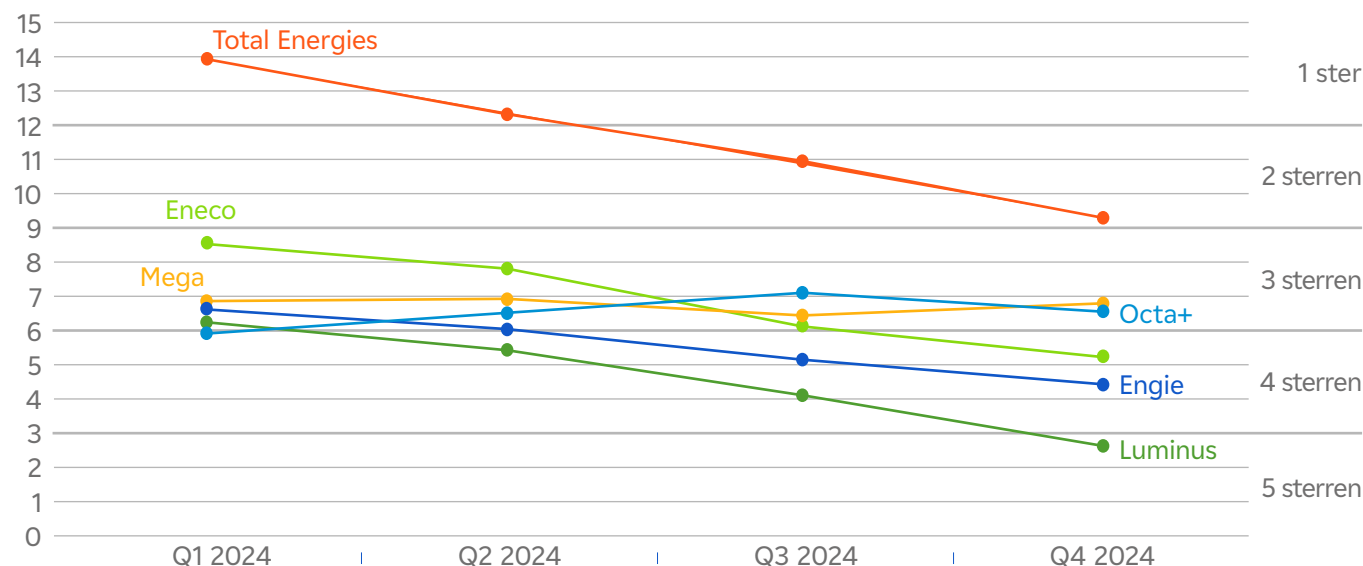
VREG Barometer: Luminus sloot het jaar 2024 af met vijf VREG-sterren

De Vlaamse regulator VREG publiceert elk kwartaal een barometer die het aantal ontvankelijke tweedelijnsklachten meet. Een klacht is ontvankelijk als de klant eerst de leverancier heeft geïnformeerd voordat de klant verdere stappen ondernam. Deze klachten, verzameld door de VREG en de federale Ombudsdienst voor Energie, worden over een periode van vier kwartalen geteld en gerapporteerd per 1 000 huishoudens. Het aantal sterren (van één tot vijf) hangt af van het aantal geregistreerde ontvankelijke klachten in het Vlaamse gewest. Om vijf sterren te krijgen, moet een leverancier onder de drie klachten per 5 000 klanten blijven. Volgens de barometer van de VREG is het aantal ontvankelijke klachten per 5 000 klanten, geregistreerd op naam van Luminus, sterk gedaald: van 7,12 in 2023 naar 2,66 in 2024. Hierdoor behaalde Luminus in het laatste kwartaal van 2024 opnieuw vijf sterren, na twee jaar met een score van drie sterren. Daarmee is Luminus koploper geworden ten opzichte van zijn belangrijkste concurrenten.

Opmerking: In 2024 heeft de VREG de drempel voor opname in de klachtenindicator van 5 000 naar 1 000 huishoudelijke klanten verlaagd. Hierdoor kunnen ook kleinere leveranciers beoordeeld worden. De berekeningswijze blijft ongewijzigd: klachten per 1 000 klanten vermenigvuldigd met een factor 5. Daardoor blijft de sterrnschaal gebaseerd op het equivalent van klachten per 5 000 klanten. Op deze manier blijven de scores en sterren van leveranciers vergelijkbaar met die van voorgaande jaren.

¹ Het Atrias-systeem is een centraal platform voor gegevensuitwisseling tussen energieleveranciers en distributienetbeheerders.

Aantal klachten per 5 000 klanten: vergelijking door de VREG

De indicator van de VREG deelt de energieleveranciers in vijf groepen in. Dat gebeurt op basis van het aantal ontvankelijke klachten dat de Vlaamse regulator (VREG) en de federale Ombudsdienst voor Energie (Ombudsman) ontvangen, en dit in verhouding tot het aantal klanten. De ranglijst wordt op het internet gepubliceerd en krijgt elk kwartaal een update. De grafiek hiernaast toont de evolutie van het aantal ontvankelijke klachten over de laatste 12 maanden.

De belangrijkste oorzaken van klachten in 2024

Geblokkeerde EAN-codes: de uitrol van het Atrias-systeem¹ eind 2021 heeft geleid tot aanzienlijke verstoringen in de IT-systemen. Deze problemen zijn nog niet volledig opgelost, waardoor sommige klanten eind 2024, bijvoorbeeld na een verhuis, nog steeds geen facturen ontvingen. Dit komt doordat hun EAN-code geblokkeerd raakte.

Wijziging van tarieven bij contractverlenging: hoewel Luminus klanten hierover heeft geïnformeerd ondernamen veel klanten pas actie nadat hun contract stilzwijgend is verlengd.

Klachten van prosumenten: in 2024 dienden meerdere klanten die zelf elektriciteit opwekken klachten in, vooral over vertragingen bij de verwerking van hun dossiers door de netbeheerder. Ook na een wijziging van meter of tarief deden zich problemen voor. Bijvoorbeeld bij de overstap naar een digitale meter of van een dag-/nachtarief naar een enkel tarief werd het facturatiejaar soms opgesplitst. Dit maakte de factuur ingewikkelder en zorgde in sommige gevallen voor een financieel nadeligere situatie voor de klant.

Afname van het aantal toegekende afbetalingsplannen aan klanten

Het kader

Luminus volgt nauwgezet de wettelijke verplichtingen om te vermijden dat klanten ten onrechte worden afgesloten vanwege onbetaalde facturen. Bovendien vindt Luminus het belangrijk om:

- 1) Maandelijks voorschotten zo nauwkeurig mogelijk te bepalen, zodat onaangename verrassingen bij de jaarlijkse afrekening worden vermeden;
- 2) Individuele oplossingen te bieden aan klanten met betalingsproblemen, zodat zij passende ondersteuning krijgen.

De procedures van de klantendienst hebben als doel overmatige schulden bij klanten te voorkomen en tegelijkertijd bij te dragen aan de financiële stabiliteit van Luminus. Dit is van groot belang, aangezien energieleveranciers alle kosten van wanbetaling zelf dragen, inclusief de netwerkkosten.

De klantendienst evalueert voortdurend de procedures rond de behandeling van achterstallige betalingen, zodat waar nodig verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.

De hierna beschreven maatregelen worden genomen voor alle residentiële klanten van Luminus, ongeacht of zij al dan niet gebruikmaken van het sociaal tarief.

Voorschotten nauwkeurig bepalen

De maandelijks of driemaandelijks voorschotten zijn gebaseerd op een raming van de jaarlijkse energiekosten. Dit helpt om onverwachte kosten bij de jaarlijkse afrekening te vermijden en het risico op een oplopende schuldenlast te beperken. Klanten kunnen

hun voorschotbedrag snel en flexibel zelf aanpassen.

Voor klanten met een vast tarief doet Luminus tweemaal per jaar een voorstel: bij de jaarlijkse afrekening en bij de vernieuwing van het contract. Klanten met een variabel tarief ontvangen jaarlijks drie voorstellen: bij de jaarlijkse facturatie, evenals vier en acht maanden ervoor.

Betalingsplannen

Bij tijdelijke betalingsproblemen zoekt de klantendienst samen met de klant naar een passende oplossing. Op basis van de persoonlijke situatie stelt de klantendienst een gespreide betalingsregeling voor, met een realistisch plan dat de klant ook daadwerkelijk kan nakomen. Sinds 2020 kunnen klanten bovendien zelf een automatisch afbetalingsplan instellen via de website van Luminus.

Ondersteuning op maat: concrete maatregelen

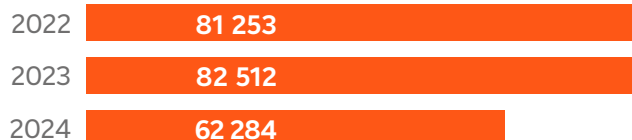
Luminus biedt zijn klanten gepersonaliseerde begeleiding aan en verbindt zich ertoe:

- te zorgen dat het maandelijks voorschot zo nauwkeurig mogelijk aansluit bij het werkelijke verbruik en het aanpassen wanneer het verbruik verandert, zodat klanten geen te hoge eindafrekening krijgen (My Luminus).
- klanten minstens drie keer per jaar proactief te informeren over hun voorschot en de mogelijke impact op de jaarlijkse afrekening.
- proactief contact opnemen met klanten als hun jaarlijkse factuur hoog of abnormaal lijkt, om de oorzaken ervan te achterhalen en oplossingen te vinden.
- de aanvragen van klanten prioritair te behandelen bij storingen van de energievoorziening.
- de contacten tussen klanten in moeilijkheden en de sociale hulpinstellingen te vergemakkelijken.
- delicate situaties per geval behandelen, in goede coördinatie met de distributienetbeheerder, via een specifieke hotline.
- een speciaal telefoonnummer bieden aan OCMW's, regulatoren en bemiddelaars, zodat zij volgens de wet gebruik kunnen maken van specifieke diensten.
- deel te nemen aan de gesprekken over energiearmoede die door deskundigen en overheden georganiseerd worden.
- mee te werken aan effectieve oplossingen om vooral kwetsbare klanten te helpen hun energieverbruik te verminderen.

De indicatoren

In 2024 daalde het aantal vrijwillige afbetalingsplannen voor particuliere klanten met 24,52% ten opzichte van 2023. Deze daling hangt samen met het einde van de energiecrisis, gekenmerkt door dalende energieprijzen. Daardoor kregen klanten minder vaak te maken met onverwacht hoge facturen, wat leidde tot minder financiële problemen en een lagere vraag naar betalingsregelingen.

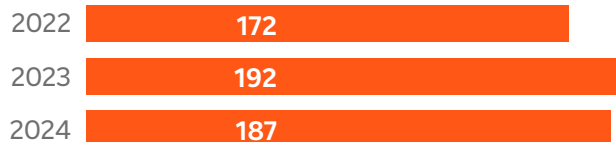
Afbetalingsplannen voor particuliere klanten op vrijwillige basis

Bron: Luminus.

De gemiddelde looptijd van afbetalingsplannen was in 2024 korter: gemiddeld 187 dagen tegenover 192 dagen in 2023.

Gemiddelde duur van betalingsregelingen in aantal dagen

Bron: Luminus.

In 2024 daalt zowel het gemiddelde bedrag van de toegekende afbetalingsplannen (-16,02%) als het totale bedrag aan gespreide betalingen (-36,64%) ten opzichte van 2023.

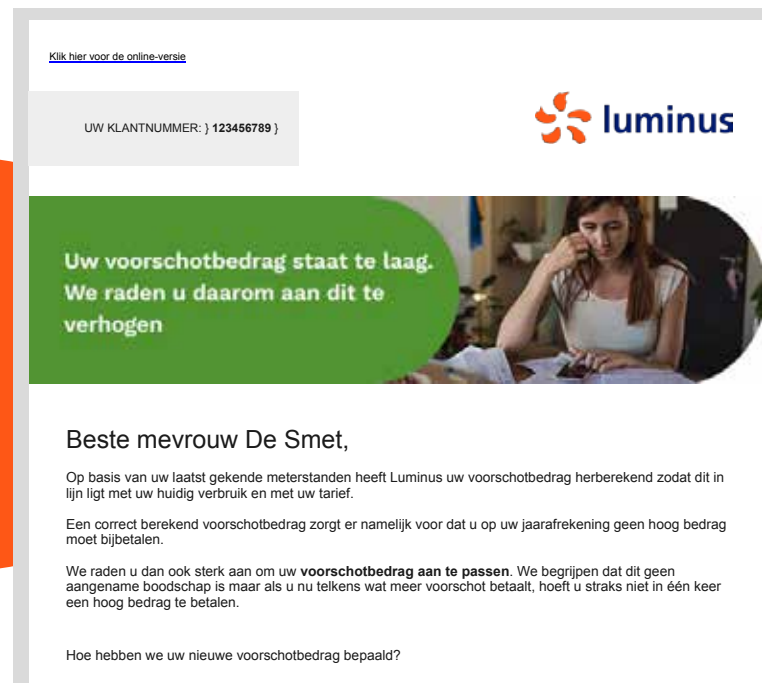
719 611 klanten ontvingen van Luminus een voorstel tot voorschotwijziging

Luminus streeft ernaar om de maandelijkse voorschotten zo nauwkeurig mogelijk af te stemmen op het werkelijke energieverbruik, zodat verrassingen bij de jaarlijkse afrekening worden vermeden. In 2024 kregen 719 611 klanten proactief een voorstel om hun voorschotbedrag aan te passen. Voor 320 830 klanten ging het om een verlaging, voor 398 781 klanten om een verhoging. Na bevestiging door de

klant werd het bedrag aangepast. In totaal ging 20% van de benaderde klanten op het voorstel in en paste het voorschot daadwerkelijk aan.¹

¹ De klanten die het voorstel niet accepteerden, zijn zowel klanten die niet hebben gereageerd als klanten die ervoor kozen hun voorschot zelf aan te passen naar een zelfgekozen bedrag.

E-mails zoals deze hiernaast zijn het hele jaar 2024 door naar de betrokken klanten gestuurd.

Praktische oplossingen om energieverbruik en koolstofvoetafdruk te verminderen

Het kader: aanbod voor particuliere klanten

Luminus zet zich in om particuliere klanten een breed aanbod aan producten en diensten aan te bieden om de milieu-impact van hun energieverbruik te verminderen. Tot het aanbod van producten en diensten behoren onder andere:

- **Twee nieuwe elektriciteitstarieven** (zie hiernaast).
- **Applicaties om het energieverbruik** en de bijhorende kosten te monitoren en te verlagen (zie hiernaast), en een app die het opladen van elektrische voertuigen optimaliseert (zie pagina 67).
- Oplossingen voor **elektrische mobiliteit**: installatie van laadpalen aan huis voor elektrische en hybride wagens.
- **Zonnepanelen** die overal in België kunnen worden geplaatst, mits het dak geschikt is. In combinatie met **thuisbatterijen** kan het overschot aan zonne-energie worden opgeslagen en later gebruikt.
- Een **financieringsoplossing** voor de installatie van zonnepanelen (en thuisbatterijen indien gecombineerd).
- **Onderhoudscontracten** voor ketels, die klanten helpen hun energieverbruik te optimaliseren. Klanten worden proactief benaderd voor het plannen van het onderhoud en kunnen de betaling spreiden over het jaar.

Twee nieuwe tarieven

Maxx elektriciteit - Een tweejarig elektriciteitscontract met 100% Belgische hernieuwbare elektriciteit (zie garanties van oorsprong) en de keuze tussen een vast of variabel tarief. Luminus garandeert dat de geleverde elektriciteit met Luminus Maxx afkomstig is van Belgische hernieuwbare bronnen, bevestigd door officiële certificaten. Luminus dient, zoals de procedure voorschrijft, de nodige certificaten of “garanties van oorsprong” (GO) in bij de regionale regulatoren VREG, CWaPE en Brugel die zijn bevoegd voor de opvolging van groene leveringen. Luminus voorziet zich van de nodige garanties van oorsprong via zijn eigen productie of via directe of indirecte aankopen bij producenten (zie pagina 68).

Dynamisch elektriciteitstarief - Sinds januari 2024 is in Vlaanderen een dynamisch tarief beschikbaar voor klanten met een digitale meter. Dit tarief volgt de uurprijzen van de groothandelsmarkt, die sterk fluctueren. Bij hoge vraag kunnen de prijzen flink oplopen, omdat er geen maximumprijs is. Omgekeerd kunnen ze laag of zelfs negatief worden bij een geringe vraag. Het dynamisch tarief stimuleert klanten om meer te verbruiken tijdens daluren en piekmomenten te vermijden, wat bijdraagt aan het evenwicht van het elektriciteitsnet. Dit kan vooral voordelig zijn voor wie grote energieverbruikers heeft, zoals een elektrische wagen (zie Smart Charging-App).

Via de **My Luminus-app** (op smartphone of via de website) kunnen klanten hun verbruik volgen en vergelijken met andere consumenten, en maandelijkse voorschotbedragen aanpassen. Hierdoor voorkomen ze onaangename verrassingen bij de jaarlijkse afrekening. Vlaamse klanten met een digitale meter krijgen via de app bovendien gratis dagelijks inzicht in hun verbruik (met één dag vertraging), op basis van de digitale meterstanden.

Met de **EnergyControl Monitor app** kunnen klanten in realtime hun energieverbruik, hun energiekosten op basis van het geldende tarief, én de productie van hun zonnepanelen volgen. De applicatie biedt inzicht in de maandelijkse verbruikspieken, maakt het mogelijk een maximale piek zelf in te stellen en stuurt een melding zodra deze drempel bijna bereikt is. Daarnaast geeft de app ook inzicht in welke apparaten het meeste energie verbruiken.

¹ Dit betreft een lening op afbetaling tegen een rente van 1,5% in samenwerking met KBC. Het consumentenkrediet wordt via dochterbedrijven Insaver en Dauvister samen met de installatie aangeboden.

Het kader: aanbod voor bedrijven

Het aanbod van producten en diensten voor B2B-klienten ondersteunt hen bij het behalen van hun bedrijfsdoelstellingen door energie-efficiënte en geïntegreerde oplossingen aan te bieden. Dit aanbod strekt zich uit van de aankoop van energie tot de renovatie van gebouwen, inclusief de installatie van zonnepanelen of laadpalen. Bedrijven die hun verbruik, factuur of ecologische voetafdruk willen verlagen, kunnen rekenen op de energiediensten van de Luminus-groep en dochterondernemingen ATS, Newelec, Davister, Insaver, Luminus Cities en Luminus Solutions.

De Luminus-groep kan in totaal meer dan 1600 medewerkers inzetten binnen het domein van B2B-oplossingen, waarbij sommige dochterondernemingen al meer dan 30 jaar ervaring hebben in hun vakgebied.

Luminus biedt diverse energieoplossingen:

Hernieuwbare energie:

- Luminus geeft ondernemingen de mogelijkheid tot een leveringscontract met garanties van oorsprong, ongeacht het type contract (vast, variabel, klikbare prijs, enz.). Die kunnen van een verschillend type zijn: 100% hernieuwbare elektriciteit uit België of het buitenland alsook elektriciteit afkomstig van warmtekrachtkoppelinginstallaties. De garanties van oorsprong specificeren het type energie en de productiesite van elke geleverde MWh. Ze kunnen in aanmerking worden genomen bij de berekening van de ecologische voetafdruk (scope 2 berekend op marktbasis).
- Luminus koopt de overtollige elektriciteitsproductie van hernieuwbare installaties (biogas, waterkrachtcentrales, windenergie, warmtekrachtkoppeling, enz.) terug. Zo dekt Luminus zijn behoeften aan groenestroom- en warmtekrachtcertificaten en verkleint het de ecologische voetafdruk van zijn eigen aankopen. Deze dienst helpt ondernemingen

het gedeelte 'eigen elektriciteitsverbruik' van hun ecologische voetafdruk te verminderen (scope 2).

Elektrische mobiliteit:

- Bevordering van elektrische mobiliteit door het aanbieden van laadoplossingen op de parkeerterreinen van bedrijven of bij werknemers thuis. Dit draagt bij aan de vermindering van mobiliteitsgerelateerde uitstoot. Deze dienstverlening helpt ondernemingen om het onderdeel "brandstofverbruik" van hun ecologische voetafdruk te verlagen (scope 1).

Autoproductie en opslag:

- Het installeren van zonnepanelen of een windturbine op het bedrijfsterrein helpt zowel de klant als Luminus bij het verkleinen van hun ecologische voetafdruk.
- De plaatsing van warmtekrachtkoppelinginstallaties (WKK) op aardgas of biogas zorgt op efficiënte en duurzame wijze voor gelijktijdige productie van warmte en elektriciteit.
- De installatie van batterijen, gekoppeld aan een slim energiebeheersysteem, maakt het mogelijk om overtollige zonne- en windenergie tijdelijk op te slaan. Dit verhoogt het rendement van zelfopgewekte energie.

Op het gebied van gebouwen:

- Energieprestatiecontracten helpen om het energieverbruik van gebouwen duurzaam en kosteneffectief te verlagen. Een audit is hiervoor de basis.
- HVAC-automatisering van gebouwen maakt het mogelijk om verwarming, ventilatie en koeling automatisch aan te sturen in industriële en kantoorgebouwen. De installatie van een dergelijk systeem gebeurt na een audit van de installaties.

Het kan het energieverbruik van een gebouw aanzienlijk verlagen (tot 30%).

- Vernieuwing van de verlichting in de kantoren, opslagruimten, enz. waardoor het comfort en de veiligheid van het personeel verbeteren en tegelijk het verbruik vermindert. Deze alles-in-één-formule omvat ook de financiering van deze werken.

Leveringszekerheid

- Renovatie en/of vervanging van oude elektriciteitscabines, die een risico vormen voor de stroomvoorziening van de klant.
- Een vaste en mobiele "Uninterruptible Power Supply" of kortweg UPS-oplossingen in geval van stroomuitval of langdurige werken aan de elektrische installatie.

Road to Green

Om bedrijven en overheden nog beter te ondersteunen in het realiseren van hun klimaatdoelstellingen, lanceerde Luminus in 2024 het programma "Road to Green". Dit programma richt zich op organisaties die concrete stappen willen zetten naar verduurzaming. Samen met de klant stelt Luminus een concreet stappenplan op, volledig afgestemd op de specifieke behoeften en situatie van het bedrijf, en gebaseerd op drie belangrijke expertisedomeinen:

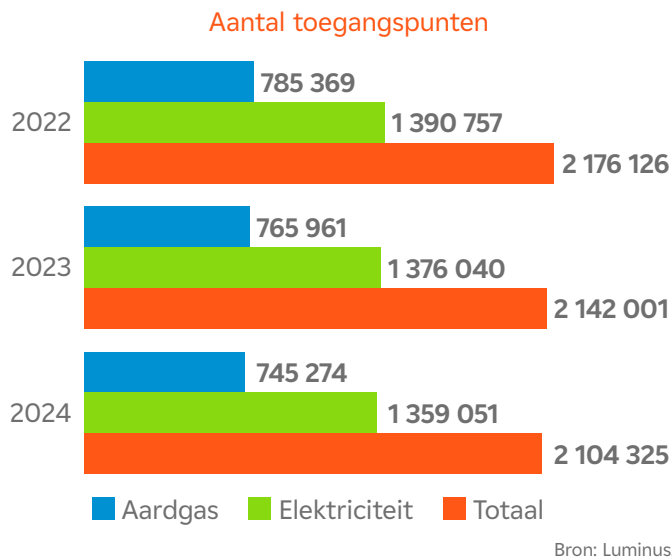
- Het zelf opwekken van hernieuwbare energie
- Het elektrificeren van industriële processen, met name warmteprocessen
- Het energiezuiniger maken van gebouwen, bijvoorbeeld via renovatie van verlichting, HVAC-systemen en slimme energiebeheersystemen (zoals de SmartKit - zie pagina 70)

De indicatoren

Marktaandeel Luminus NV: zeer lichte daling

In 2024 had Luminus 2,1 miljoen toegangspunten. Dit is een lichte daling van 1,76% ten opzichte van 2023. Specifiek voor elektriciteit daalde het aantal beleverde toegangspunten (EAN-codes) met 1,23% ten opzichte van 2023. Voor gas bedroeg de daling 2,70%.

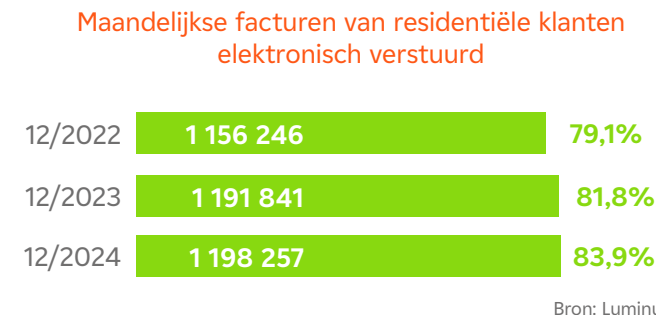
Wat betreft het totale volume aan verkochte elektriciteit in 2024, is er een daling van 3,06% ten opzichte van 2023. Het verkochte gasvolume bleef ongewijzigd.

In TWh	2022	2023	2024
Volume gas dat verkocht werd	15,1	14,13	14,13
Volume elektriciteit dat verkocht werd	13,06	13,38	12,97

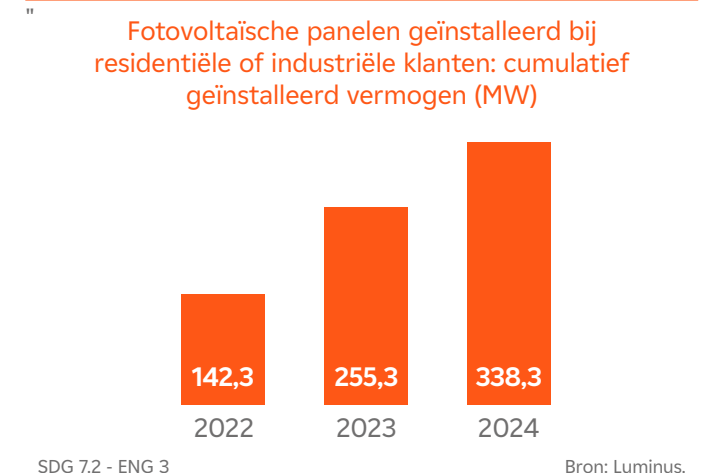
Opnieuw een toename van het aantal digitale facturen

Om het papierverbruik en de facturatiekosten te verminderen, moedigt Luminus zijn klanten aan om over te schakelen naar elektronische facturatie. Luminus doet dit zowel bij de verkoop van energie als bij elk contactmoment met de klant. In december 2024 was 83,9% van de verstuurd facturen digitaal, tegenover 81,8% in december 2023.

Totaal geïnstalleerd vermogen aan zonnepanelen steeg met 32,51% in één jaar tijd.

In 2024 was er een toename van het geïnstalleerde fotonvoltaïsche vermogen zowel bij particuliere als zakelijke klanten. Het totale geïnstalleerde vermogen was in één jaar met 32,51% gestegen ten opzichte van 2023. Eind december 2024 bedroeg dit 338,3 MW.

Een nieuwe applicatie: Smart Charging-app

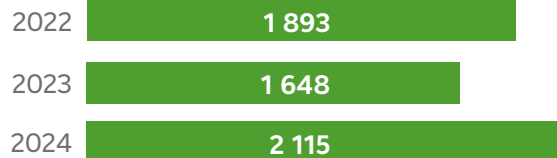
Met de gratis Smart Charging-app wordt het elektrisch voertuig automatisch opgeladen op de goedkoopste momenten. De tarieven voor de volgende dag worden elke dag om 14 uur bekendgemaakt. De Smart Charging-app gebruikt deze prijzen en start het laden automatisch wanneer de tarieven het laagst zijn. In de app is de capaciteit van de batterij, de laadstatus en de besparing door slim te laden zichtbaar. Als er zonnepanelen aanwezig zijn, plant de app met behulp van weersatellieten de laadsessie in op momenten dat de maximale zonne-energie wordt verwacht.

De indicatoren (vervolg)

Toename van de verkoop van elektriciteit met garantie van oorsprong aan bedrijven

Met de elektriciteit die onder het label “garantie van oorsprong” wordt verkocht, kunnen veel bedrijven hun koolstofvoetafdruk verkleinen. In 2024 is het verkochte volume van deze elektriciteit met 28,34% gestegen ten opzichte van 2023. Eind 2024 bedroeg dit 2 115 GWh.

Verkoop van elektriciteit met oorsprongsgarantie (GWh)

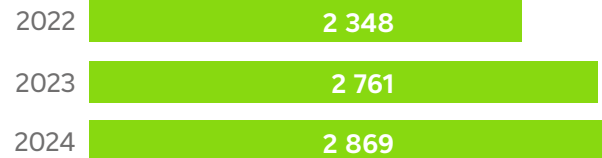

Bron: Luminus.

Aankopen van elektriciteit bij zelfproducenten: een aanhoudende stijging

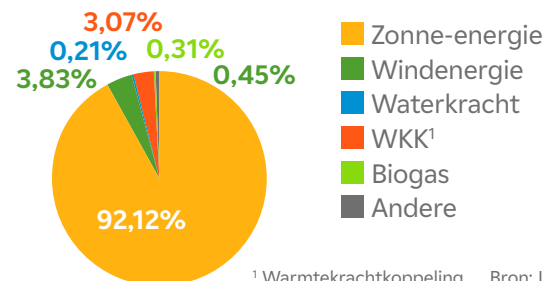
In 2024 is het aantal toegangspunten van bedrijven die zelf energie opwekken en waarvan de elektriciteit wordt afgenomen via een Green Power-contract opnieuw gestegen (+3,91%). De overgrote meerderheid van de bedrijven waarvan Luminus hernieuwbare elektriciteit terugkoopt, heeft zonnepanelen (92,12%). De overige 7,88% van de zelfproducenten bestaat uit contracten voor windenergie, warmtekrachtkoppeling, en waterkracht.

Green Power-contracten (toegangspunten)

Bron: Luminus.

Type energie dat is aangekocht van klanten in 2024, percentage volgens aantal toegangspunten

¹ Warmtekrachtkoppeling Bron: Luminus.

Met een door Luminus gebouwde windturbine en 3 000 zonnepanelen op de parkeerplaatsoverkapping kan Safran Aero Boosters ongeveer 20% van haar energieverbruik decarboniseren.

Energetische renovatie: de projectportefeuille van Luminus Solutions overschrijdt de kaap van 100 miljoen euro

Met een tiental lopende energieprestatiecontracten in Wallonië, Vlaanderen en Brussel – waaronder vier nieuwe contracten die in 2024 werden ondertekend – is Luminus Solutions vandaag de marktleider in de sector.

In 2024 waren de dakwerken en de plaatsing van nieuwe ramen op de Degive School in Grâce-Hollogne zo goed als afgerond.

Energieprestatiecontracten maken het mogelijk om gebouwen te renoveren en het comfort te verbeteren, terwijl het energieverbruik en de ecologische voetafdruk dalen. In deze projecten neemt Luminus Solutions het volledige traject op zich: van de voorbereidende studies tot het onderhoud op lange termijn, inclusief een uitvoeringsfase die varieert afhankelijk van het aantal gebouwen en de omvang van de renovaties.

In 2024 werden verschillende renovatiewerken voortgezet

In Vlaanderen werden de meeste geplande werken in de negen gebouwen van de stad Sint-Niklaas (zie MVO-rapport 2023, pagina 70) in 2024 afgerond. Een tweede renovatiefase moet tegen 2027 worden voltooid.

In Charleroi, in het kader van een in 2022 ondertekend contract voor zestien sites, werden in meerdere gebouwen de daken geïsoleerd en de elektriciteit in overeenstemming gebracht met de norm. In het sportcentrum van Roux werden ramen en kozijnen vervangen en nieuwe verwarmings- en ventilatiesystemen geïnstalleerd.

In Ottignies-Louvain-la-Neuve kreeg de Résidence du Moulin een nieuw dak. De eerste fase van de bouw van een nieuwe stookruimte werd er uitgevoerd.

In Fontaine-l'Évêque en Quiévrain zijn de technische studies voor drie scholen en een sporthal afgerond, en de vergunningsaanvragen zijn ingediend.

In Grâce-Hollogne moeten de werken op vier gemeentelijke sites (het gemeentehuis, het sportcomplex, een school – cf. foto hiernaast – en het OCMW-gebouw) tegen eind 2025 klaar zijn met als doel het primaire energieverbruik met meer dan 50% te verminderen.

Meerdere nieuwe contracten ondertekend in 2024

In 2024 kwamen er verschillende energieprestatiecontracten bij. Deze zorgen voor grote renovaties in diverse Waalse gemeentes en provincies. Het gaat om projecten van het [RenoWatt-programma](#). Dit initiatief van het Waalse Gewest stimuleert de energetische renovatie van openbare gebouwen.

Courcelles gaf Luminus Solutions de opdracht om de gebouwschil en warmteproductie van twee van haar scholen te verbeteren. Een eerste fase van de werken, uitgevoerd tijdens de herfstvakantie van 2024 om de veiligheid en het welzijn van de kinderen te garanderen, zorgde al voor een modernisering van de verwarming en ventilatie.

Sambreville mikt met een grootschalig project voor haar stadhuis op een daling van 70% van het energieverbruik en 52% van de CO₂-uitstoot. Dat wordt gerealiseerd via isolatiewerken, de installatie van zonnepanelen en een volledige modernisering van het HVAC-systeem. De totale investering bedraagt 5 miljoen euro.

De provincie Namen heeft op haar beurt ambitieuze stappen gezet door een energieprestatiecontract te ondertekenen voor zeven “Maisons du Mieux-Être”, goed voor een investering van meer dan 14 miljoen euro. Het project moet zorgen voor een daling van 61% van het primaire energieverbruik en een vermindering van de CO₂-uitstoot met 80%.

Fossielvrij en energie-efficiënt: de bijdrage van ATS en Luminus aan het businesscentrum “In The Yard”

“In The Yard” in Drongen, afgewerkt in september 2024, is een passief-businesscentrum dat ontworpen is met de nadruk op fossielvrij gebruik, energie-efficiëntie en flexibiliteit. ATS, een dochteronderneming van Luminus, realiseerde als multitechnische partner de installaties in opdracht van bouwheer Camino.

Het businesscentrum langs de E40 omvat 5.200 m² flexibele kantoorruimte, verdeeld over vijf verdiepingen. Het gebouw is bekroond met het WELL Gold-certificaat, wat betekent dat het gebouw voldoet aan strenge internationale standaarden op het vlak van gezondheid, comfort, duurzaamheid en energie-efficiëntie, met aandacht voor aspecten zoals luchtkwaliteit, verlichting, thermisch comfort en mogelijkheden voor lichaamsbeweging.

ATS heeft voor dit gebouw de volgende technische installaties verzorgd: elektrische voeding, HVAC-installatie, sanitaire voorzieningen, gebouwenautomatisering, laadpalen voor elektrische voertuigen en branddetectie.

Een belangrijk systeem voor de decarbonisatie van verwarming is de combinatie van twee geothermische warmtepompen in cascade en klimaatplafonds. Het dak is volledig bedekt met zonnepanelen, waarvan de opgewekte energie slim wordt verdeeld over de verschillende verbruikers in het gebouw, zoals de geothermische warmtepompen. Elke warmtepomp levert 240 kW verwarmingsvermogen en 237 kW koelvermogen. Dankzij klimaatplafonds wordt de warmte en koeling gelijkmatig verdeeld via straling, wat resulteert in een constante temperatuur zonder tocht. Daarnaast zorgt de sterke isolatie van het gebouw, volgens het

passiefhuisprincipe, ervoor dat thermische verliezen tot een minimum worden beperkt. Deze aanpak maakt het mogelijk om fossielvrij te werken.

SmartKit: kunstmatige intelligentie ten dienste van energie-efficiëntie

Om de energieprestaties van het gebouw verder te optimaliseren, werd gebruik gemaakt van de ATS SmartKit. Dit systeem, ontwikkeld in samenwerking met Luminus, maakt het mogelijk om alle technische installaties centraal te monitoren en waar nodig aan te sturen.

Dankzij kunstmatige intelligentie leert de SmartKit continu van het gedrag van de gebruikers en van

historische gegevens, waardoor het systeem zichzelf optimaliseert en automatisch de verlichting en temperatuur aanpast, wat leidt tot energiebesparingen. De SmartKit zorgt er ook voor dat elektrische auto's worden opgeladen wanneer er voldoende energie beschikbaar is, wat overbelasting voorkomt en de kosten verlaagt.

Camino, de eigenaar, kan het gebouw gemakkelijk monitoren en beheren. Bovendien hebben individuele huurders ook de mogelijkheid om de kantoorruimte die ze huren aan te passen aan hun specifieke behoeften. De SmartKit is geschikt voor zowel start-ups als grote bedrijven.

Het gebouw In The Yard is uitgerust met twee zeer efficiënte warmtepompen, geïnstalleerd door ATS. Er wordt geen fossiele energie gebruikt voor het verwarmen van de ruimtes.

Flexibiliteitsuitdagingen omzetten in kansen: voorbereiding op nieuwe energie-oplossingen

Om klanten efficiënter te bedienen, testte Luminus in 2024 verschillende slimme sturingsopties voor batterijen, elektrische voertuigen en zonnepanelen. Zo wil het bedrijf beter inspelen op momenten van overproductie van energie.

Groeiende flexibiliteitsbehoeften

Op elk moment moet het evenwicht tussen de vraag en het aanbod van elektriciteit op het hoogspanningsnet gegarandeerd worden. Luminus speelt hierin een rol als evenwichtsverantwoordelijke. In 2024 zorgden echter enkele extreme situaties voor moeilijkheden op het net – zoals op 7 april, toen het aanzienlijk zonniger¹ was dan de meteorologen hadden voorspeld. Tijdens de zomer zorgde een overvloed aan hernieuwbare energie voor druk op de markt, wat de groeiende vraag naar flexibiliteit benadrukte. Zelfproducerende klanten die hun opgewekte elektriciteit niet meteen verbruiken, kunnen bijvoorbeeld geconfronteerd worden met negatieve prijzen bij overproductie.

¹ Door een verwachte 'Sahara-zandperiode' die zich uiteindelijk niet heeft voorgedaan.

Een batterijsysteem met een capaciteit van 200 kWh werd geïnstalleerd door Insaver op de parking van de Ringvaart-locatie in Gent.

Om deze grote onevenwichten te voorkomen, lanceerde Luminus verschillende initiatieven om de productie van hernieuwbare energie en het elektriciteitsverbruik op elkaar af te stemmen – door de productie te verminderen of het verbruik te verhogen wanneer het aanbod overvloedig is (bijvoorbeeld door het opladen van elektrische voertuigen).

Flexibiliteit van batterijen en beheer van zonnepanelen

Wat zonne-energie betreft, werd in de zomer van 2024 bij Coldset Printing Partners een energiemanagement-software geïnstalleerd, die het mogelijk maakt de productie op afstand tijdelijk stil te leggen. Daarnaast werd vanaf juli 2024 op de Luminus-site in Luik een automatisch beheersysteem voor zonneproductie getest.

Sinds september 2024 worden alle laadpunten op de hoofdzetel van Luminus in gebouw Seven 24/7 slim aangestuurd. Op de site van Ringvaart werd een batterij van 200 kWh geïnstalleerd die automatisch reageert op signalen van Luminus: opladen bij overproductie of elektriciteit terugleveren op het net wanneer er vraag is.

Dankzij de resultaten van deze tests kan Luminus zich voorbereiden op de lancering van flexibele energie-oplossingen voor B2B-klanten in 2025.

De Smart Charging-app maakt het mogelijk om het opladen van elektrische voertuigen in real time te beheren.

Lancering en test van de Smart Charging-app

In februari 2024 heeft Luminus de Smart Charging-app gelanceerd, waarmee het opladen van elektrische voertuigen slim kan worden aangestuurd. De app werd getest door een honderdtal proefgebruikers, die beschikten over een slimme meter en een voertuig dat compatibel was met de app.

Van eind november tot begin december werd er een enquête gehouden onder de gebruikers, waarbij Luminus verschillende verbeterpunten kon vaststellen, vooral op het gebied van de gebruiksvriendelijkheid van de app. Klanten gaven ook aan graag een breder aanbod van connecteerbare automerken te willen. Marc Caes, productmanager bij Luminus, licht toe: “De enquête toont duidelijk aan welke investeringen nodig zijn voordat we kunnen opschalen. Zo kunnen we blijven innoveren en de Smart Charging-app verder optimaliseren.”

Het Sint-Andriesziekenhuis in Tielt maakt een deel van zijn elektriciteitsverbruik koolstofvrij, dankzij Insaver

Door de installatie van 790 zonnepanelen op de daken van de instelling kan het Sint-Andriesziekenhuis jaarlijks ongeveer 44,4 ton CO₂-uitstoot vermijden. Het ziekenhuis heeft eveneens een beroep gedaan op ATS om zijn elektriciteitsvoorziening te waarborgen.

Het Sint-Andriesziekenhuis in Tielt, West-Vlaanderen, is een regionaal ziekenhuis met capaciteit van 323 bedden. Het bedrijf koos Insaver, een dochterbedrijf van Luminus dat gespecialiseerd is in de plaatsing van zonnepanelen, batterij- en laadoplossingen, als partner voor dit project om zijn CO₂-uitstoot te verminderen.

Er werden in totaal 790 zonnepanelen geplaatst, met een piekvermogen van 462,15 kWp. De installatie is hiermee goed voor een gemiddelde jaarproductie van 407,6 MWh, vergelijkbaar met het jaarlijks elektriciteitsverbruik van 136 gezinnen¹.

De werken werden uitgevoerd tussen 26 februari en 6 mei 2024.

Het Sint-Andriesziekenhuis zal 100% van de opgewekte stroom zelf gebruiken. De investering in de zonnepaneelinstallatie geeft het ziekenhuis de mogelijkheid om ongeveer 7% van zijn elektriciteitsbehoefte zelf te voorzien. De installatie kan jaarlijks 44,4 ton² CO₂-uitstoot vermijden.

In totaal, rekening houdend met alle maatregelen die zijn genomen om de koolstofvoetafdruk van het ziekenhuis te verminderen (fotovoltaïsche panelen maar ook geothermie), vertegenwoordigen hernieuwbare energiebronnen 16% van het energieverbruik van het ziekenhuis.

In totaal werden 790 zonnepanelen geïnstalleerd op de daken van het Sint-Andriesziekenhuis in Tielt. Dit stelt het ziekenhuis in staat om zijn koolstofvoetafdruk met ongeveer 44,4 ton per jaar te verminderen.

Verbeterde operationele betrouwbaarheid in het Sint-Andriesziekenhuis dankzij ATS en Luminus Solutions

Om de betrouwbaarheid en noodstroomcapaciteit van de elektrische voeding te verbeteren, hebben ATS, een dochteronderneming van Luminus, en SDM-Projects, een onderdeel van de ATS-groep, een nieuw systeem voor ononderbroken stroomvoorziening (UPS) op basis van batterijen geïnstalleerd. Het nieuwe systeem is redundant opgebouwd en garandeert dat de stroomvoorziening blijft werken, zelfs bij een storing in een van de systemen. Bovendien biedt het systeem nu vijf minuten extra tijd, in plaats van slechts enkele seconden, om de overgang naar de noodstroomvoorziening te voltooien. Ondanks de omvang van het project werd de installatie binnen een week afgerond, zonder onderbreking van de ziekenhuisactiviteiten, dankzij een mobiele dynamische UPS van Luminus Solutions.

¹ Op basis van 3 MWh/jaar per gezin (Statbel)

² Berekening op basis van levenscyclus-emissiefactoren: 43,9 g CO₂e/kWh voor fotovoltaïsche energie (ADEME 2024 referentie) en 153 g CO₂e/kWh voor de Belgische energiemix (electricity map BE 2024 referentie).

Warmtepompen: een proefproject voor koolstofvrije verwarming

Luminus lanceerde begin 2024 een project gericht op de installatie van warmtepompen in bestaande woningen in het kader van zijn inzet voor het verminderen van CO₂-uitstoot die gepaard gaat met residentiële verwarming. Het doel van dit project is om aan te tonen dat deze verwarmingsoplossing zowel technisch als economisch haalbaar is, en in kaart te brengen welke obstakels een bredere invoering in België in de weg staan.

Een project om te testen en te overtuigen

Sinds januari 2024 heeft Luminus een project opgezet met twee hoofdonderdelen: een proefproject bij een tiental particuliere proefpersonen en een commerciële lancering. Uit een groep van 500 klanten werden er 35 geselecteerd voor uitgebreide energie-audits. Na het kiezen van een gevarieerde groep woningen met energielabels van A tot en met D, werden negen warmtepompen in verschillende configuraties geïnstalleerd. Luminus dekte 70% van de kosten voor deze installaties. In ruil daarvoor werd de deelnemers gevraagd gedurende twee jaar gegevens te verstrekken over de prestaties van het systeem.

Altemp, een van de dochterondernemingen van ATS, werkte mee aan de pilotsite in Slijpe.

Een technologie geschikt voor bestaande woningen

Een van de belangrijkste doelstellingen van het project was aan te tonen dat warmtepompen kunnen worden geïntegreerd in bestaande woningen. Dit geldt ook voor woningen met traditionele radiatoren en woningen die wel enige isolatie hebben, maar nog niet volledig geïsoleerd zijn. De eerste installaties tonen aan dat deze technologie toepasbaar is voor verschillende soorten gebouwen en verwarmingssystemen, inclusief hybride configuraties waarbij een warmtepomp gecombineerd wordt met een ketel.

Dit proefproject heeft belangrijke obstakels aan het licht gebracht, zoals het gebrek aan informatie over deze technologie en de beschikbare subsidies. Om deze obstakels te verkleinen heeft Luminus specifieke ondersteuning en een aangepast commercieel aanbod ontwikkeld:

- **webpagina's** met praktische informatie en een simulator om te helpen bepalen welke warmtepomp geschikt is voor de woning;
- **persoonlijke begeleiding** bij het kiezen en het afstemmen van systemen, inclusief hulp bij subsidieaanvragen;
- **renteloze leningen** in samenwerking met een bank, om de technologie betaalbaarder te maken;

- **uitgebreide garanties** tot tien jaar, zodat klanten langdurig zekerheid hebben.

Het team heeft ook strategische samenwerkingen opgezet met gerenommeerde fabrikanten, zoals Mitsubishi Electric, en met een dertigtal ervaren installateurs.

Toch blijven er enkele belangrijke drempels, zoals de hogere aankoopprijs in vergelijking met gasketels en de relatief zware belasting op elektriciteit in vergelijking met gas of stookolie.

Niettemin heeft de commerciële lancering in mei 2024 al tot de installatie van meerdere nieuwe systemen geleid, voornamelijk in Vlaanderen. Luminus heeft als ambitie om zijn activiteiten in 2025 uit te breiden. Tegelijkertijd blijft het bedrijf investeren in het informeren van belanghebbenden, met als doel een regelgevend kader op te zetten dat de decarbonisatie van residentiële verwarming bevordert.

"Dit programma illustreert onze inzet om de energietransitie voor zoveel mogelijk huishoudens toegankelijk te maken," legt Tarek Nensi, Programmadirecteur Home Energy Solutions, uit.

De lessen die uit dit initiatief zijn getrokken, zullen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het commerciële aanbod, zodat het beter aansluit op de wensen van klanten die op zoek zijn naar milieuvriendelijke oplossingen.

Decarbonisatie versnellen dankzij innovatie

In het kader van zijn inzet voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen organiseerde het Innovatieteam van Luminus op 23 september 2024 in Brussel de eerste "B2B Decarbonization Pitch Day". Dit initiatief beoogde het identificeren en promoten van innovatieve oplossingen die B2B-klienten ondersteunen bij het verminderen van de koolstofvoetafdruk van hun industriële processen.

De "Decarbonization Pitch Day" werd georganiseerd in Train World in Brussel, een symbolische locatie vanuit het oogpunt van elektrificatie.

Een rigoureuse selectie

Dankzij de samenwerking met de R&D-teams van EDF, het gebruik van platforms zoals Novable en Startus Insight, en het actief bijwonen van vakbeurzen, identificeerde het Luminus-team meer dan 200 Europese startups die innovatieve oplossingen in het kader van de energietransitie aanbieden. Na een grondige evaluatie door interne teams werden zeven oplossingen geselecteerd die goed aansluiten bij de noden van de industriële sector. "We gingen op zoek naar volwassen startups die doeltreffend kunnen inspelen op de behoeften van onze B2B-klienten, met schaalbare oplossingen die snel inzetbaar zijn", legt Cédric Cassiers, Open Innovation Manager bij Luminus, uit.

Tijdens een evenement op 23 september 2024 in Train World in Brussel, heeft een jury van negen personen, onder wie leidinggevers van Luminus en de EDF-groep, twee winnaars gekozen uit deze zeven oplossingen.

De twee winnende startups kwamen met slimme innovaties die bijdragen aan energie-efficiëntie en een slimmere aansturing van industriële processen. Een van de oplossingen biedt een innovatief systeem dat warmte opwekt en opslaat met elektriciteit, als alternatief voor traditionele gasboilers. De andere oplossing is een softwaretool die gericht is op het optimaliseren van de waterbehandelingsprocessen.

Winnende partnerschappen?

Na het evenement in september heeft het Innovatieteam van Luminus de gesprekken met

de winnaars voortgezet om de mogelijkheden te verkennen voor het implementeren van operationele oplossingen bij B2B-klienten en -prospects.

Kris Remels, Head of Innovation bij Luminus, benadrukt: "Het is van belang om aan te tonen dat decarbonisatie niet alleen een manier is om klimaatverandering te bestrijden of de energie-onafhankelijkheid te waarborgen, maar ook de concurrentiekracht van klienten kan verbeteren."

De jury die verantwoordelijk was voor het beoordelen van de kandidaten bestond uit negen personen, onder wie leidinggevers van de EDF-groep, Luminus en zijn dochterondernemingen. Op de voorgrond, Quentin Janssens, Directeur B2B, en Raoul Nihart, CEO van Luminus Solutions. Op de achtergrond, Bertrand Vanden Abeele, Chief Strategy, Business Development, Innovation & Sustainability Officer.

Balans tussen productie en verbruik: de rol van Luminus groeit en wordt steeds veelzijdiger

Het kader

De rol van de transportnetbeheerder

Het evenwicht tussen vraag en aanbod op het hoogspanningsnet moet continu worden gegarandeerd. Hiervoor werkt netbeheerder Elia samen met ‘evenwichtsverantwoordelijken’ (BRP1) en ‘leveranciers van evenwichtsdiensten’ (BSP2). Zij zorgen gezamenlijk voor het behoud van het netevenwicht. Daarnaast beschikt Elia over reservevermogen, zowel opwaarts als neerwaarts, om onvoorziene onevenwichtigheden snel te compenseren. Dit kan via verschillende middelen, waaronder:

- Het primaire regelvermogen – frequentiestabilisatie (FCR), automatisch geactiveerd in minder dan 30 seconden, opwaarts en neerwaarts;
- Het secundaire regelvermogen – automatisch frequentieherstel (aFRR), continu geactiveerd, opwaarts en neerwaarts;
- Het tertiaire reservevermogen – manueel frequentieherstel (mFRR), ingezet in geval van een groot onevenwicht
- Het niet-gereserveerde vermogen dat opwaarts en neerwaarts kan worden geactiveerd in het kader van een CIPU-contract (Contract for the Injection of Production Units);
- Import en export van elektriciteit, gecontracteerd bij naburige transportnetbeheerders.

Bijdragen aan het evenwicht tussen productie en consumptie en de leveringszekerheid: de rol van Luminus

Luminus levert via zijn flexibele gascentrales verschillende diensten aan Elia, de transportnetbeheerder. Hiermee zorgt Luminus op twee manieren mee voor het evenwicht in het net en de bevoorradingszekerheid van het land.

De rol van ‘evenwichtsverantwoordelijke

Luminus verzekert in real time het evenwicht volgens de volumes die zijn klanten verbruiken. Als onderdeel van deze rol moet Luminus permanent en in real time op de transmissie of distributienetten een hoeveelheid energie injecteren die overeenkomt met het verbruik van zijn klanten. Elk onevenwicht heeft een kostprijs die hoog kan oplopen als de beschikbare capaciteit de energie niet kan produceren die door de netten wordt gevraagd. Een bevoorradingsstekort kan, samen met eventuele incidenten, impact hebben op het totale evenwicht van het systeem. Wat is er nodig om dit evenwicht op elk ogenblik te verzekeren en de risico’s zoveel mogelijk te beperken?

- De correcte inschatting van de consumptieprofielen van de klanten op lange, middellange en korte termijn. Zo kunnen op voorhand de middelen worden voorzien om hun behoeften optimaal af te dekken. Zowel wat betreft de kostprijs als de betrouwbaarheid van de geleverde energie.
- De evaluatie of meting van schommelingen van hernieuwbare productie en het inzetten van systemen die het mogelijk maken om de productie van zonnepanelen en/of windturbines onmiddellijk stil te leggen bij een overbelasting van het net.
- De optimale benutting van de flexibiliteit bij klanten en/of de bijsturing in real time van de productie van de meest flexibele installaties (gecombineerde cycli in werking, open cycli, warmtekrachtkoppeling, ...). Zo kunnen schommelingen in de hernieuwbare productie of een uitval van andere productie-eenheden gecompenseerd worden
- De financiële risico’s afdekken die verbonden zijn aan de zeer grote schommelingen van de elektriciteits- en gasprijzen op de groothandelsmarkt. Deze prijzen kunnen plots sterk stijgen, bijvoorbeeld bij onverwachte onbeschikbaarheid. Of ze kunnen fors dalen als er structureel te veel wordt geproduceerd in vergelijking met de vraag. Daardoor dalen de inkomsten van de producenten.

¹ Balance Responsible Parties

² Balancing Service Provider

Bijdragen aan het evenwicht tussen productie en consumptie en de leveringszekerheid: de rol van Luminus (vervolg)

Een rol als aanbieder van evenwichtsdiensten (BSP).

Luminus draagt bij aan de veiligheid (zoals het voorkomen van lokale congestie en spanningsproblemen) en het evenwicht van het elektriciteitsnet (zoals de frequentie), door het leveren van ondersteunende diensten die door de transmissienetbeheerder worden aangekocht, ook in real time of op zeer korte termijn. Deze diensten omvatten:

- automatische frequentiestabilisatie (FCR);
- automatisch frequentieherstel (aFRR);
- manueel frequentieherstel (mFRR), wordt gebruikt om de frequentie te behouden wanneer er een groot verschil is tussen de elektriciteitsproductie en het verbruik.;
- de MVar-dienst, om de vereiste spanningsniveaus in het net lokaal te ondersteunen;
- blackstart-service geactiveerd bij black-out.

Luminus draagt als evenwichtsverantwoordelijke bij tot het evenwicht tussen productie en verbruik dat door de transportnetbeheerder verzekerd wordt. Luminus neemt deel aan periodieke aanbestedingen voor deze ondersteunende diensten en biedt deze diensten aan via zijn eigen productie-eenheden.

Evenwicht productie/verbruik: de sleutelrol voor gasgestookte elektriciteitscentrales

Het opstarten van de flexibele, niet-gereserveerde productie-eenheden gebeurt op basis van tarieven van meerdere producenten. De goedkoopste komen eerst, totdat aan de vraag is voldaan. De elektriciteitscentrales uit de buurlanden zijn ook actief op deze groothandelsmarkt, binnen de grenzen van de beschikbare interconnectiecapaciteit. De rentabiliteit van gasgestookte elektriciteitscentrales hangt af van de zogeheten ‘clean spark spread’: het prijsverschil tussen de aankoopprijs van het gas en de bijbehorende CO₂ enerzijds, en de prijs van de verkochte elektriciteit op de groothandelsmarkten anderzijds. Thermische centrales die niet gereserveerd zijn voor het leveren van ondersteunende diensten, werken enkel wanneer de marktprijzen de variabele productiekosten dekken. Dit betekent dat de groothandelsmarkten niet systematisch de investeringskosten vergoeden van producenten. Daarom heeft de Belgische (federale) overheid beslist een capaciteitsvergoedingsmechanisme in het leven te roepen.

De indicatoren

Luminus heeft specifieke indicatoren ontwikkeld om de bevoorradingszekerheid te monitoren. Regelbare thermische centrales spelen hierbij een cruciale rol vanwege hun grote flexibiliteit.

Een belangrijke maatstaf is het aantal keren per jaar dat thermische centrales met een open cyclus worden opgestart. Dit geeft inzicht in hoe vaak fossiele brandstoffen worden ingezet om fluctuaties in hernieuwbare energie op te vangen. In 2024 is het aantal opstarten bij Luminus meer dan verdubbeld. De betrouwbaarheid van deze opstarten, het percentage succesvolle opstarten binnen de gestelde tijd, lag dat jaar op 99,4%.

Daarnaast zijn er enkele productie-eenheden uitgerust met dieselmotoren die door netbeheerder Elia kunnen worden ingezet voor zogenaamde Blackstart-contracten (opstart zonder externe stroomvoorziening bij stroomuitval). De centrales in Seraing en Gent-Ham, waar de dieselmotoren maandelijks worden getest, bieden dit soort dienstverlening aan. Deze contracten voorzien in het uitvoeren van tests onder reële omstandigheden om de drie jaar.

In 2023 werd zo’n test in Gent-Ham met succes afgerond. De geplande test in Seraing voor 2024 is uitgesteld vanwege de ombouw van de bestaande gasgestookte gecombineerde cyclus naar een open cyclus ([zie pagina 77](#)).

Aantal opstarts van open cycli

2022	1 931
2023	1 060
2024	2 147

Bron: Luminus.

Site van Seraing: van gecombineerde cyclus tot open cyclus om de verbruikspieken op te vangen

Terwijl de nieuwe STEG-centrale wordt gebouwd in het bedrijvenpark Val Saint-Lambert in Seraing, werken de teams van Luminus Production aan een andere centrale. Ze vormen de huidige centrale met gecombineerde cyclus uit de jaren 90 om tot een piekcentrale met open cyclus. Die centrale zal elektriciteit leveren op momenten van hoge vraag. Dat is nodig omdat hernieuwbare energie sterk schommelt. Ook zal de centrale extra diensten leveren voor het hoogspanningsnet van Elia.

Aan de omvorming van de centrale met gecombineerde cyclus tot een turbine met open cyclus gingen voorbereidende studies en een Europese aanbesteding vooraf.

Voor de installatie van nieuwe bypass-schoorstenen moest de ketelinlaat aangepast worden.

De eerste fase van de werkzaamheden bestond uit het demonteren van de oude akoestische omkastingen, nadat de stoomturbine in april 2024 definitief was stilgelegd. In 2023 waren al grondige onderhoudswerken uitgevoerd aan de alternator en de eerste gasturbine. Dat onderhoud omvatte het herstel en de vervanging van onderdelen die door dertig jaar gebruik aan slijtage onderhevig waren. Tussen september en december werden de alternator en de tweede turbine onder handen genomen. Er werden nieuwe bypass-schoorstenen gebouwd en de oude ketels werden buiten dienst gesteld.

Werken op een beperkte oppervlakte

Een van de grootste uitdagingen van dit project was het coördineren van de werkzaamheden op een beperkte oppervlakte, dichtbij de bouwplaats van de nieuwe centrale met gecombineerde cyclus.

“Net als de andere centrales met open cyclus in Angleur en Ham zal de bestaande centrale, zodra ze is omgebouwd tot een centrale met open cyclus, bijdragen aan het evenwicht tussen productie en verbruik en aan de stabiliteit van het elektriciteitsnet. Dit project illustreert onze ambitie om de bestaande infrastructuur te optimaliseren om beter in te spelen op de energie-uitdagingen en de toegenomen elektrificatie

mogelijk te maken”, verduidelijkt Pierre Theunissen, Senior Project Manager Generation bij Luminus.

De nieuwe piekturbine zal haar twee gasturbines zeer snel kunnen opstarten en zal over een totaal vermogen van 310 MW beschikken. De centrale voldoet aan de geldende normen voor de uitstoot van stikstofoxide en zwaveldioxide.

De werkzaamheden zullen naar verwachting in april 2025 afgerond zijn. De ingebruikname van de eerste turbine is gepland voor midden april 2025; aansluitend zal de tweede turbine aangepakt worden, met een geplande indienststelling eind april 2025.

De stator van de alternator van de eerste turbine werd verstevigd.

Nieuwe centrale met gecombineerde cyclus in Seraing: cruciaal voor het Belgisch energie-evenwicht

De bouw van de nieuwe centrale met gecombineerde cyclus in Seraing, die in 2022 van start ging, werd in 2024 voortgezet. Alle structuren voor de gasturbine, de ketel, de stoomturbine en de generatoren zijn ondertussen gerealiseerd. Met een vermogen van 870 MW en een rendement van 63% zal deze centrale, die geselecteerd werd in het kader van het Belgische capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM), een sleutelrol spelen¹ in de bevoorradingszekerheid en het evenwicht op het net.

In 2022 vonden voorbereidende werkzaamheden plaats, zoals het beheer van de nutsleidingen, het reinigen van de ondergrondse structuren en de afgraving en nivellering van het terrein.

In 2023 werden de palen en de hoofdfunderingen geplaatst.

In 2024 werden de metalen structuren gemonteerd en werden grote componenten geïnstalleerd, zoals de ketel, de gas- en stoomturbines, de alternatoren en de schoorsteen.

Het consortium Cobra Sener General Electric staat in voor de realisatie van alle bouwwerkzaamheden, in nauwe samenwerking met Luminus. Alle plannen en studies zijn grondig geanalyseerd en gecontroleerd. De teams van Luminus waken er ook over dat de realisaties beantwoorden aan de verwachte prestaties en voldoen aan de vereisten van de toegekende vergunning en de geldende milieunormen.

De volgende werken werden in 2024 voltooid of gestart:

- installatie van de ketelmodules;
- plaatsing van de generatoren en de gasturbine op hun funderingen;
- installatie van de belangrijkste mechanische componenten (transformatoren, compressoren, pompen, aansturingsapparatuur, leidingen);
- montage van de metalen structuren, de leidingen en de stoomturbine (nog bezig eind 2024).

Een van de grootste uitdagingen van het project blijft de beperkte oppervlakte van de site. De teams werken op een terrein van minder dan twee hectare, wat een strikte organisatie vraagt op het vlak van opslag en coördinatie van de gelijktijdig uitgevoerde werkzaamheden. Ondanks de geïmplementeerde veiligheidsmaatregelen deden zich vijf ongevallen met werkverlet voor onder het personeel van de onderaannemers.

Het project creëerde ook duurzame bijkomende banen op de site van Seraing. In totaal werden dertig functies ingevuld, waarvan bijna de helft met inwoners van de provincie Luik. Op 31 december 2024 stonden nog drie vacatures open.

¹ Helaas heeft het project van Seraing vertraging opgelopen. De commerciële indienststelling, die oorspronkelijk gepland was voor 1 november 2025, zal niet kunnen plaatsvinden vóór eind januari 2026. De teams stellen alles in het werk om de technische en financiële impact van deze vertraging te beperken.

In 2024 vonden de meest zichtbare werkzaamheden plaats. Aan de rivierkant: de ketel met daarop twee van de drie watertanks. Links daarvan: de nieuwe schoorsteen. Rechts vooraan: installatie van de gasturbine.

Op de zuidwestelijke flank van de koeltoren van de centrale van Seraing nestelt een familie slechtvalken in een kunstmatig nest. Sinds 1997 is dit een geliefde broedplaats voor deze vogels. Ondanks de werkzaamheden bracht het valkenkoppel in 2024 vier jongen groot. Ze werden geringd door een ornitholoog van het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen. Tijdens de zomer troffen arbeiders een van de slechtvalken op de grond aan. De roofvogel werd voor onderzoek en verzorging overgebracht naar het opvangcentrum Creaves in Theux en kon daarna snel terugkeren naar zijn habitat.

Een jonge slechtvalk uit het nest van het voorjaar 2024 wordt geringd.

HUMAN CAPITAL

- Sociale uitdagingen p. 80
- Gezondheid, veiligheid en welzijn p. 81
- Competenties en loopbanen p. 85
- Sociale dialoog p. 87
- Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie p. 88
- Personeel p. 91

HUMAN CAPITAL

Sociale uitdagingen: voorbereid op de toekomst door vaardigheden te ontwikkelen

Gezien de snelle veranderingen binnen de energiesector en daarbuiten, bleef de ontwikkeling van competenties ook in 2024 een topprioriteit voor Luminus. Daarnaast kregen thema's zoals sociaal overleg, veiligheid, welzijn en inclusie het hele jaar door aandacht.

Gezondheid, veiligheid en welzijn op het werk

Veiligheid en gezondheid

Professionele activiteiten stimuleren de motivatie en ontwikkeling van medewerkers, maar kunnen ook risico's opleveren voor hun fysieke en mentale gezondheid. Het is daarom cruciaal om deze risico's proactief en tijdig in kaart te brengen, gerichte preventieve maatregelen te nemen en duidelijke richtlijnen te hanteren. Deze aanpak moet zowel de veiligheid en het welzijn van het Luminus-personeel als dat van onderaannemers waarborgen. De aard van de risico's varieert sterk naargelang het beroep en de werkomgeving: zo verschillen de gezondheids- en veiligheidsrisico's in een industriële productieomgeving aanzienlijk van die op een bouwplaats of in een kantooromgeving.

Levenskwaliteit op het werk

Welzijn op het werk heeft een directe invloed op de sfeer binnen het team, de motivatie van medewerkers en de kwaliteit van hun prestaties. Wanneer mensen zich goed voelen, nemen hun creativiteit, innovatievermogen, efficiëntie en werkplezier toe. Daarom vormen welzijn en een gezond evenwicht tussen werk en privéleven een essentieel onderdeel van het beleid van Luminus.

Competenties en loopbanen

Om de energie-uitdagingen van vandaag en morgen het hoofd te bieden, streeft Luminus ernaar een flexibele en wendbare organisatie te zijn. Dit vraagt om gemotiveerde medewerkers die openstaan voor verandering en continu willen bijleren. Daarom worden alle medewerkers actief gestimuleerd in hun persoonlijke ontwikkeling en krijgen zowel werknemers als leidinggevendenden ondersteuning bij het uitstippelen van hun leertrajecten.

Sociale dialoog

Luminus hecht veel belang aan een gezonde en constructieve sociale dialoog met zijn medewerkers. Dit draagt bij aan het waarborgen van de belangen van werkgever en werknemers via open overleg en transparantie. De arbeids- en tewerkstellingsvoorwaarden zijn vastgelegd in collectieve arbeidsovereenkomsten, die op sectoraal en intersectoraal niveau worden afgesloten, naast interne afspraken met de werknemersvertegenwoordigers.

Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie

Diversiteit binnen teams bevordert creativiteit, innovatie, kennis en ervaring. Tegelijkertijd versterken gelijkwaardigheid en inclusie het gevoel van erbij horen en verbeteren het welzijn. Samen vormen zij de basis voor duurzame ontwikkeling, met een positieve impact op de maatschappij, zowel op menselijk als economisch vlak.

Al twaalf jaar wordt Luminus erkend als Top Employer

In 2024 behaalde Luminus voor de twaalfde keer op rij het label van Top Employer. Deze internationale erkenning bevestigt het hoogwaardige HR-beleid van Luminus. Het certificaat wordt uitgereikt door het Top Employers Institute, een organisatie actief in 120 landen. Jaarlijks worden deelnemende bedrijven grondig en onafhankelijk geëvalueerd via een uitgebreide enquête en audit. De beoordeling richt zich op zes HR-domeinen: HR-strategie, werkomgeving, aanwerving van talent, leren en ontwikkeling, welzijn, evenals diversiteit en inclusie. Alleen organisaties die uitmuntende resultaten behalen op alle zes domeinen en voldoen aan internationale normen ontvangen deze certificering. In België ontvingen in 2024 slechts 88 bedrijven deze erkenning.

Gezondheid en veiligheid: blijvende prioriteiten

Veiligheid en gezondheid op het werk zijn essentiële pijlers van een echt verantwoordelijke bedrijfscultuur. Bij Luminus staan deze thema's al sinds lange tijd hoog op de agenda.

Doelstelling: “Zero Harm”

Luminus streeft steeds naar “nul ongevallen”, zowel voor zijn medewerkers als voor zijn onderaannemers. Het streefdoel met betrekking tot de frequentiegraad voor alle personeelsleden en onderaannemers in 2024 (de globale frequentiegraad) lag op maximaal 1,57.

Werknemersbonus houdt rekening met ongevallenpreventie

De verloning van alle personeelsleden van Luminus is gekoppeld aan de veiligheidsresultaten, waaronder de globale frequentiegraad van arbeidsongevallen. Deze frequentiegraad vormt een belangrijk criterium bij het bepalen van de jaarlijkse bonus voor het kaderpersoneel. Ook bij medewerkers met een baremasalaris worden preventieve veiligheidsmaatregelen (leading indicatoren) meegewogen als factor in de toekenning van de collectieve bonus. Daarnaast is het een belangrijke maatstaf voor de variabele verloning van het uitvoerend comité van Luminus. Dit beleid stimuleert alle personeelsleden om de veiligheidsvoorschriften strikt na te leven en actief te handhaven.

Het kader

Sinds 2010 beschikt Luminus over een efficiënt en geïntegreerd beheersysteem voor gezondheid en veiligheid, dat van toepassing is op 100% van de medewerkers. Voor alle werkplekken en de meeste arbeidssituaties is een risicoanalyse uitgevoerd, die regelmatig wordt geactualiseerd. De oorzaken van elk ongeval of bijna-

ongeval worden minutieus geanalyseerd om herhaling te voorkomen, materiële oorzaken weg te nemen en de menselijke fouten als oorzaak van ongevallen te beperken.

Met de invoering van een “Zero Harm”-beleid, dat veel verder gaat dan alleen “Zero Accident”, is een belangrijke volgende stap gezet. Het veiligheids-, gezondheids- en milieubeleid (HSE) legt de normen vast voor het beschermen en garanderen van het welzijn van zowel het personeel als alle andere personen die op de sites actief zijn.

Het voorkomen van dodelijke ongevallen blijft uiteraard de hoogste prioriteit. Medewerkers en onderaannemers worden hierover gesensibiliseerd via de “10 Life-Saving Rules”, waarop Luminus sterk de nadruk legt. In 2024 werden deze regels geactualiseerd en aan alle medewerkers gecommuniceerd. Daarnaast dienen alle medewerkers van de Luminus-groep zich te houden aan diverse HSE-charters, waaronder het charter “Working Safely on Electrical Installations”, dat in 2024 werd ondertekend door alle CEO's van de Luminus-groep. Deze specifieke HSE-charters, waaronder het charter over werken op hoogte dat in 2022 werd geactualiseerd, hebben betrekking op de belangrijkste risico's binnen de Luminus-groep. Ze zijn in nauwe samenwerking met de dochterondernemingen opgesteld en vormen een belangrijke vooruitgang in het veiligheidsbeleid van Luminus.

Om de prestaties op het gebied van gezondheid en veiligheid te monitoren, hanteert Luminus een reeks sleutelindicatoren, zoals de frequentiegraad en het aantal bijna-ongevallen. De evolutie van deze indicatoren wordt maandelijks gevolgd door de afdeling HSE en gerapporteerd aan het management en de raad van bestuur.

Daarnaast sensibiliseert Luminus zijn medewerkers al jaren via wekelijkse “Zero Harm”-berichten die door de afdeling HSE worden opgesteld en via het intranet verspreid. Deze berichten behandelen telkens een specifiek thema en dienen, op initiatief van de managers, in teamverband te worden besproken.

Bijzondere aandacht gaat uit naar de veiligheid van onderaannemers. In 2021 werd hiervoor een concreet stappenplan opgesteld met verschillende acties om het veiligheidsbewustzijn te versterken. In dit kader ontwikkelde en testte Luminus in 2023 een online tool voor het voorbereiden van veilige werkplekken en de coördinatie met onderaannemers. Deze tool werd in 2024 geïmplementeerd op de verschillende Luminus-sites.

ISO-certificering

Luminus nv is sinds 2019 ISO 45001-gecertificeerd (en OHSAS 18001 sinds juni 2013). De ISO 45001-certificering van Luminus is drie jaar geldig, tot 17 juli 2025.

De indicatoren

Voor het tweede jaar op een rij geen enkel ongeval met werkverlet bij Luminus NV

In 2024 noteerde Luminus NV geen enkel ongeval met werkverlet voor de eigen medewerkers. De frequentie- en ernstgraad zijn daarom nul. Ter vergelijking: de frequentiegraad voor de Belgische energiesector in 2023 was 4,31 en de (globale) ernstgraad 0,26.

Bouwplaats van de nieuwe centrale in Seraing: zes ongevallen met verzuim te betreuren

Bij de onderaannemers werden in 2024 geen arbeidsongevallen met werkverlet geregistreerd, tegenover vier in 2023. In 2024 bedroeg de frequentiegraad dus nul, evenals de totale ernstgraad (eigen werknemers + onderaannemers).

Op de werf van de nieuwe centrale in Seraing, geleid door het consortium Cobra Sener General Electric (dat strikt genomen geen onderaannemer van Luminus is), werden zes ongevallen gemeld, ondanks de nadruk op veiligheid tijdens de inspectiebezoeken door de Luminus-teams.

- In februari gleed een werknemer van een ladder en verzwikte zijn knie, wat resulteerde in 45 dagen arbeidsongeschiktheid.
- In september raakte een arbeider gewond aan zijn hand, zij en ribben toen een hoogwerker plotseling losschoot en hem raakte. Dit leidde tot 2 dagen arbeidsongeschiktheid en 14 dagen aangepast werk.
- In oktober verzwikte een werknemer zijn enkel bij het afdalen van een bouwvoertuig. Hij was 9 dagen arbeidsongeschikt. Het onderzoek eindigde zonder corrigerende maatregelen.
- In november gleed een werknemer uit op de eerste trede van een ladder, wat een schouderblessure veroorzaakte en leidde tot 20 dagen arbeidsongeschiktheid.
- Begin december gleed een werknemer uit in de modder, wat resulteerde in 25 dagen arbeidsongeschiktheid (dit ongeval werd gemeld na afsluiting van het jaar 2024).
- In december viel een werknemer van ongeveer 4,5 meter hoogte. In het ziekenhuis bleek zijn toestand niet kritiek. De totale duur van zijn arbeidsongeschiktheid (die op het moment van publicatie van dit rapport nog voortduurde) is niet bekend. Het onderzoek naar de oorzaken van het ongeval was eind december 2024 nog gaande.

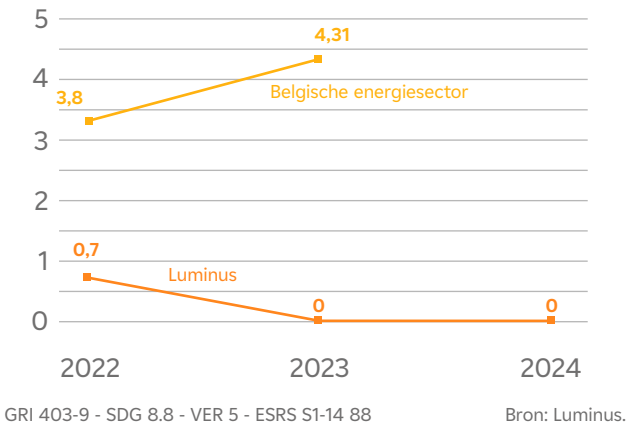
Verdere stijging van het aantal veiligheidsopleidingen

In 2024 werd in totaal 8 638 uur besteed aan veiligheidsopleidingen. Dit vertegenwoordigt een stijging van 16,9%. De toename is het resultaat van gerichte inspanningen op het gebied van opleidingen binnen de HSE-opleidingsmatrix (bijna 5 000 uur) en de educatieve activiteiten binnen de teams rond het “Zero Harm”-programma (meer dan 3 500 uur).

	2022	2023	2024
Uren besteed aan veiligheid - GRI 403-5 - SDG 8.8 - VER 5	6 422	7 391	8 638
Ongevallen met werkverlet - SDG 8.8 - VER 5 - ESRS S1-14 88	1	0	0
Ongevallen gemeld door onderaannemers - SDG 8.8 - VER 5	3	4	0
Frequentiegraad van door onderaannemers gemelde ongevallen - SDG 8.8 - VER 5	2,9	3,8	0

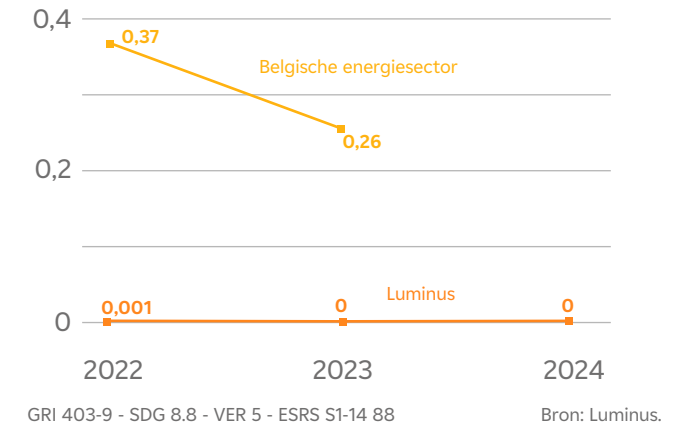
Frequentiegraad ongevallen met werkverlet

De frequentiegraad = (totaal aantal arbeidsongevallen x 1 000 000) / aantal gepresteerde uren.

Globale ernstgraad

De globale ernstgraad = (aantal dagen arbeidsongeschiktheid + aantal forfaitaire dagen) x 1 000 / aantal gepresteerde uren.

Welzijn op het werk: motivatie duidelijk toegenomen

De meeste welzijnsindicatoren zijn in 2024 verbeterd, vooral wat betreft de motivatie.

Het kader

Welzijn op het werk is een breed begrip, waarbij onder andere wordt gekeken naar veiligheid, hygiëne, ergonomie, lichamelijke gezondheid (zie “Gezondheid en veiligheid”) en mentale gezondheid van medewerkers. Daarnaast dragen telewerken en flexibel werken bij aan een betere balans tussen werk en privéleven.

Een dergelijk beleid helpt Luminus bij het aantrekken en behouden van getalenteerde medewerkers. Luminus volgt de ontwikkeling van het welzijn op alle sites nauwgezet en neemt op basis daarvan gerichte maatregelen. Hierbij maakt het bedrijf gebruik van diverse tools.

Allereerst beschikt Luminus over acht vertrouwenspersonen en een interne preventiedeskundige gespecialiseerd in psychosociale aspecten. Daarnaast worden de motivatie en tevredenheid van het personeel jaarlijks gemeten. De resultaten van deze enquête worden in elk team besproken en vormen de basis voor specifieke actieplannen.

Het “Light Up”-programma, gelanceerd in 2022 door het Human Resources-team, omvat diverse tools, acties en initiatieven om het belang van welzijn op het werk onder de aandacht te brengen.

Dit programma is opgebouwd rond vier pijlers, intern bekend als “de vier batterijen”:

- de mentale batterij (omgaan met stress en leren deconnecteren),
- de fysieke batterij (voldoende beweging, slaap en gezonde voeding),
- de sociale batterij (verbondenheid met collega’s),
- en de spirituele batterij (inzicht in persoonlijke waarden en hoe deze aansluiten bij het werk).

Om medewerkers te helpen hun stress- en energieniveau onder controle te houden, biedt Luminus verschillende e-learnings en workshops aan.

De indicatoren

Duidelijke stijging van de motivatie

De motivatie van het personeel is een van de belangrijkste indicatoren die het management van Luminus nauwlettend volgt. Deze wordt jaarlijks gemeten via een enquête, die in samenwerking met de externe partner Ipos wordt uitgevoerd op basis van een contract met de EDF-groep.

Zes vragen¹ worden gebruikt om de motivatie te meten.

¹ De zes vragen zijn: “Ik ben er trots op om mensen te vertellen dat ik bij EDF/Entiteit werk” – “Ik geloof sterk in de ambities van EDF” – “Ik voel me onderdeel van de veranderingen die binnen mijn eenheid worden doorgevoerd” – “Ik ben tevreden over de inhoud van mijn werk” – “Ik ben optimistisch over mijn eigen toekomst binnen de EDF-groep” – “Ik zou EDF/Entiteit aanbevelen als een goede werkgever.”

De resultaten van de enquête in 2024 tonen een stijging van de motivatie ten opzichte van 2023. De engagementsgraad² steeg van 80% in 2023 naar 85% in 2024. Dit resultaat ligt ruim boven het Belgische gemiddelde van 70% en behoort tot de hoogste binnen de EDF-groep. Het deelname-

percentage aan deze interne enquête bedroeg 92%, het hoogste sinds 2020.

De resultaten worden per afdeling geanalyseerd, zodat er gerichte actieplannen kunnen worden opgesteld die aansluiten bij de specifieke behoeften van elk team.

	2022	2023	2024
Engagementsscore van het personeel	78%	80%	85%

² De engagementsgraad komt overeen met het gemiddelde van de positieve antwoorden op zes specifieke vragen. Deze index meet zowel de verbondenheid met het bedrijf als het niveau van motivatie en betrokkenheid van de medewerkers.

HUMAN CAPITAL – GEZONDHEID, VEILIGHEID EN WELZIJN

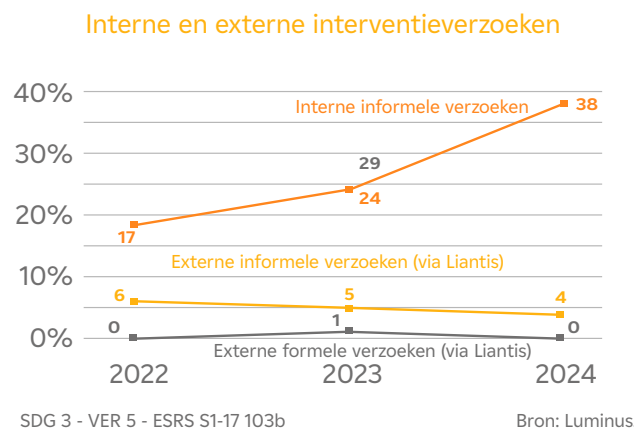
Medewerkers doen vaker een beroep op de interne vertrouwenspersonen

In 2024 steeg het aantal meldingen bij de interne vertrouwenspersonen met 58,3% ten opzichte van 2023. Tegelijkertijd nam het aantal informele verzoeken aan de externe vertrouwenspersonen van Liantis – een gespecialiseerde dienst voor psychosociale ondersteuning – licht af. In 2024 werd, naast die informele aanvragen, geen enkel formeel verzoek tot interventie ingediend bij de externe preventieadviseurs psychosociale aspecten van Liantis.

De interne vertrouwenspersonen – waarvan de aanstelling door de sociale partners moet worden goedgekeurd – vervullen een dubbele rol: ze zijn zowel preventief actief als probleemoplossend. Werknemers én leidinggevenden kunnen anoniem bij hen terecht voor psychosociale problemen zoals slechte verstandhoudingen, stress, pesterijen of geweld op het werk.

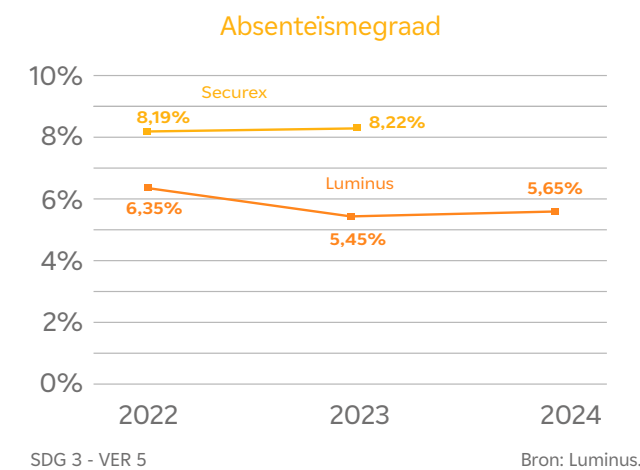
Sinds 2010 beschikt Luminus over een divers netwerk van vertrouwenspersonen, dat rekening houdt met geslacht, taal, hiërarchisch niveau en geografische spreiding. Het netwerk telt momenteel acht personen, aanzienlijk meer dan de wettelijk vereiste van één vertrouwenspersoon. Via verschillende interne informatiekkanalen wordt het personeel regelmatig herinnerd aan de contactgegevens van deze vertrouwenspersonen. In 2024 wees een enquête via het intranet echter uit dat 46% van de respondenten niet op de hoogte was van het bestaan van de vertrouwenspersonen (56% kende het netwerk en wist wie te contacteren). Naar aanleiding daarvan werd een interne informatiecampagne opgezet, onder meer in het kader van de aanwerving van een achtste vertrouwenspersoon, wat bijdroeg aan een grotere zichtbaarheid.

De grotere zichtbaarheid heeft in 2024 mogelijk bijgedragen aan een toename van het aantal meldingen bij het interne aanspreekpunt. Bovendien wijzen de cijfers erop dat het interne aanspreekpunt zijn rol effectief vervult, aangezien het aantal externe meldingen en formele klachten is gedaald.

Zeer lichte stijging van het absentieïsme

Het ziekteverzuim is licht gestegen: 5,65% in 2024, tegenover 5,45% in 2023. Deze lichte stijging is vooral het gevolg van een toename van kortdurend ziekteverzuim, terwijl het langdurig verzuim stabiel bleef. Ondanks deze stijging blijft het ziekteverzuim lager dan het Belgische gemiddelde volgens de Securex-benchmark.

Een programma gericht op een gezonde werk-privébalans

Sinds 2023 bestaat er een “Revitalize your work-life balance”-traject dat samen met een externe dienstverlener is opgezet. Dit traject richt zich op het verbeteren van de balans tussen werk en privéleven en het aanleren van gezonde, productieve en duurzame gewoonten, zowel op het werk als thuis. Na een succesvolle pilootfase met een beperkte groep deelnemers in 2023, wordt het traject vanaf 2024 structureel binnen de organisatie aangeboden. In 2024 vonden drie trajecten plaats, telkens bestaande uit vier sessies. Deelname gebeurt enerzijds op uitnodiging voor prioritaire medewerkers (zoals bepaald via de jaarlijkse zelfevaluatie), en anderzijds via vrije inschrijving voor alle geïnteresseerde medewerkers.

Sterke focus op ontwikkeling: leren op maat

In een sector die voortdurend verandert op technologisch, commercieel en regelgevend vlak, is het essentieel dat vaardigheden zich voortdurend blijven ontwikkelen. Het bedrijf moet dan ook de expertise binnen zijn traditionele kernactiviteiten behouden, terwijl het tegelijk investeert in nieuwe competenties. Dit vergt het identificeren van sleutelposities en -profielen, het aantrekken van nieuw talent, en het behouden van de beste medewerkers, onder meer door middel van permanente opleidingsprogramma's.

Het kader

Luminus streeft naar een veilige omgeving waarin iedereen zich gemotiveerd en gestimuleerd voelt om te leren. Om dit te realiseren, biedt Learning & Development (L&D) binnen Luminus een breed aanbod van gestructureerde en kwalitatieve leertrajecten aan rond drie thema's:

1. transversale vaardigheden,
2. onboarding en
3. leiderschap.

Het opleidingsbeleid is gebaseerd op enkele kernprincipes:

1. Leerbehoeften worden vastgesteld op individueel, team- en organisatieniveau. Op bedrijfsniveau is in 2024 een belangrijke denkoefening gebeurd waarbij verschillende categorieën transversale skills zijn bepaald om verder te ontwikkelen voor vandaag en de toekomst. Er zijn er vijf als prioritair gedefinieerd.
2. Leren is een continu proces. Om de effectiviteit te verhogen, stimuleert Luminus leertrajecten die gespreid zijn over een langere periode.
3. Iedereen leert op een manier die bij hen past. Daarom biedt Luminus naast standaard leertrajecten ook een brede waaier online leeroplossingen aan. Zo kan elke medewerker op eigen tempo en volgens persoonlijke voorkeuren initiatief nemen voor de eigen ontwikkeling.

Kunstmatige intelligentie: een ambitieus opleidingsprogramma

In januari 2024 lanceerde Luminus een programma voor digitale transformatie met de focus op artificiële intelligentie (AI), onder de naam Kairos. Met deze strategische stap wil het bedrijf het potentieel van AI ten volle benutten. Een belangrijk onderdeel daarvan is het bewustmaken en opleiden van alle medewerkers, zodat iedereen vertrouwd raakt met zowel de mogelijkheden als de beperkingen van deze nieuwe technologie. De AI-opleiding bestaat uit drie onderdelen:

1. Introductie tot AI: een eerste kennismaking met de basisprincipes van artificiële intelligentie, hoe het werkt en waar het toegepast wordt.
2. Bewustwording van risico's en gebruiksregels: een cruciale stap om ongepast gebruik te voorkomen, zoals het per ongeluk delen van gevoelige gegevens of het versterken van vooroordelen door AI. Daarom heeft Luminus de zogenaamde "Golden Rules" opgesteld: duidelijke richtlijnen die door iedereen gevolgd moeten worden.
3. De kunst van het "prompten": een diepgaand leertraject over hoe je op een efficiënte manier kunt communiceren met generatieve AI-tools.

"Het doel is om mensen nieuwsgierig te maken en bewust te laten worden van de kansen die AI biedt. Hoe beter je de technologie begrijpt, hoe slimmer en effectiever je ze kunt inzetten," benadrukt Marie-Laure Gauthier, Workplace Change Manager.

Een inclusieve aanpak

Luminus kiest er bewust voor om alle medewerkers actief te betrekken bij de adoptie van deze nieuwe technologie. Daarom zijn de opleidingen voor iedereen verplicht, met als doel dat elke medewerker ze uiterlijk eind 2025 heeft afgerond. Dankzij een gevarieerd aanbod – van e-learning tot fysieke sessies en praktische workshops – kunnen medewerkers op een manier leren die bij hen past.

Tussentijdse resultaten

Een jaar na de start, op 31 december 2024, zijn de resultaten veelbelovend: inmiddels heeft 50% van de medewerkers een AI-opleiding gevolgd, en de reacties zijn overwegend positief. Vooral de workshops vallen in de smaak vanwege hun praktische aanpak. In totaal volgden 722 medewerkers minstens één opleiding in AI, goed voor samen 2430 leeruren.

“Op de eerste plaats willen we onze collega’s inspireren om van onze organisatie een veerkrachtige en verbonden gemeenschap te maken, waarin mensen elkaar stimuleren om hun vaardigheden te blijven ontwikkelen en hun expertise te verdiepen,” verduidelijkt Evelien De Kerpel, Director People Engagement.

Jaarlijks wordt elke medewerker aangemoedigd om een persoonlijk ontwikkelplan op te stellen. Zo nemen werknemers zelf verantwoordelijkheid over hun groei. Elke medewerker plant minimaal twee diepgaande gesprekken per jaar met diens leidinggevende om leerbehoeften en carrièredoelen te bespreken. Tijdens deze gesprekken worden de ontwikkelingsdoelen vastgelegd op het platform, in overleg met de manager. MyDevelopment stelt daarbij gespreksrichtlijnen voor en helpt bij het opvolgen van gemaakte afspraken.

Ook op teamniveau identificeren de peoplemanagers opleidingsbehoeften. L&D ontwikkelt dan leertrajecten op maat, afgestemd op de concrete behoeften van elk team.

Wat betreft de jaarlijkse prestatiebeoordelingen: in januari worden de doelstellingen gezamenlijk vastgelegd door de manager en het team. Deze doelen worden gedurende het jaar geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd. In het laatste kwartaal vindt een eindbeoordeling plaats. Alle medewerkers nemen hieraan deel, met uitzondering van medewerkers met een contract onder de “oude voorwaarden” (111 medewerkers per 31 december 2024), waarvoor geen formele evaluatiecyclus is voorzien.

De indicatoren

Aantal opleidingsuren bereikt nieuw hoogtepunt

In 2024 volgde een werknemer gemiddeld 62,3 uur opleiding, tegenover 58,8 uur in 2023, wat neerkomt op een stijging van 5,92 procent. Deze opleidingsuren vertegenwoordigen 4,33 procent van het totale aantal gewerkte uren.

In totaal volgden 1187 medewerkers, ofwel 99,91 procent van het personeelsbestand, in 2024 minstens één uur opleiding.

Aantal opleidingsuren in verhouding tot aantal gewerkte uren (%)

2022	2,53
2023	4,12
2024	4,33

GRI 404-1

Bron: Luminus.

Een derde van de vacatures intern ingevuld

Bij Luminus worden de meeste vacatures eerst twee weken intern bekendgemaakt via het intranet, vooraleer ze extern worden gepubliceerd. Indien een werknemer interesse heeft in een interne functie, mag de huidige leidinggevende deze overstap niet weigeren. Enkel de duur van de overgangsperiode – met een maximum van zes weken – is bespreekbaar.

Dit interne mobiliteitsbeleid, in combinatie met het individueel opleidingsplan dat met de manager wordt

besproken, draagt bij aan een hoog percentage interne doorstroming. Zo werd in 2024 34% van de openstaande vacatures intern ingevuld, tegenover 41% in 2023. In totaal stroomden 74 medewerkers door naar een nieuwe functie na een succesvolle interne sollicitatie.

	2022	2023	2024
Percentage functies die intern werden gevuld	27%	41%	34%
Aantal kaderleden met een buitenlandse missie	3	5	5

Internationale kansen benut: vijf kaderleden zetten zich in voor projecten in het buitenland

Als dochteronderneming van een internationale marktleider in de energiesector kan Luminus zijn medewerkers ook loopbaanmogelijkheden buiten België aanbieden. Op 31 december 2024 waren vijf kaderleden van Luminus actief in het buitenland binnen de EDF-groep. Tegelijkertijd werkten er in 2024 gemiddeld zes expats in België bij Luminus.

	2022	2023	2024
Aantal personen dat kon doorgroeien door te solliciteren voor een openstaande functie	46	65	74
Gemiddeld aantal expats bij Luminus	4	6	6

Sociale dialoog: vijf cao's ondertekend in 2024

Luminus streeft naar een constructieve sociale dialoog met zijn medewerkers en hun vertegenwoordigers, en ondersteunt collectieve onderhandelingen om tot evenwichtige akkoorden te komen die zowel de belangen van de werkgever als die van de werknemers respecteren.

Het kader

Luminus nv heeft alleen werknemers in België in dienst en houdt zich aan de nationale en Europese verplichtingen inzake sociale dialoog, zoals vrijheid van vereniging en het recht om te onderhandelen over collectieve overeenkomsten. Werknemers in de energiesector kunnen zich aansluiten bij een van de drie interprofessionele vakbondsorganisaties (ACLVB-CGSLB, ACV-CSC, ABVV-FGTB (Gazelco)) of bij de NCK-CNC (Nationale Confederatie van het Kaderpersoneel). Om de vier jaar worden er sociale verkiezingen georganiseerd. De bij die verkiezingen verkozen vertegenwoordigers zetelen in de Ondernemingsraad (OR) en het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) en vertegenwoordigen in die hoedanigheid alle personeelsleden. Ten slotte worden binnen het bedrijf ook vakbondsafvaardigingen opgericht die onder meer verantwoordelijk zijn voor de onderhandelingen van collectieve arbeidsovereenkomsten (cao).

Collectieve arbeidsovereenkomsten

De sociale dialoog bij Luminus vindt plaats binnen sectorale structuren – het bedrijf is aangesloten bij Paritair Comité 326 – en binnen de onderneming zelf, bijvoorbeeld via overleg met de syndicale afvaardiging. Daardoor onderhandelt Luminus, naast sectorale en interprofessionele cao's, ook over eigen ondernemingscao's. Deze overeenkomsten zorgen voor een constructief onderhandelingstraject

met de werknemersvertegenwoordigers over arbeidsvoorwaarden en verloning. Alle medewerkers van Luminus vallen onder een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) en ontvangen een correcte verloning die afgestemd is op marktbenchmarks (jaarlijks herzien voor kaderleden). Niet elke cao is echter op iedereen van toepassing. Sommige zijn geldig voor het volledige personeelsbestand, terwijl andere specifiek gericht zijn op kaderleden of gebaremiseerde medewerkers. Zo wordt er op ondernemingsniveau bijvoorbeeld onderhandeld over cao's voor een collectieve bonus voor het gebaremiseerde personeel.

Een Europese ondernemingsraad, twee vertegenwoordigers van Luminus

Overleg vindt ook plaats op het niveau van de Europese Ondernemingsraad (EOR) van de EDF-groep, die 38 werknemersvertegenwoordigers telt uit Frankrijk, Duitsland, het VK, Italië, België en Polen, waaronder twee afgevaardigden van Luminus.

Alle EDF-werknemers vallen bovendien onder de bepalingen van de mondiale kaderovereenkomst inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen, die geldt voor alle gecontroleerde dochterondernemingen van de groep. Het Comité mondial de Dialogue sur la Responsabilité Sociale (CDRS) van EDF ziet toe op de toepassing van die overeenkomst en biedt een platform voor internationale sociale dialoog over de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de groep.

In dit comité zetelen vertegenwoordigers van alle ondertekenaars: 11 vakorganisaties – waarvan twee vertegenwoordigers afkomstig zijn van Luminus – en twee wereldwijde vakbondsfederaties (PSI en IndustriALL).

Tot slot verbindt Luminus zich via zijn Gedragscode tot de naleving van internationaal erkende richtlijnen, zoals de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO – verdragen C87, C98 en C135) en de werknemersrechten uit het Global Compact van de Verenigde Naties.

De indicatoren

Bij Luminus is 15% van het kaderpersoneel en 65% van de gebaremiseerde medewerkers aangesloten bij een vakorganisatie. Tijdens de sociale verkiezingen van 2024 werden 12 mandaten toegekend in de OR en 20 mandaten verdeeld over de drie CPBW's.

Naast de sectorale overeenkomsten werden er vijf ondernemingscao's onderhandeld in 2024. Die hebben respectievelijk betrekking op niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen (cao 90) voor gebaremiseerde werknemers, op een nieuw loonbarema voor de gebaremiseerde werknemers en op drie cao's betreffende de toekenning van eco-, cadeau- en cultuurcheques voor alle personeelsleden (gebaremiseerde werknemers en kaderleden).

Positieve ontwikkelingen in de indicatoren voor Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie

Na de situatieschets die in 2023 is opgesteld, begint het actieplan Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie al vruchten af te werpen: het aantal vrouwelijke kaderleden en het aantal nationaliteiten is toegenomen.

Het kader

Luminus zet zich actief in om elke vorm van discriminatie te vermijden en houdt in alle fasen van het personeelsbeleid rekening met diversiteit – van het aanwervingsproces tot aan de benoeming van sleutelposities. Het principe van non-discriminatie is bovendien een wettelijke verplichting en maakt al geruime tijd deel uit van de Gedragscode van Luminus. Deze code is gebaseerd op de bepalingen van de wet van 10 mei 2007¹.

De Leadership Ambition, geformaliseerd in 2018, specificeert het gedrag dat van leidinggevendens wordt verwacht: “Ik waardeer de diversiteit bij mijn collega’s en pas me aan iedereen aan.” Bovendien is collectief succes, “all together”, een van de drie kernwaarden van het bedrijf, samen met “customer first” en “entrepreneurship”.

In 2023 werden er richtlijnen opgesteld en ter kennis gebracht van alle medewerkers via het intranet van Luminus. Daarin staat de procedure uitgelegd hoe medewerkers kunnen handelen bij vermoedens van discriminatie.

¹ Waarin discriminatie wordt verboden op basis van leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, religieuze of filosofische overtuiging, lidmaatschap van een politieke partij of vakbond, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een lichamelijke of genetische eigenschap of sociale afkomst.

De indicatoren

Het aantal vrouwelijke managers stijgt (+16%)

In 2024 was 42% van de medewerkers van Luminus vrouwelijk.

In vergelijking met 2023 is het aantal vrouwelijke kaderleden 2024 met 16% gestegen (tegenover een stijging van 15% bij de mannen).

In 2024 vertegenwoordigen vrouwelijke managers 36% van het management en 21% van het volledige personeelsbestand. Het aandeel managers (mannen en vrouwen) bedroeg 58% tegenover 55% in 2023.

Geboorteverlof opgenomen voor 88%

In 2024 kwamen 17 werknemers in aanmerking voor geboorteverlof, tegenover 21 in 2023. Van deze groep hebben 15 werknemers hun volledige recht op geboorteverlof opgenomen (20 dagen sinds 1 januari 2023). Het percentage opgenomen geboorteverlof in 2024 bedraagt daarmee 88%, een stijging ten opzichte van 81% in 2023.

NB: Tijdens de eerste drie dagen van het geboorteverlof behoudt de werknemer zijn volledige loon, volledig ten laste van Luminus. Voor de resterende dagen ontvangt de werknemer een uitkering via de ziekenfondsen, in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. Deze uitkering bedraagt maximaal 82% van het gederfde brutoloon, met inachtneming van een wettelijk vastgesteld plafond.

Verdeling van het personeel naar geslacht
(% en personeelsbestand op 31 december)

2022	(250) 23%	(367) 34%	(253) 24%	(204) 19%
	617 mannen - 57%		457 vrouwen - 43%	
2023	(248) 23%	(389) 35%	(245) 22%	(216) 20%
	637 mannen - 58%		461 vrouwen - 42%	
2024	(245) 21%	(447) 37%	(245) 21%	(251) 21%
	692 mannen - 58%		496 vrouwen - 42%	

■ Mannen - gebaremiseerd   ■ Vrouwen - gebaremiseerd
■ Mannelijke kaderleden   ■ Vrouwelijke kaderleden

GRI 2-7, GRI 405-1 - SDG 5 - VER 6 - ESRS S1-6 50a

Bron: Luminus.

	2022	2023	2024
Percentage van het geboorteverlof dat daadwerkelijk is opgenomen in verhouding tot het toegestane totaal - SDG 5 - VER 6 - ESRs S1-15 93b	81%	81%	84%

De indicatoren (vervolg)

Personen met een beperking

Luminus stelt één medewerker tewerk van wie de beperking een aanpassing van de arbeidsomstandigheden vereist. Naast deze formele aanpassingen voorziet Luminus ook in individuele maatregelen voor medewerkers met specifieke noden, zoals aanpassingen aan de werkplek, het type dienstvoertuig of de flexibiliteit van het werkrooster. Zo kunnen bijvoorbeeld op verzoek grote schermen ter beschikking worden gesteld aan slechtziende medewerkers, zonder dat deze gevallen worden meegeteld in de formele regeling voor personen met een erkende beperking.

	2022	2023	2024
Percentage mensen met een handicap voor wie de werkplek werd aangepast - SDG 10.2 - VER 6 - ESRS S1-12 79	1	1	1
Aantal nationaliteiten - SDG 10.2 - VER 6	15	18	26
Aandeel Belgische werknemers	93%	93%	92,51%

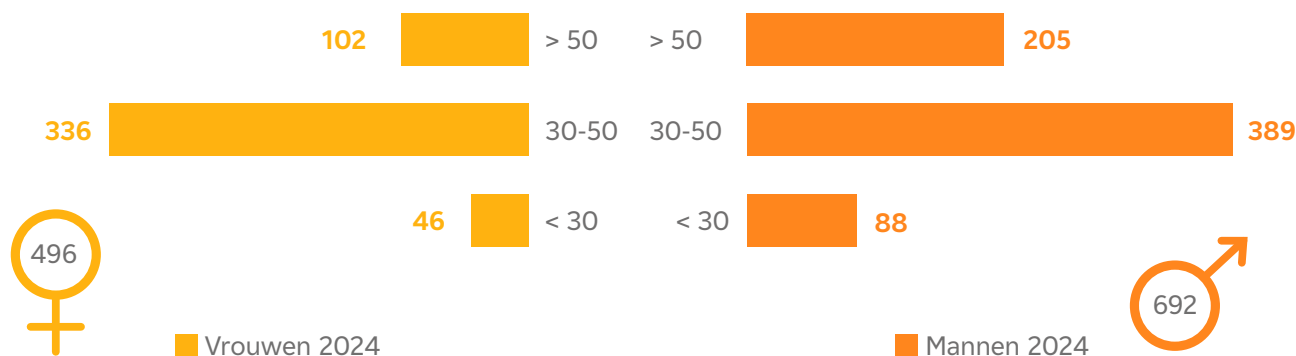
Zesentwintig nationaliteiten

Het aantal nationaliteiten onder het personeel van Luminus (exclusief expats) is gestegen tot 26 op 31 december 2024, tegenover 18 in 2023. Deze toename wordt met tevredenheid ontvangen, aangezien Luminus ernaar streeft een afspiegeling van de Belgische samenleving te zijn. Werknemers met de Belgische nationaliteit vormen nog steeds het overgrote deel van het personeelsbestand (92,51%). De drie meest vertegenwoordigde andere nationaliteiten – Frans, Nederlands en Italiaans – zijn samen goed voor 4% van het totaal.

Leeftijdspiramide

De grafiek hiernaast toont leeftijdscategorieën zoals voorgeschreven door de Europese CSRD-richtlijn. Boven de 50 jaar zijn er aanzienlijk meer mannen dan vrouwen. Dit komt vooral doordat de industriële activiteiten van Luminus al langer bestaan dan de commerciële activiteiten.

Leeftijdspiramide naar geslacht (% en personeelsbestand op 31 december)

Bron: Luminus.

Concrete acties ter bevordering van diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid

Het actieplan dat in 2023 werd opgesteld om de diversiteit en het gevoel van gelijkwaardigheid en inclusie binnen Luminus te bevorderen, werd begin 2024 goedgekeurd. De uitvoering ervan zal zich over meerdere jaren uitstrekken.

Implementatie DE&I actieplan

In maart 2024 werd het plan “Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie” (DE&I) formeel goedgekeurd door de vakbonden, het directiecomité (Comex) en Actiris. Het tweejarig plan bevat acties die lopen over 2024, 2025 en 2026. Een DE&I-plan is een actiegericht kader waarmee een organisatie streeft naar meer inclusie en gelijkwaardigheid, door discriminatie tegen te gaan en de vertegenwoordiging van minderheidsgroepen te bevorderen in domeinen als het personeelsbestand, interne communicatie en externe positionering.

Het DE&I-plan werd in de loop van 2023 opgesteld in samenwerking met Actiris. De eerste stap was het ondertekenen van een intentieverklaring en het vormen van een groep vrijwillige medewerkers. Daarna werd de bestaande situatie geanalyseerd, en werden gerichte acties uitgewerkt, gebudgetteerd en ter goedkeuring voorgelegd aan Actiris. De uitvoering van deze acties loopt over de periode van 2024 tot 2026, met ondersteuning van twee diversiteitsadviseurs van Actiris. In 2026 volgt een evaluatie van het plan. Als de resultaten positief zijn, ontvangt de organisatie het officiële Brusselse diversiteitslabel.

In 2024 zijn al verschillende initiatieven gelanceerd: het netwerk van vertrouwenspersonen werd versterkt om op elke site voldoende vertegenwoordiging en diversiteit te garanderen; het thema DE&I werd opgenomen in de opleidingen voor nieuwe leidinggevendenden en in het onboardingtraject; en in augustus nam Luminus deel aan de Antwerp Pride.

DE&I-enquête 2024

In 2024 werd ook door een externe partner een nieuwe enquête uitgevoerd rond gelijkwaardigheid, inclusie en diversiteit. De deelnamegraad aan deze enquête lag op 66%. In vergelijking met 2023 bleef het gevoel van gelijkwaardigheid stabiel, terwijl het gevoel van inclusie licht is toegenomen — de scores lagen immers al hoog. In 2024 gaf 83% van de medewerkers aan zich eerlijk behandeld te voelen binnen de organisatie, tegenover 82% in 2023. Wat het inclusiegevoel betreft, bedroeg de score 93%, een stijging ten opzichte van 89% in 2023. Om maximale transparantie te garanderen en bewustwording over DE&I te vergroten, zijn alle uitkomsten van deze enquête gedeeld met alle medewerkers van Luminus.

Antwerp Pride

Op 10 augustus namen 25 medewerkers van Luminus, uit de LGBTQIA+ en aanverwante gemeenschappen, samen met hun familieleden deel aan de Antwerp Pride. Dit evenement, waarbij meer dan 170 000 mensen de straat op gingen onder het thema ‘Many Voices, One Pride’, weerspiegelt het engagement van Luminus voor diversiteit en inclusie. “We blijven actief bouwen aan een open en inclusieve werkomgeving, omdat we geloven dat iedereen, ongeacht identiteit of geaardheid, zich authentiek en gerespecteerd moet kunnen voelen. De Antwerp Pride herinnert ons eraan waarom blijvende mobilisatie essentieel is” aldus Adrien Marchitelli, HR Manager verantwoordelijk voor het DE&I beleid.

Meer aanwervingen voor de realisatie van Electrify 2030

Toename van het aantal medewerkers van de groep

Op 31 december 2024 telde de Luminus-groep, inclusief zijn dochterondernemingen, in totaal 2 796 medewerkers. Dit betekent een stijging van 2,6% in vergelijking met 2023. Het personeelsbestand binnen de dochterondernemingen, die gespecialiseerd zijn in energiediensten, kenden daarentegen een lichte daling van 1,05%. De dochterondernemingen zijn goed voor 58,3% van het totale personeelsbestand van de Luminus-groep.

Personeelsleden van de Luminus-groep

2022	1 074	1 611
2023	1 098	1 628
2024	1 166	1 630

■ Personeel Luminus nv op 31 december

■ Personeel dochterbedrijven van Luminus op 31 december

NB: De personeelscijfers van de dochterondernemingen voor 2022 en 2023 zijn aangepast om tot een uniforme afbakening te komen.

Bron: Luminus.

Personeelsbewegingen Luminus nv

2022	124	95	1 074
2023	118	94	1 098
2024	161	71	1 188

■ Aanwervingen

■ Vertrekken

■ Totaal aantal werknemers op 31 december

GRI 2-7, GRI 401-1 - ESRS S1-6 50c

Bron: Sociale balans 2024.

Personeelsbestand van Luminus NV blijft groeien

Het aantal personeelsleden van Luminus NV blijft stijgen (+8,2%). Het aantal aanwervingen in 2024 is gestegen met 36,44% ten opzichte van 2023. Deze stijging komt onder andere door de ontwikkeling van nieuwe activiteiten (toezicht op de bouw van de centrale in Seraing, onshore en offshore windenergie, decarbonisatie van industriële activiteiten, elektrificatie van verwarming en mobiliteit, enzovoort). Het aantal vertrekken in 2024 is gedaald met 24,27% ten opzichte van 2023.

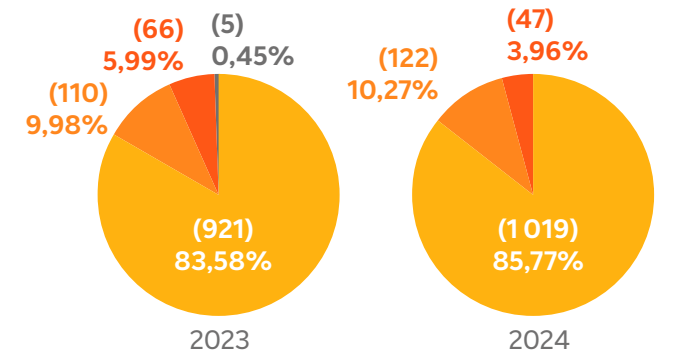
Een zeer grote meerderheid van de werknemers heeft een vast contract (96%)

In 2024 is het aandeel vaste voltijdse contracten licht gestegen, evenals het aandeel vaste deeltijdse contracten. Daarentegen daalde het aandeel tijdelijke (voltijdse en deeltijdse) contracten. Ze vertegenwoordigen in 2024 3,96% van het totale personeelsbestand, tegenover 5,99% in 2023. In 2024 waren er gemiddeld 5,5 interimwerkers gedurende het hele jaar, tegenover 9,2 in 2023.

Bijna 20% van het personeel werkt deeltijds

In 2024 is het aantal deeltijdse werknemers - op vrijwillige basis of op contractbasis - licht gedaald (18,1% van het totale personeelsbestand tegenover 19,3% in 2023). Het aantal personen dat deeltijds werkt, is gestegen bij de vrouwen (+2,45%) en gedaald bij de mannen (-2,04%).

Contracttypes (%)

GRI 2-7 - SDG 8.8 - VER 5

Bron: Sociale balans 2024.

Deeltijdse werknemers op 31 december, op contractuele en vrijwillige basis

2022	165	48
2023	163	49
2024	167	48

■ Vrouwen

■ Mannen

GRI 2-7

Bron: Luminus.

ECONOMISCHE PRESTATIES

Uitstekende financiële resultaten, gedragen door sterke industriële en commerciële prestaties

De uitdaging

De groei en ontwikkeling van een bedrijf hangen sterk af van de winstgevendheid van de activiteiten. In het MVO-beleid van Luminus wordt expliciet benadrukt dat het bedrijf streeft naar een winstniveau dat toelaat zijn activiteiten duurzaam voort te zetten en in de toekomst te investeren. Het bedrijfsresultaat van Luminus financiert immers het onderhoud en de vernieuwing van de productiemiddelen, evenals de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Hierdoor kan het bedrijf flexibel inspelen op veranderingen in de markt, of die nu commercieel, technologisch of maatschappelijk van aard zijn.

Het kader

Luminus zet zich in om de winstgevendheid van zijn activiteiten te behouden. Dit gebeurt door het efficiënt beheren van de huidige productiemiddelen, het optimaliseren van de kosten binnen de traditionele activiteiten (elektriciteitsproductie en energielevering), en het investeren in energiediensten, hernieuwbare energie en innovatieve technologieën. Door het complexe evenwicht tussen productie en verbruik in België, bouwt Luminus bovendien een nieuwe gasturbine met gecombineerde cyclus op de site van Seraing. Op de jaarlijkse algemene vergadering van eind april valt de beslissing over de toekenning van het dividend.

De gedetailleerde jaarrekeningen van Luminus NV zijn beschikbaar op de website van de Nationale Bank van België.

De indicatoren

Daling van de omzet als gevolg van lagere prijzen

In 2024 bedroeg de omzet 3,7 miljard euro, een daling van ongeveer 20% ten opzichte van 2023. Deze terugval is vooral toe te schrijven aan de lagere energieprijzen.

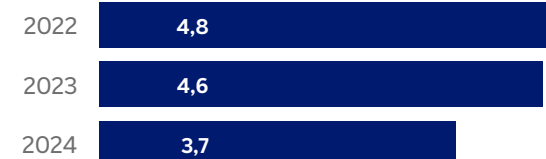
Bedrijfsresultaat: 338,2 miljoen euro

In 2024 bedroeg de operationele winst 338,2 miljoen euro tegenover 104,43 miljoen euro in 2023. Dit positief resultaat is het gevolg van meerdere factoren. De operationele kosten zijn over het algemeen gedaald. Ook de afschrijvingen daalden, onder meer door de stillegging van twee kerncentrales en de beslissing om de levensduur van twee andere kerncentrales te verlengen. Daarnaast is de uitzonderlijke belasting op de omzet, die de resultaten in 2022 en 2023 negatief beïnvloedde, in 2024 niet meer van toepassing. In 2023 werd het resultaat bovendien zwaar belast door een eenmalige provisie van circa 270 miljoen euro, als gevolg van het akkoord dat in december van dat jaar werd gesloten tussen Engie en de Belgische overheid over de verwerking van radioactief afval.

Stijging van de nettowinst: 293 miljoen euro

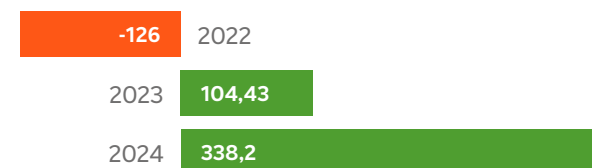
In 2024 bedroeg het nettoresultaat 292,8 miljoen euro, tegenover 82,1 miljoen euro in 2023. Het verschil met het bedrijfsresultaat is voornamelijk te verklaren door financiële kosten, waaronder waardeverminderingen op financiële vaste activa en disconteringskosten op de provisie voor de verwerking van radioactief afval.

Omzet in miljard euro

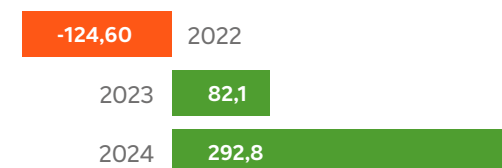
Bron: Jaarverslag van de raad van bestuur aan de algemene vergadering van 29 april 2025 (BEGAAP)
GRI 201-1

Bedrijfsresultaat in miljoen euro

Bron: Jaarverslag van de raad van bestuur aan de algemene vergadering van 29 april 2025 (BEGAAP)
GRI 201-1

Nettoresultaat in miljoen euro

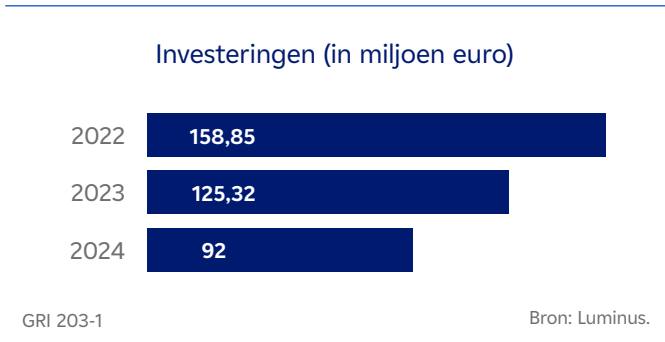

Bron: Jaarverslag van de raad van bestuur aan de algemene vergadering van 29 april 2025 (BEGAAP)
GRI 201-1

ECONOMISCHE PRESTATIES

81% van de investeringen is bestemd voor hernieuwbare energie

In 2024 bedroegen de directe investeringen van Luminus 92 miljoen euro (volgens BEGAAP). Hiervan werd 74,8 miljoen euro, ofwel 81%, geïnvesteerd in hernieuwbare energie, zowel rechtstreeks als via dochterbedrijven in samenwerking met lokale partners.

Nettokaspositie: 445 miljoen euro

De nettokaspositie bedraagt 445 miljoen euro, een stijging van 159 miljoen euro ten opzichte van 2023. Deze positieve ontwikkeling is vooral toe te schrijven aan de verbetering van het resultaat en zorgvuldig kasstroombeheer. Dit kasniveau is noodzakelijk om de toekomstige uitgaven voor de verlenging van de kernreactoren te kunnen dekken. Het stelt Luminus in staat zijn rol in de decarbonisatie en elektrificatie van het energieverbruik volledig te vervullen.

Op 6 november 2024 vond een bezoek plaats aan de bouwsite van de 3,6 MW-windturbine die sinds kort het Barry Callebaut-terrein in Halle van stroom voorziet. Maar liefst 90% van de opgewekte energie zal rechtstreeks door de chocolatier worden gebruikt. De windturbine werd gefinancierd via Zo-Fier, een gezamenlijke dochteronderneming van Zefier - een investeringsmaatschappij actief in 160 Vlaamse gemeenten - en Luminus. Dit zogeheten “special purpose vehicle” focust zich op de ontwikkeling, bouw en exploitatie van projecten in hernieuwbare energie.

ECONOMISCHE PRESTATIES

Balanstotaal: 2 822 miljoen euro

Het balanstotaal per 31 december 2024 bedraagt 2 822 miljoen euro, een daling van 43 miljoen euro ten opzichte van 2023. De veranderingen binnen de verschillende balansposten worden nader toegelicht in het bestuursrapport dat werd besproken tijdens de algemene vergadering van 29 april 2025. Het eigen vermogen is toegenomen dankzij het positieve nettoresultaat en bedraagt nu 702,9 miljoen euro, wat neerkomt op een stijging van 45% ten opzichte van 2023. Het maatschappelijk kapitaal blijft onveranderd op 491 miljoen euro.

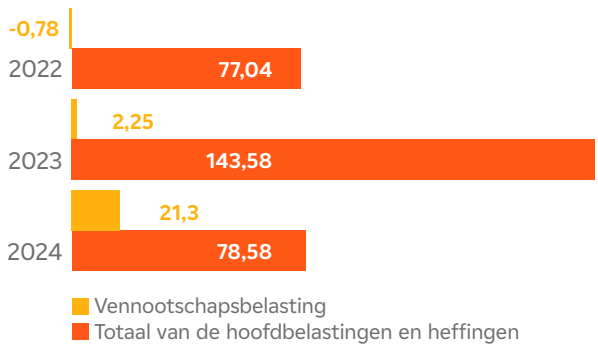
Bestemming van de nettowinst

De raad van bestuur heeft op 21 maart 2025 voorgesteld om het resultaat, na compensatie van de voorgaande verliesjaren, als volgt toe te wijzen: een dotatie van 8 miljoen euro aan de wettelijke reserve (conform de wettelijke verplichting), een dividenduitkering van 80 miljoen euro en een netto over te dragen winst van 70 miljoen euro. Het voorstel werd goedgekeurd tijdens de algemene vergadering van 29 april 2025.

Totale belastingen en heffingen: 78,58 miljoen euro

Luminus betaalde in totaal 78,58 miljoen euro aan taksen en heffingen, inclusief vennootschapsbelasting. Dat is minder dan in 2023. De voornaamste verklaring hiervoor is het wegvallen van de uitzonderlijke belasting op de omzet uit wind- en kernenergie, die alleen van toepassing was in 2022 en 2023, evenals een verlaging van de nucleaire bijdrage als gevolg van de lagere energieprijzen. Luminus betaalt ook bedrijfsvoorheffing, roerende en onroerende voorheffing, evenals belastingen op drijfkracht en afvalwater.

Betaalde belastingen en heffingen, in miljoen euro

GRI 201-1

Bron: Luminus.

Fiscale voordelen voor innovatie en hernieuwbare energie

In 2024 lanceerde Luminus opnieuw initiatieven rond Research & Development. Daarvoor geldt een vermindering van de bedrijfsvoorheffing ten belope van 1,4 miljoen euro. De totale belastingbesparing door investeringen in onderzoek en ontwikkeling bedraagt ongeveer 2,2 miljoen euro. De belastingbesparing als gevolg van de investeringen in hernieuwbare energie in 2024 bedraagt 4,45 miljoen euro.

Financiering van huidige en toekomstige kosten van kernenergie

Luminus is voor 10,2% eigenaar van vier Belgische kerncentrales. Dat brengt financiële verplichtingen mee zoals een deel van de exploitatiekosten, het onderhoud, de upgrades en de ontmanteling. De uitbater van de vier kerncentrales – Engie – rekent deze kosten door, waaronder beheerskosten. Bovendien participeert Luminus in de kosten voor de verwerking van radioactief afval uit de centrales.

Eind 2024 bedroegen de provisies voor de ontmanteling van de kerncentrales 348 miljoen euro, vergeleken met 349 miljoen euro eind 2023. De cumulatieve uitgaven voor verbruikte splijtstof zijn eind 2024 gestegen tot 793 miljoen euro, tegen 769 miljoen euro in 2023. In totaal heeft Luminus voor ongeveer 1 245 miljoen euro aan voorzieningen opzij gezet voor zijn participaties in de Belgische kerncentrales.

¹ De federale overheid heeft voor de periode 2017-2025 een heffingsmechanisme voor de nucleaire bijdrage ingevoerd: de heffing bedraagt jaarlijks minstens een bepaald minimumbedrag en maximaal 38% van de marge die het Belgische nucleaire park genereert. Deze marge wordt beïnvloed door schommelingen in kostenindices, productievolumes en elektriciteitsprijzen.

BIJLAGE

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS: HISTORIEK

De materialiteitsmatrix uit 2015 en zijn historische evolutie

‘Het meest recente MVO-rapport moet de historiek van de materialiteitsmatrix bespreken’. Dit was een aanbeveling van de jury voor het Beste Belgische duurzaamheidsrapport tijdens de editie van 2017. Daarom geeft volgende bijlage een samenvatting van de informatie uit de voorgaande rapporten, inclusief dat van 2022.

In 2015 stelde Luminus zijn materialiteitsmatrix op met de steun van de consultant Cap Conseil, conform de aanbevelingen van de GRI4-rapportagemethoden.

Gevolgde methodologie in 2015

De richtlijnen van de GRI-norm (Global Reporting Initiative) en van de G4-versie (die niet langer van kracht is) voor duurzame verslaggeving bepalen de vaststelling van prioritaire onderwerpen (“material topics”) op basis van de inbreng van de verschillende stakeholders.

Deze prioritaire thema’s moeten formeel worden behandeld in het kader van een GRI-rapport. Voor elk thema moet ook een herhaling van de uitdagingen, een beschrijving van de interne processen en een keuze uit de belangrijke indicatoren voorzien worden.

Het is voor de geloofwaardigheid van een duurzaamheidsrapport essentieel om de “material topics” nauwkeurig te identificeren.

Voor Luminus kwam er in 2014 voor het eerst een lijst met 35 uitdagingen. Hierbij werden de reeds vastgelegde uitdagingen voor de Groep EDF afgestemd op de Belgische context. Deze eerste lijst is opgenomen in het duurzaamheidsrapport van 2014. Ze werd het jaar daarna vereenvoudigd en teruggebracht tot 20 uitdagingen die de stakeholders moesten rangschikken volgens prioriteit.

De stakeholders werden op verschillende manieren geraadpleegd, zie hiernaast.

NB: Houd er rekening mee dat de uitdrukkingen die in eerdere rapporten gebruikt werden, behouden zijn, ook al werden ze geherformuleerd wegens actuele uitdagingen of effecten.

Raadpleging stakeholders 2015

CATEGORIE	WIJZE VAN RAADPLEGING	AANTAL
Medewerkers	Enquête via intranet (vrijwillig)	29
Personeelsafgevaardigden	Specifieke bijeenkomsten	2
Particuliere klanten	Enquête via website Luminus en sociale media	20
Grote klanten	Kwalitatief onderzoek	3
Ngo’s	Kwalitatief onderzoek via externe consultant	2
Overheden	E-mail en kwalitatief onderzoek via externe consultant	4
Experten en academische wereld	E-mail en kwalitatief onderzoek via externe consultant	7
Leveranciers	Anonieme enquête via e-mail	5
Directiecomité Luminus	Rangschikking 20 prioritaire thema’s	11

Stakeholders met zeer uiteenlopende opvattingen

Uit een diepgaande analyse van alle verkregen resultaten, inclusief kwalitatieve gesprekken vanaf 2015, blijkt dat de verschillende categorieën stakeholders zeer uiteenlopende, en soms tegenstrijdige opvattingen hebben. Enkele voorbeelden:

- De kwaliteit van de dienstverlening was zeer belangrijk voor de particuliere klant, maar minder voor de experts en overheden.
- De ontwikkeling van hernieuwbare energie was een prioriteit voor iedereen, maar minder voor de particuliere klant.
- De aandacht van de experts en de academische wereld ging vooral uit naar ecologische thema’s.
- Een aantal ngo’s hechtten veel belang aan thema’s die volgens anderen weinig prioriteit hebben, zoals het industrieel afval.
- Specifieke domeinen die vooral de overheidsinstanties bezighouden, zijn de continuïteit van de energievoorziening en het globale evenwicht tussen vraag en aanbod.

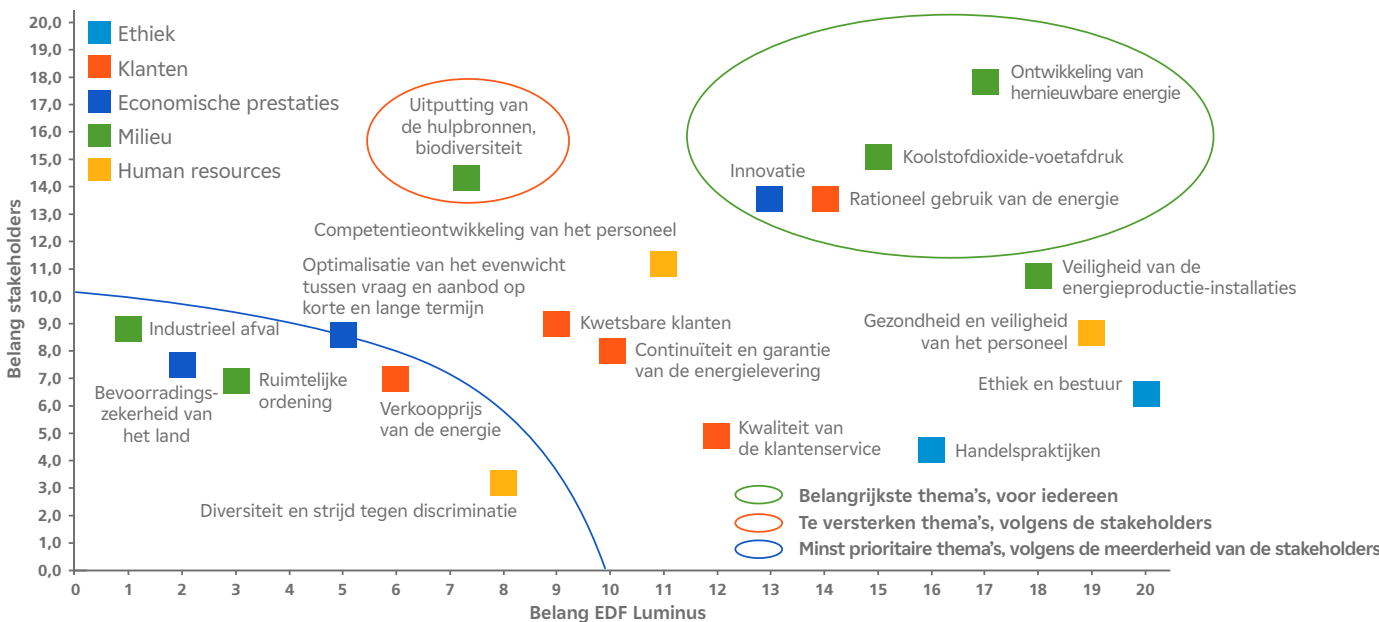
DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS – BIJLAGE

Resultaten van de raadpleging: de in 2015 opgestelde materialiteitsmatrix

Na de formele raadpleging in 2015 werd de materialiteitsmatrix gepubliceerd in het duurzaamheidsrapport van 2015. De materialiteitsmatrix 2015 omvat de adviezen van interne en externe stakeholders. Aan de hand van de materialiteitsmatrix konden de 20 thema's in verschillende categorieën worden ingedeeld:

- vijf thema's die door het bedrijf als prioritair werden beschouwd: ethiek, de gezondheid en veiligheid van het personeel, veiligheid van de installaties, kwaliteit van de klantendienst;

- een thema dat door de externe stakeholders als zeer belangrijk werd beschouwd (en waarover men meer informatie wou krijgen): de uitputting van natuurlijke bronnen en de bescherming van de biodiversiteit;
- drie thema's die als erg belangrijk werden gezien: competentieontwikkeling, continuïteit van de energievoorziening en bescherming van de kwetsbare klanten;
- zes minder belangrijke thema's: diversiteit, de verkoopprijs van energie, het evenwicht tussen productie en verbruik, ruimtelijke ordening, bevoorradingszekerheid en beheer van industrieel afval.

De materialiteitsmatrix van 2015 is een afspiegeling van de opvattingen van externe en interne stakeholders: rechtsboven staan de zaken die iedereen als prioritair beschouwt, linksonder staan de zaken die minder prioritair zijn.

NB: De in 2015 opgestelde materialiteitsmatrix integreert alle ontvangen antwoorden, zowel via de onlinevragenlijst als degene die werden geformuleerd tijdens de kwalitatieve gesprekken. De resultaten zijn niet gewogen volgens categorie, een overheidsvertegenwoordiger weegt m.a.w. evenveel mee als een residentiële klant.

15 prioritaire thema's van het MVO-rapport 2015

In 2015 hield Luminus bij het opstellen van het rapport rekening met de verschillende standpunten. Er werd getracht om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van elke stakeholdercategorie. Dit waren de 15 thema's die werden uitgewerkt in het rapport van 2015, volgens het schema hieronder.

ETHIEK	Ethiek en naleving	Handelspraktijken
KLANTEN	Kwaliteit van de dienstverlening	Kwetsbare klanten
	Energie-efficiëntie	Bevoorradingszekerheid
	Energieprijs	
WINST-GEVENDHEID	Innovatie	Economische prestaties
MILIEU	Hernieuwbare energie	CO ₂ -voetafdruk
	Veiligheid van de installaties	Natuurlijke hulpbronnen en biodiversiteit
HUMAN RESOURCES	Ontwikkeling van vaardigheden	Gezondheid en veiligheid

Aanpassingen aan de materialiteitsmatrix sinds 2015

Sinds 2015 zijn meerdere wijzigingen aangebracht in de structuur en inhoud van het Luminus-verslag. Hieronder vindt u een overzicht van deze aanpassingen.

Evolutie 2016

In 2016 werd na nieuw intern overleg besloten om twee thema's die al in het rapport werden behandeld op het niveau te brengen van "Disclosures on Management Approach", in de GRI-betekenis van de term. Het gaat om "Welzijn op het werk" en "Diversiteit". Deze thema's winnen immers aan belang met het oog op de komende transformatie van Luminus. Het zijn "essentiële thema's" geworden, met de bijhorende uitdagingen en processen, en geformaliseerde indicatoren. Een andere symbolische verandering betreft het op zichzelf staande thema "Innovatie". Het vormt nu een afzonderlijk hoofdstuk, los van het hoofdstuk "Economische prestaties". Deze evolutie is een voorbode van toekomstige ontwikkelingen.

Regelmatig extern advies

Het duurzaamheidsrapport wordt regelmatig beoordeeld door zowel interne als externe stakeholders. Dit gebeurt voornamelijk via opdrachten die worden toevertrouwd aan de studenten van de Antwerp Management School en de UC Louvain.

In september 2018 nam Luminus deel aan het "Generation T Challenge"-initiatief van het duurzaamheidsnetwerk The Shift en jongerenorganisatie Act4Change. Vier jonge pioniers kregen zo de kans om in dialoog te treden met de CEO van Luminus en zijn MVO-manager, en om hun suggesties voor verandering voor te leggen.

Op basis van deze feedback konden verschillende verbeteringen aan het rapport worden aangebracht, voornamelijk toevoegingen en aanvullende informatie.

Evolutie rapportstructuur 2018

De lijst met prioritaire thema's die in het rapport van 2018 aan bod kwamen, onderging enkele wijzigingen. Hiermee voldoen we beter aan de GRI-normen en vereenvoudigen we de boomstructuur:

- de subrubriek "Energieprijzen", die tot dan terug te vinden was in het hoofdstuk Klanttevredenheid, werd verplaatst naar het deel "Context en effecten". Dit omdat Luminus weinig controle heeft over de evolutie van de prijzen op de groothandelsmarkten;
- de subrubriek "Handelspraktijken" in het hoofdstuk Ethiek verschoof naar het hoofdstuk Klanten. Hierdoor kreeg het hoofdstuk Ethiek een algemenere strekking terwijl het hoofdstuk Klanten de interactie met de klant behandelt, van de verkoop tot en met betalingsmoeilijkheden;
- een nieuwe subrubriek in het hoofdstuk Klanten, "Energieoplossingen", groepeerde de inhoud van de twee subrubrieken die vroeger "verbruik van de residentiële klanten" en "energie-efficiëntie van de bedrijven" heetten. Hiermee bundelen we alles wat te maken heeft met het verminderen van verbruik en uitstoot van broeikasgassen;
- de titel van het subhoofdstuk "Natuurlijke hulpbronnen en biodiversiteit" is ingekort en heet nu "Bescherming van de ecosystemen", met betrekking tot alle onderdelen (lucht, water, bodem, biodiversiteit).

In 2017 heeft een interne bevraging uitgewezen dat alle prioritaire thema's (material topics) die vastgesteld werden in 2015, nog steeds relevant zijn.

Bevraging 2019

In 2019 namen 24 consumenten (al dan niet klant van Luminus) vrijwillig deel aan een kwalitatieve enquête. Ze moesten een verslag maken over het onlinerapport van 2018. Dit proces, gespreid over vier dagen, hielp hen om stap voor stap vertrouwd te raken met de materie en hun eerste indrukken te delen. Vervolgens was het de bedoeling dat ze hun gewenste verbeteringen gedetailleerder weergaven.

De eerste bevinding van de basisenquête: voor de meerderheid van de respondenten staat een duurzaamheidsrapport gelijk aan een milieuraapport. De ethische, sociale en economische dimensies van duurzame ontwikkeling worden door de meerderheid van de lezers niet als dusdanig herkend en opgemerkt. Ze verwachten niet om er informatie terug te vinden over de kwaliteit van de dienstverlening, de veiligheid op het werk of competentieontwikkeling. Hierdoor leren particuliere klanten veel bij tijdens het lezen van het rapport. De klanten zouden echter liever een sterk ingekorte versie van het rapport willen lezen, met enkele zeer opvallende feiten en indicatoren.

Opmerkelijk is dat de "meer informatie"-links op het einde van elke pagina in het 100% digitale rapport de lezer eerder "misleiden". Deze links waren bedoeld als stimulans om andere delen van het verslag te ontdekken. Gezien de omvang van de gepubliceerde informatie verkiezen de lezers een pdf-document waardoor ze in het rapport kunnen bladeren.

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS – BIJLAGE

Acht opinieleiders bevraagd in 2019

In 2019 werden er ook 8 opinieleiders bevraagd over verschillende thema's van het verslag door consultant Cap Conseil. De helft van de respondenten kwam uit de politieke wereld.

Drie regio's en drie partijen werden vertegenwoordigd, alsook de federale overheid. Drie respondenten werkten in de academische wereld. Bovendien werden beide landstalen in dezelfde mate vertegenwoordigd: er waren vier Nederlandstalige en vier Franstalige respondenten.

De in 2019 geïnterviewde 8 opinieleiders zijn, op enkele uitzonderingen na, geen specialisten in de energiesector. Het was een goede gelegenheid om de opvattingen te kennen van mensen die we in andere omstandigheden zelden ontmoeten. Dit gebeurde met de hulp van consultant Cap Conseil.

Het doel was om de classificatie van de 16 thema's in volgorde van belangrijkheid te vereenvoudigen. Daarom werd hun gevraagd de drie belangrijkste en de drie minst belangrijke thema's te geven. De meeste respondenten deden dit. In de grafiek hiernaast zien we dat twee milieuthema's het vaakst genoemd zijn, net als in 2015: hernieuwbare energiebronnen en de CO₂-voetafdruk. Daarna volgen de thema's Innovatie, Energieoplossingen en Veiligheid van de installaties, die enkel "top" en geen "flop" krijgen.

Over de andere thema's is er veel minder consensus. Soms staan de standpunten zelfs diametraal tegenover elkaar. Dit is met name het geval voor het thema "kwetsbare klanten". Sommigen hebben hier simpelweg geen zicht op. Zo zijn het in Vlaanderen de netbeheerders die instaan voor het beheer van klanten die hun energiefactuur niet kunnen betalen. Voor anderen is het dan weer een belangrijk aandachtspunt. In Wallonië bijvoorbeeld blijven klanten die de installatie van een budgetmeter aanvaarden bij de leverancier van hun keuze. De thema's die als het minst belangrijk werden beschouwd, hadden betrekking op de economische prestaties en Human Resources, met uitzondering van gezondheid en veiligheid. Net zoals in 2015 wekte het thema Diversiteit het minste belangstelling.

De belangrijkste wijzigingen in het rapport 2019

Na een grondige analyse van de verschillende gesprekken en verslagen zijn er diverse wijzigingen aangebracht in het rapport van 2019:

- De titel van het hoofdstuk "Ethiek en naleving" is gewijzigd en heet nu "Ethiek en verantwoordelijkheid".
- Het hoofdstuk Milieu gaat vooraf aan het hoofdstuk Klanttevredenheid, omdat het door de overgrote meerderheid van de stakeholders als prioritair werd beschouwd.

Feedback van de jury van het beste Belgische duurzaamheidsrapport tot en met het rapportagejaar 2019

Na nominaties voor een uitstekende verslaggeving in 2014 en 2015 werd het duurzaamheidsrapport 2019 van Luminus bekroond met drie prijzen door de jury van de wedstrijd voor het beste Belgische duurzaamheidsrapport.

De deelname aan de wedstrijd leidt tot een evaluatie van het rapport door de jury, die de deelnemers adviezen en aanbevelingen geeft om hen te helpen hun toekomstige rapporten te verbeteren.

Luminus kreeg volgende feedback:

- het verslag inkorten indien mogelijk
- maatschappelijke prestaties vergelijken met die van andere spelers in de sector
- de verbintenissen met betrekking tot de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN koppelen aan gekwantificeerde doelstellingen
- de dialoog blijven aangaan met stakeholders en toelichten hoe rekening gehouden wordt met hun standpunten

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS – BIJLAGE

- Binnen het hoofdstuk Klanten zijn drie subhoofdstukken gegroepeerd onder één titel: Consumentenbescherming. Dit nieuwe overkoepelende thema behandelt achtereenvolgens Handelspraktijken, Kwaliteit van de dienstverlening en Kwetsbare klanten.
- Het Innovatiehoofdstuk blijft voorbehouden aan specifieke projecten. Soms bevinden die zich nog in de fase van het prototype en maken ze nog geen deel uit van het producten- en dienstenaanbod van Luminus.
- Het hoofdstuk “Bevoorradingszekerheid” dat vroeger “Continuïteit van de levering” heette, behandelt enkel nog de diensten die worden geleverd aan de transmissienetbeheerder van het hoogspanningsnet.
- Binnen het hoofdstuk Human Resources zijn twee subhoofdstukken gegroepeerd onder het thema “Gezondheid, veiligheid en welzijn op het werk”.

Wijzigingen in het rapport 2020

Er zijn weinig wijzigingen aangebracht in de structuur en inhoud van het rapport voor 2020, rekening houdend met de drie prijzen die in januari 2021 behaald werden voor het rapport van 2019. Om bepaalde aanbevelingen van de jury te volgen, hebben we beslist om onderstaande zaken aan te passen in de nieuwe publicatie:

- Een iets kortere versie van het verslag: 28 pagina's – in plaats van 32 in 2019 – zijn gewijd aan de strategie en 20 aan opmerkelijke verwezenlijkingen. Hierin focussen we opnieuw op de thema's die opinieleiders en particuliere klanten als prioritair beschouwen. Dit zijn de ontwikkeling van hernieuwbare energie, de bescherming van ecosystemen, energie-efficiënte oplossingen voor klanten en verschillende innovaties.
- Een herziene versie van het “overzicht van de indicatoren” dat in 2018 en 2019 online werd gezet. De nieuwe versie telt 7 pagina's in plaats van 13 en spitst zich toe op 6 engagementen die Luminus in

2019 is aangegaan in het kader van de 12 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Naast een opsomming van de zes engagementen bevat het boekje meer dan 30 indicatoren – waaronder drie nieuwe – voornamelijk voor de bescherming van ecosystemen.

Wijzigingen in het rapport van 2021

In 2021 werd de structuur van het Luminus MVO-verslag niet ingrijpend gewijzigd. Het behalen van drie prijzen van de jury voor het beste Belgische rapport over duurzame ontwikkeling voor het rapport van 2019 staat niet los van deze beslissing.

Ook het uitblijven van formele raadpleging van stakeholders over de inhoud van het rapport in 2021 vroeg om voorzichtigheid.

Inhoudelijk zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd:

- De pagina's gewijd aan het kader en de uitdagingen zijn verder uitgewerkt, rekening houdend met de complexiteit van de lopende ontwikkelingen.
- De twee “kerncijfers”-pagina's geven de geschiedenis van de verschillende indicatoren over een periode van drie jaar, om de lezer te helpen de belangrijkste ontwikkelingen te visualiseren (in 2020 bevatten deze twee pagina's alleen een infographic van het afgelopen jaar).
- De indicatoren die horen bij de 6 engagementen die zijn aangegaan in het kader van de 12 Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties worden expliciet vermeld in het volledige rapport, naast elke grafiek of tabel. Het aparte indicatorenoverzicht is daarom geschrapt.

Evaluatie van het MVO-rapport 2021: een specifieke vragenlijst voor het Wind- en B2B-team

In februari 2022 werd aan het B2B- team en het WINDteam gevraagd om op vrijwillige basis een vragenlijst over het duurzaamheidsrapport in te vullen

via Google Forms. Het doel van de vragenlijst was om te controleren of het rapport aansloot bij de behoeften van deze belangrijke specifieke stakeholders.

De resultaten van deze enquête zijn uitgebreid beschreven in het MVO-rapport 2022 (zie pagina 23).

Veranderingen in het rapport van 2022

In 2022 zijn er geen wijzigingen aangebracht in de structuur van het MVO-rapport van Luminus¹. De voorkeur ging uit naar dezelfde opzet gezien de grote veranderingen die de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) betekent voor een bedrijf als Luminus.

Vanaf 2025 is de publicatie van een gecertificeerd verslag immers verplicht en niet langer vrijwillig. Inhoudelijk zijn er een aantal wijzigingen gebeurd.

- Een indicator op de pagina “kerncijfers” is gewijzigd om rekening te houden met de actualiteit van 2022. De stijging van het aantal betalingsplannen dat in 2022 aan klanten wordt toegekend (+152%) wordt beschouwd als kerninformatie.
- Er is een kaderstuk over de aanpassing aan de klimaatverandering toegevoegd aan het subhoofdstuk “Veiligheid van installaties”.
- Er is een indicator toegevoegd aan het hoofdstuk “Welzijn op het werk”, nl. informeel extern beroep in het kader van de preventie van psychosociale risico's. Het hoofdstuk “Context” werd ingekort en toegespitst op de belangrijkste gebeurtenissen op de energiemarkt. Het schrappen van deze zes pagina's, die niet verplicht zijn vanuit GRI-standpunt, beantwoordt aan de aanbeveling van de jury voor het beste Belgische rapport over duurzame ontwikkeling om het Luminus-rapport “waar mogelijk in te korten”.

¹ Met uitzondering van het subhoofdstuk over diversiteit, dat omgedoopt is tot Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie, omdat het bedrijf op dit vlak veel vorderingen heeft gemaakt.

DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS

Belangrijke wijzigingen in het MVO-rapport 2023 in het licht van de evoluerende Europese regelgeving

De inhoud van het MVO-rapport 2023 van Luminus werd systematisch herzien overeenkomstig de nieuwe Europese richtlijn inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen, die vanaf 2024 een verplichte rapportering voorziet voor bedrijven van een bepaalde grootte.

Dit jaar werden reeds tal van wijzigingen aangebracht zodat latere aanpassingen gemakkelijker kunnen worden doorgevoerd - het MVO-rapport van Luminus wil op die manier zijn geloofwaardigheid behouden en opnieuw een “uitstekende” verslaggeving brengen (zie het rapport van de jury voor het beste Belgische duurzaamheidsrapport 2022).

De belangrijkste wijzigingen worden hieronder toegelicht. Ze worden ook vermeld in de GRI-index op het einde van het rapport.

Het hoofdstuk “Ethiek en Verantwoordelijkheid” werd vervangen door een hoofdstuk “Verantwoorde Bedrijfsvoering”, dat dieper ingaat op governance, zoals bepaald door de CSRD (ESRS G1). Dat hoofdstuk werd uitgebreid en is onderverdeeld in zes subhoofdstukken: Maatschappelijk verantwoord ondernemen, Ethiek en compliance, Verantwoorde aankoop en verkoop, Risicobeheer en audit, IT-beveiliging en gegevensbescherming, en Externe duurzaamheidsbeoordeling. Het bevat verschillende nieuwe indicatoren, zoals het aantal uitgevoerde integriteitscontroles en het aantal uren opleiding rond cyberbissico's.

Het hoofdstuk “Milieu” werd geherstructureerd in het licht van de toepassing van de CSRD. Het heeft voortaan zes i.p.v. vier subthema's, waarvan er vijf de titels van de normen E1-E5 overnemen; het zesde subthema (veiligheid van de installaties) is specifiek voor de energiesector. Dat vertaalt zich in drie extra

pagina's (exclusief 'opvallende feiten').

De inhoud van het subhoofdstuk “Klanten” werd grondig herzien, waarbij enerzijds rekening is gehouden met de gewijzigde interne indicatoren en anderzijds met de toekomstige eisen die door de CSRD worden opgelegd. De methodologie voor het beoordelen van de interacties met de klant wordt gedetailleerd beschreven op [pagina 60](#) (ESRS S4-2). Er is een verduidelikend kader toegevoegd over de middelen die ter beschikking staan om een klacht in te dienen ([zie pagina 62](#) - ESRS S4-3).

De inhoud van het hoofdstuk “Human Capital” werd eveneens herzien in het licht van de CSRD. Er is een subthema over de sociale dialoog toegevoegd, zoals vereist door de norm ESRS S1-8.

Verschillende indicatoren werden licht gewijzigd om volledig in overeenstemming te zijn met de indicatoren opgelijst in de norm ESRS S1, met name inzake diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie.

Het hoofdstuk “Innovatie” werd gedeeltelijk geschrapt, aangezien men ervan uitgaat dat dit thema onder het bedrijfsgeheim valt in het kader van de CSRD. Het deel van dit hoofdstuk dat gewijd is aan investeringen, werd geïntegreerd in het hoofdstuk “Economische prestaties”.

Al deze wijzigingen resulteren in ongeveer tien extra pagina's, exclusief 'opvallende feiten', hetzij drie extra pagina's voor de hoofdstukken “Ethiek” en “Milieu” en twee extra pagina's voor de hoofdstukken “Klanten” en “Human Capital”.

Als de in het rapport genoemde indicatoren al voldoen aan de ESRS-normen, wordt onder de grafiek een verwijzing naar de norm vermeld in het ESRS x-x-formaat.

Algemene informatie-elementen (GRI 2: General Disclosures 2021)

GRI-norm	Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
2-1a	Naam van de organisatie	Luminus nv		Nee
2-1b	Kapitaal en rechtsvorm	Nv met een kapitaal van 491 miljoen euro		Nee
2-1c	Zetel van de organisatie	Koning Albert II-Laan 7, 1210 Sint-Joost-ten-Node		Nee
2-1d	Landen waar de organisatie actief is	België		Nee
2-2	Entiteiten opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening	Luminus nv		Nee
2-3	Verslagperiode, frequentie en contactpunt	Achterkant	2	Nee
2-4	Informatie herformuleren	Dialogoog met de stakeholders	24	Nee
2-6	Activiteiten, waardeketen en andere relaties	Context – Waardeketen	19	Nee
2-7	Werknemers	Human capital – Personeel	10, 91	Ja
2-9	Bestuursstructuur en -samenstelling	Bestuursorgaan	8	Nee
2-11	Voorzitter van het hoogste bestuursorgaan	Bestuursorgaan	8	Nee
2-12	Rol van het hoogste bestuursorgaan bij het overzien van het beheer van effecten	Bestuursorgaan	8	Nee
2-16	Communicatie van kritieke zorgen	Verantwoorde bedrijfsvoering	30, 32	Nee
2-22	Statement over duurzame ontwikkelingsstrategie	Berichten van het senior management	5-7	Nee
2-23	Beleidsverplichtingen	Verantwoorde bedrijfsvoering	29-30	Nee
2-25	Proces voor het herstellen van negatieve impacts	Dialogoog met de stakeholders Verantwoorde bedrijfsvoering – Ethiek en compliance Milieu – Biodiversiteit Klanten – Consumentenbescherming	23 29 54 62	Nee
2-26	Mechanismen voor het inwinnen van advies en het uiten van bezorgdheid	Verantwoorde bedrijfsvoering – Ethiek en compliance	29	Nee
2-27	Conformiteit met wet- en regelgeving	Verantwoorde bedrijfsvoering – Ethiek en compliance	29	Nee
2-28	Lidmaatschappen van verenigingen	Cogen Vlaanderen, Edora, FEBEG, ODE, The Shift, UWE, VKW Limburg, Voka		Nee
2-29	Benadering van de betrokkenheid van stakeholders	Dialogoog met de stakeholders Dialogoog met de stakeholders: bijlage	22 97-102	Nee
2-30	Collectief onderhandelen	Human capital – Sociale dialoog	87	Nee

¹ Externe controle

GRI-INDEX – ALGEMENE INFORMATIE-ELEMENTEN

Prioritaire thema's (GRI 3: Material Topics 2021)

GRI-norm	Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
3-1	Proces voor het bepalen van prioritaire thema's	Dialogoog met de stakeholders: bijlage	97-102	Nee
3-2	Lijst van prioritaire thema's	Context — Directe en indirecte impact Dialogoog met de stakeholders	20 102	Nee

Specifieke informatie-elementen

Verantwoorde bedrijfsvoering

GRI-norm		Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
GRI 3: Prioritaire thema's 2021	3-3	Beheer van prioritaire thema's	Context — Directe en indirecte impact Verantwoorde bedrijfsvoering	20 28-33	Nee
	²	Aantal nieuwe medewerkers die de e-learning rond ethiek hebben gevolgd	Verantwoorde bedrijfsvoering — Ethiek en compliance	30	Nee
	²	Interne meldingen van ethische inbreuken	Verantwoorde bedrijfsvoering — Ethiek en compliance	30	Nee
	²	Aantal uren opleiding gelinkt aan cyberrisico's	Verantwoorde bedrijfsvoering — IT-beveiliging en gegevensbescherming	33	Nee
	²	Aantal crisisoefeningen met betrekking tot cyberrisico's	Verantwoorde praktijken - IT-beveiliging en gegevensbescherming	33	Nee
GRI 205: Strijd tegen corruptie 2016	205-3	Bevestigde gevallen van corruptie en genomen maatregelen	Verantwoorde bedrijfsvoering — Ethiek en compliance	30	Nee
GRI 414: Sociale evaluatie van leveranciers 2016	414-2a	Negatieve sociale impact op de toeleveringsketen en genomen maatregelen	Verantwoorde bedrijfsvoering — Verantwoorde aankoop en verkoop	30-31	Nee
	²	Leverancierscontracten met MVO-bedingen	100%		Nee
GRI 308: Milieu evaluatie van leveranciers 2016	308-2a	Negatieve impact op het milieu in de toeleveringsketen en genomen maatregelen	Verantwoorde bedrijfsvoering — Verantwoorde aankoop en verkoop	31	Nee

¹ Externe controle ² Overeenkomst inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Groep EDF

GRI-INDEX — ALGEMENE INFORMATIE-ELEMENTEN

Milieu

GRI-norm		Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
GRI 3: Prioritaire thema's 2021	3-3	Beheer van prioritaire thema's	Context — Directe en indirecte impact Milieu: milieu uitdagingen	20, 36, 37	Nee
GRI 302: Energie 2016	302-1	Energieverbruik binnen de organisatie	Milieu — Klimaatverandering — Koolstofvoetafdruk	43	Ja
	302-2	Energieverbruik buiten de organisatie	Milieu — Klimaatverandering — Koolstofvoetafdruk	45	Ja
	302-5	Vermindering van de energiebehoefte van producten en diensten	Milieu — Klimaatverandering — Hernieuwbare energie Milieu — Klimaatverandering — Koolstofvoetafdruk	65-73	Nee
	²	Investerings in hernieuwbare energie	Milieu — Klimaatverandering — Hernieuwbare energie	38	Nee
	²	Windpark	Milieu — Klimaatverandering — Hernieuwbare energie	39	Ja
GRI 303: Water en afvalwater 2018	303-1	Contact met water als gedeelde hulpbron	Milieu — Water	51-52	Nee
	303-4	Waterafvoer	Milieu — Water	51-52	Nee
	303-5	Waterverbruik	Milieu — Water	52	Ja
	²	Intensiteit van watergebruik op thermische locaties	Milieu — Water	52	Nee
GRI 101: Biodiversiteit	101-1	Beleid om het verlies aan biodiversiteit te stoppen en om te keren	Milieu — Biodiversiteit	53	Nee
	101-2	Aanpak van de gevolgen voor de biodiversiteit	Milieu — Biodiversiteit	53-54	Nee
	101-4	Identificatie van de impact op de biodiversiteit.	Milieu — Biodiversiteit	37, 53	Nee
	101-5	Locaties met impact op de biodiversiteit	Milieu — Biodiversiteit	54	Nee
	101-6	Directe oorzaken van het verlies aan biodiversiteit	Milieu — Biodiversiteit	37	Nee
	²	Aantal lopende effectiviteitsstudies (op vrijwillige basis)	Milieu — Biodiversiteit	54	
GRI 305: Uitstoot 2016	305-1	Directe uitstoot van broeikasgassen (scope 1)	Milieu — Klimaatverandering — Koolstofvoetafdruk	43	Ja
	305-2	Indirecte uitstoot van broeikasgassen (scope 2)	Milieu — Klimaatverandering — Koolstofvoetafdruk	44	Ja
	305-3	Andere indirecte uitstoot van broeikasgassen (scope 3)	Milieu — Klimaatverandering — Koolstofvoetafdruk	45	Ja
	305-5	Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen	Milieu — Klimaatverandering — Energiemix & Koolstofvoetafdruk Milieu — Koolstofvoetafdruk — Vrijwillige acties	40-41, 43-45	Ja
	305-7	NOx, SO2 en andere significante uitstoot in de lucht	Milieu — Verontreiniging	49	Ja
	²	Emissies van het wagenpark van Luminus	Milieu — Klimaatverandering — Energiemix & Koolstofvoetafdruk	41	Ja
GRI 306: Afval 2020	306-1	Afvalproductie en significante afvalgerelateerde gevolgen	Milieu — Gebruik van de hulpbronnen en de circulaire economie	57	Ja
	306-3	Gegenereerd afval	Milieu — Gebruik van de hulpbronnen en de circulaire economie	57	Ja

¹ Externe controle ² Overeenkomst inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Groep EDF

GRI-INDEX – ALGEMENE INFORMATIE-ELEMENTEN

Klanten

GRI-norm		Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
GRI 3: Prioritaire thema's 2021	3-3	Beheer van prioritaire thema's	Context — Directe en indirecte impact Klanten	20, 59-78	Nee
GRI 203: Indirecte economische gevolgen	203-1	Significante indirecte economische gevolgen: betalingsplannen op vrijwillige basis	Klanten — Consumentenbescherming	63-64	Nee
	²	Net Promoter Score "contact"	Klanten — Consumentenbescherming	61	Nee
	²	Net Promoter Score "self service"	Klanten — Consumentenbescherming	61	Nee
	²	Net Promoter Score "facturatie"	Klanten — Consumentenbescherming	61	Nee
	²	Gecumuleerd vermogen van de zonnepanelen bij de klanten	Klanten — Energieoplossingen	67	Nee
	²	Contractlabel "hernieuwbaar"	Klanten — Energieoplossingen	68	Nee
	²	Aankoop van groene stroom	Klanten — Energieoplossingen	68	Nee
	²	Succesvolle geplande blackstart-tests	Klanten — Bevoorradingszekerheid	76	Nee

Human capital

GRI-norm		Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
GRI 3: Prioritaire thema's 2021	3-3	Beheer van prioritaire thema's	Context — Directe en indirecte impact Human capital	20, 80-91	Nee
GRI 401: Werk 2016	401-1	Aanwerving van nieuwe medewerkers en personeelsverloop	Human capital — Personeel	91	Ja
GRI 403: Gezondheid en veiligheid op het werk 2018	401-3	Ouderschapsverlof (geboorteverlof)	Human capital — Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	88	Nee
	403-1	Beheersysteem voor gezondheid en veiligheid op het werk	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	81	Nee
	403-2	Identificatie van de gevaren, risicobeoordeling en onderzoek naar ongewenste voorvallen	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	81-84	Nee
	403-4	Participatie en raadpleging van werknemers en communicatie over gezondheid en veiligheid op het werk	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	83, 84, 87	Nee
	403-5	Training over gezondheid en veiligheid op het werk voor werknemers	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	82	Nee
	403-8	Werknemers gedekt door een beheersysteem voor gezondheid en veiligheid op het werk	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	81	Nee
	403-9	Arbeidsongevallen	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	82	Ja
	²	Betrokkenheidsgraad van het personeel	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	83	Nee
	²	Meldingen bij vertrouwenspersonen	Human capital — Gezondheid, veiligheid en welzijn	83-84	Nee

¹ Externe controle ² Overeenkomst inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Groep EDF

GRI-INDEX – ALGEMENE INFORMATIE-ELEMENTEN

Human capital (vervolg)

GRI-norm		Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
GRI 404: Opleiding en ontwikkeling 2016	404-1	Gemiddeld aantal opleidingsuren per jaar en per werknemer	Human capital – Competenties en loopbanen	86	Ja
	404-3	Werknemers profiteren van performance- en loopbaanontwikkelingsgesprekken	Human capital – Competenties en loopbanen	85-86	Nee
	²	Intern ingevulde vacatures	Human capital – Competenties en loopbanen	86	Nee
	²	Aantal personen dat kon doorgroeien door te solliciteren voor een openstaande functie	Human capital – Competenties en loopbanen	86	Nee
GRI 405: Diversiteit en gelijke kansen 2016	405-1	Diversiteit van bestuursorganen en medewerkers	Human capital – Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	88-89	Ja
	²	Spreiding van werknemers naar geslacht	Human capital – Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	88	Ja
	²	Leeftijdspiramide naar geslacht	Human capital – Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	89	Nee
	²	Percentage of personen met een beperking voor wie een aanpassing van de werkplek is gebeurd	Human capital – Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	89	Nee
	²	Aantal nationaliteiten	Human capital – Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	89	Nee
	²	Aandeel Belgische werknemers	Human capital – Diversiteit, Gelijkwaardigheid en inclusie	89	Nee
	²	Percentage van het personeel dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	Human capital – Sociale dialoog	87	Ja

Economische prestaties

GRI-norm		Titel	Hoofdstuk(ken) van het MVO-rapport van 2024	Pagina(s)	EC ¹
GRI 201: Economische prestaties 2016	201-1	Gegenereerde en gedistribueerde directe economische waarde	Economische prestaties: indicatoren	93-95	Ja
	201-4	Financiële overheidssteun: Belastingbesparing door investeringen in hernieuwbare energie	Economische prestaties	95	Nee
GRI 203: Indirecte economische gevolgen	203-1	Investerings	Economische prestaties	94	Nee
GRI 207: Taks 2019	207-1	Benadering van belastingen	Informatie beschikbaar in de documenten van de Groep EDF: https://www.edf.fr/groupe-edf/espaces-dedies/investisseurs		
	207-2	Fiscaal bestuur, controle en risicobeheer			
	207-3	Betrokkenheid van belanghebbenden			
	207-4	Rapportage per land			

¹ Externe controle ² Overeenkomst inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Groep EDF

Het MVO-verslag van Luminus bevat een aantal indicatoren die volledig voldoen aan de eisen van de nieuwe Europese CSRD-richtlijn. Deze indicatoren zijn hieronder weergegeven aan de hand van de relevante ESRS-standaard. Het betreft uitsluitend numerieke gegevens (grafieken of tabellen in het verslag). Narratieve gegevens worden hier of in de hoofdtekst niet genoemd. Toegevoegde gegevens in het rapport 2024 zijn groen gemarkeerd.

ESRS	Disclosure Requirements	Paragraph		Pagina	EC ¹
E1	E1-5	39	Renewable energy production	39	Ja
E1	E1-5	39	Non-renewable energy production	40	Ja
E1	E1-6	48 a	Gross Scope 1 greenhouse gas emissions	43	Nee
E1	E1-6	52 a)	Scope 2 location-based	44	Nee
E1	E1-6	52 b)	Scope 2 market-based	44	Nee
E1	E1-6	51	Gross Scope 3 greenhouse gas emissions	45	Nee
E2	E2-4	28 a	Emissions to air by pollutant	49	Ja
E3	E3-4	28 a	Total water consumption	52	Ja
E3	E3-4	29	Water intensity ratio	33	Nee
E5	E5-5	37 a	Total Waste generated	57	Nee
E5	E5-5	39	Total amount of hazardous waste	57	Nee
E5	E5-5	37 d	Percentage of non-recycled waste	57	Nee
S1	S1-14	88 a	Percentage of people in own workforce who are covered by health and safety management system based on legal requirements and (or) recognised standards or guidelines	81	Nee
S1	S1-14	88b	Number of fatalities in own workforce as result of work-related injuries and work-related ill health	82	Ja
S1	S1-14	88b	Number of fatalities as result of work-related injuries and work-related ill health of other workers working on undertaking's sites	82	Ja
S1	S1-14	88c	Number of recordable work-related accidents for own workforce	82	Ja
S1	S1-14	88c	Rate of recordable work-related accidents for own workforce	82	Ja
S1	S1-17	103 b	Number of complaints filed through channels for people in own workforce to raise concerns	84	Nee
S1	S1-13	83 a	Percentage of employees that participated in regular performance and career development reviews	86	Nee
S1	S1-13	83 b	Average number of training hours per person for employees	86	Ja
S1	S1-8	60 a	Percentage of total employees covered by collective bargaining agreements	87	Ja
S1	S1-8	63a	Percentage of employees in country (EEA) covered by workers' representatives	87	Nee
S1	S1-8	63b	Disclosure of existence of any agreement with employees for representation by European Works Council (EWC), Societas Europaea (SE) Works Council, or Societas Cooperativa Europaea (SCE) Works Council	87	Nee
S1	S1-6	50a	Characteristics of undertaking's employees - number of employees by gender	88	Ja
S1	S1-15	93 b	Percentage of entitled employees that took family-related leave	88	Nee
S1	S1-12	79	Percentage of persons with disabilities amongst employees subject to legal restrictions on collection of data	89	Nee
S1	S1-6	50a	Number of employees (head count)	91	Ja
S1	S1-6	50c	Number of employee turnover	91	Ja
G1	G1-4	25 a	Number of confirmed incidents of corruption or bribery	30	Nee
G1	G1-6	33 a	Average number of days to pay invoices	52	Ja
G1	G1-6	33 d	Disclosure of contextual information regarding payment practices	52	Ja

Dankbetuiging

Van de collega's die bijdragen aan dit MVO-verslag, in een of andere vorm (aanleveren van cijfergegevens of foto's, opstellen van commentaar, in kaart brengen van opmerkelijke gebeurtenissen, vertalingscontroles, etc.), gaat dit jaar onze bijzondere waardering naar:

Beren Aelbrecht, Louis-Hermès Aelbrecht, Julie Baudichau, Laurent Belallam, Halida Benaïche, Maxime Bours, Henri Buenen, Annemie Buggenhout, Anton Buttiens, Olivier Buyle, Simon Buyse, Marc Caes, Kris Callebaut, David Carette, Cedric Cassiers, Kevin Castillo, Cindy Claes, Stephan Cludts, Christian Collin, Eliane Corbeel, Stéphane Cornet, Hilde Creemers, Sabine D'haen, Erwin Daelman, Chantal Dalimier, Michael Dasnois, Geoffroy Dauby, Nico De Bie, Tessa de Brouwer, Edouard De Bruyne, Gunter De Caluwé, Lies De Cock, Evelien De Kerpel, Baptiste Delahais, Rebecca De Meulder, Lieselot De Meyere, Jo Demol, Thomas Desnijder, Igor De Streel, Anne Desreveaux, Aude de Villenfagne, Yannick De Vlieger, Benoît Delière, Philippe Deschamps, Anne Desreveaux, Gianni Di Puma, Johan Dierick, Julien Doyard, Adeline Dujardin, Marlies Eyckmans, Hanno Falkenberg, Thomas Ganne, Marie-Laure Gauthier, Charles-Amaury Genies, Xavier Gérard, Inge Gielis, David Gori, Kris Hackars, Stéphane Hacquin, Heidi Heleven, Wouter Holbrecht, Thomas Holderbeke, Andres Huysegoms, Pierre-Anne Jacqmain, Wouter Janssen, Koen Janssens, Quentin Janssens, Maxime Kelder, Benjamin Key, Cynthia Langenaken, Emma Legein, Xavier Leblanc, Xavier Leroy, Evie Lodewijckx, Adrien Marchitelli, Gregory Michiels, Greet Moerman, Martine Moreau, Aimé Justine Ndayisaba Byishimo, Tarek Nemsy, André Neugroschl, Thai-Son Nguyen, Justine Penneman, Filip Peperstraete, Nathalie Petit, Antoine Pfister, Yorick Philippette, Alexandra Pirnay, Wito Poncelet, Viktoryia Pratsko, Kris Remels, Giovanna Collura Rollo, Nicoletta Rizzi, Christian Robin, Julie Roefflaer, Didier Salmon, Frank Schoonacker, Filip Schouteet, Ineke Scrayen, Brecht Snoeks, Yannick Soares Almeida, Marie Sullivan, Bart Swings, Pierre Theunissen, Frederik Vael, Dirk Van Bavel, Kurt Van Cleemput, Sam Van Engeland, An Van Waes, Bertrand Vanden Abeele, Peter Vandelook, Sven Vandevenne, Veerle Vandevorst, Vincent Vanhauw, Katrijn Vanherrewegen, Kristof Vanhoorne, Raf Vanluyd, Veronique Vansteelandt, Bram Vekemans, Patrick Verhasselt, Koen Verhoeven, Christophe Van Vlierden, Valérie Wampach, Amira Zoukani.

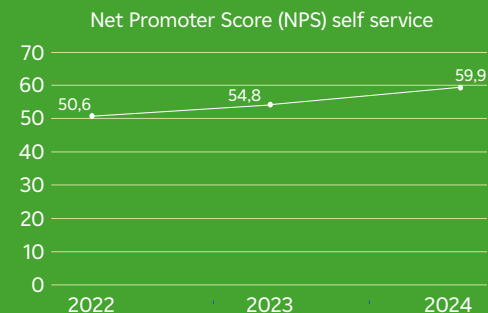
My Luminus: een platform, een applicatie, meerdere campagnes

My Luminus is de gratis digitale klantenzone van Luminus, beschikbaar via de website en als app, in heel België. Eind 2024 gebruikten meer dan 700 000 klanten de app.

Met My Luminus kunnen klanten:

- hun energieverbruik raadplegen en monitoren, waarbij de meterstanden automatisch worden doorgestuurd via de digitale meter of handmatig ingegeven bij een klassieke meter.
- eenvoudig voorschotten aanpassen, waarbij klanten meteen de impact op hun jaarafrekening zien. Luminus stelt ook steeds een voorschot voor op basis van verbruik en tarief.
- facturen raadplegen, snel en gemakkelijk betalen, en via de app zelf bepalen op welk moment in de maand hun factuur wordt verstuurd.
- klantengegevens snel aanpassen en eenvoudig van tarief of product wisselen.

Uit een online onderzoek in 2024 onder 107 gebruikers bleek dat 51% tevreden en 30% zelfs zeer tevreden was over de app, wat neerkomt op een totale tevredenheid van 81%.

De NPS-score (Net Promoter Score), die de tevredenheid over de "Self-Service" meet, is eveneens zeer positief. In 2024 bedroeg deze gemiddeld 59,9 (tegenover 54,8 in 2023 en 50,6 in 2022).

Hou je jaarafrekening makkelijk in de gaten.

My Luminus app

Eind 2024 werd een mediacampagne uitgerold, die werd verspreid via televisie, radio, affiches, displays en sociale media. Deze campagne legde de nadruk op de My Luminus-app en haar vele voordelen.

